

KOLEKSYON SANG MGA

EDITORYAL

NONO

Edisyong Hillgaynon

Ginbantala sa
Ang Bayan

Enero 2021

KAUNDAN

- 5** Pangbukas
- 8** Ilunsar ang mga paghimakas para sa mga duta kag reporma pang-ekonomya sa kaumahan (Enero 7, 2020)
- 12** Nagadalom nga mga kontradiksyon sa nabilin nga duha ka tuig ni Duterte (Enero 21, 2020)
- 17** Paltik ang postura ni Duterte batuk sa VFA (Pebrero 7, 2020)
- 21** Iduso ang lubos nga pagbasura sa VFA kag tanan nga di-patas nga tratado militar (Pebrero 21, 2020)
- 25** Kolektibo nga maghulag agud batuan ang epidemya nga Covid-19 (Marso 7, 2020)
- 29** Pamatukan ang kontra-imol kag kontra-demokratiko nga Luzon lockdown ni Duterte (Marso 21, 2020)
- 34** Ang pandemya nga Covid-19 indi lang halambalanon sa ikaayong lawas (Abril 7, 2020)
- 39** Ginahingalitan ni Duterte ang Covid-19 agud igapanaog ang pasista nga diktadurya (Abril 21, 2020)
- 46** Labi nga paantus, pagpamigos kag korapsyon sa tabon sang Covid-19 *lockdown* (Mayo 7, 2020)
- 53** Pasakit kag peligro nga dala sang palyado nga gubyrno (Mayo 21, 2020)
- 59** Maghiliusa batuk sa Anti-Terror Law! Pukanon ang rehimeng US-Duterte! (Hunyo 7, 2020)
- 64** Mag-alsa kag tapuson ang paantus kag mapiguson nga rehimeng US-Duterte (Hunyo 21, 2020)

- 69** Dugmukon ang hayop nga si Duterte (Hulyo 7, 2020)
- 74** Maghiliusa kag magbuligay agud tapuson ang tiraniya ni Duterte (Hulyo 21, 2020)
- 78** Sa palyado nga pag-atubang ni Duterte sa pandemya, sa rebolusyon nagatipyok ang banwa (Agosto 7, 2020)
- 83** Indi magpalupig ang banwa sa terorismo sang estado (Agosto 21, 2020)
- 87** Ubos-kusog nga maghulag agud tapuson ang kadulom sang bag-o nga layi militar (Setyembre 7, 2020)
- 92** Tukuron ang malapad nga paghiliusa, tapuson ang tiraniya (Setyembre 21, 2020)
- 96** Mga litik sa pasista nga koalisyong Duterte (Oktubre 7, 2020)
- 101** Mangahas maghimakas kag magprotesta sa tunga sang pandemya (Oktubre 21, 2020)
- 105** Batuan ang anti-komunista nga paglagas (Nobyembre 7, 2020)
- 109** Hugpungon ang pumuluyo, pasabton ang pabaya nga rehimg Duterte (Nobyembre 21, 2020)
- 113** Baktason ang dalan sang daku nga pagsulong (Disyembre 7, 2020)
- 117** Lubos nga batuan ang wala-hawid nga pasistang terorismo sa kaumhan (Disyembre 21, 2020)

PANGBUKAS

Daku nga mga paghangkat ang gin-atubang sang Partido kag rebolusyonaryong hublag. Samtang nagapanghalit ang pandemya nga Covid-19 sa bilog nga kalibutan, ginadalasa man sang rehimeng US-Duterte ang ginpasingki nga mahigko nga gera batuk sa pumuluyo, kampanya sang pagpamigos sa mga demokratikong kinamatarung, kag todo nga armadong opensiba kag wala-pili nga pagpamomba sa kaumhan.

Maayo nga magbalik-tan-aw sa 2020 agud makahimo sang mas maathag nga paglantaw sa mga pagaatubangon sa maabot nga tuig. Katungdanan sang mga rebolusyonaryong pwersa nga magtuon sa nagligad agud matumod ang mga tendensya kag pangunahon nga ilig sang kasaysayan.

Ginapaggwa sang *Ang Bayan (AB)* ining “Editorial 2020”-- koleksyon sang mga editorial nga ginpublisar sa *AB* sining nagligad nga tuig 2020 bilang bulig sa pagtuon sang nagligad. Sa paggwa sang *AB* kada duha ka semana, ginasalaming sang mga editorial sini ang kabilugan nga laragway sang kahimtangan sang Pilipinas kag pumuluyong Pilipino sa kada panahon.

Mabasa sa koleksyon nga ini kon ano ang mga pangunahon nga halambalanon nga gin-atubang sang pungsod sining nagligad nga 2020 kag mga panawagan sang Partido sa pumuluyong Pilipino kaangut sa mga ini.

Ang una kag ulihi nga editorial sang *AB* sang 2020 nagtalakay lunsay sa panawagan nga labing pabaskugon ang mga paghimakas

6

nga antipiyudal kag ang paghimakas sang masang mangunguma sa kaumhan batuk sa pagpang-atake sang mga armadong gaway ni Duterte. Gintumod sang mga ini ang yabi nga importansya sang pagsulong sang kahublagan antipiyudal sa pagpabaskog sang inaway banwa sa kabilugan, kag partikular, sa pagbato sa terorismo sang estado sa idalom sang pasistang rehimeng US-Duterte.

Pinakamayor nga halambalanon nga gintalakay sang pinakamadamo nga editoryal (pito sa 24) sang nagligad nga tuig ang halambalanon sang pandemya nga Covid-19. Makita diri nga sa umpisa pa lang, ginkundenar sang Partido ang mahinay nga hulag sang rehimeng US-Duterte kag ang pagpabaya sini sa atubang sang paglapta sang bayrus sa pungsod. Halin sa umpisa, isa ka demokratikong hublag sa bilog nga pungsod bilang pag-atubang sa pandemya ang panawagan sang Partido.

Mabasa man sa mga editoryal ang pag-analisa sang Partido sa anti-demokratiko nga kaundan sang mga pauna nga tikang ni Duterte kaangut sa pandemya, kag kon paano niya ginahingalitan ang krisis sa ikaayong lawas para isulong ang iya pasistang adyenda. Kaundan sang editoryal sang *AB* ang pagkundenar sa ginpalawig nga *lockdown* nga wala man nagpatuman sang kinahanglanon nga mga tikang para aregluhon ang sistema sang ikaayong lawas kag suportahan ang pumuluyo nga sobra nga ginapabudlayan sa pagsira sa ekonomya.

Pasismo o terorismo sang estado ang masunod nga gintalakay sang mga editoryal (apat) sang 2020. Pangunahon nga ginsentruhan sang mga pagtalakay diri ang sunud-sunod nga mga pagpamatay sa mga aktibista kag lider masa, ang pagdalasa sang Anti-Terror Law sang Hulyo, hayagan nga *red-tagging* kag pasista nga pagpanalakay batuk sa kinamatarung sa pamahayag kag iban pang demokratikong kinamatarung.

Pirme nga kaundan sang mga editoryal sang *AB* ang pagganyat sa pumuluyo nga ipakig-away ang ila kinamatarung kag maghulag para maghimakas sa tunga sang pandemya, krisis sa ekonomya,

ginpaigting nga pasistang atake kag mga iskema para magpabilin sa poder ang dinastiyang Duterte. Gintum-ukan sa mga editoryal kon paano nga paagi lang sa ululupod nga paghimakas indi sila malutos sang paglapnag sang balatian o malutos sang terorismo sang estado sang rehimeng Duterte.

Paagi sa mga editoryal sang *Ang Bayan*, katuyuan sang Partido nga hugpungon ang tanan nga rebolusyonaryong pwersa kag pamunuan sila sa pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa pumuluyong Pilipino.

Ginaimbitar namon ang tanan nga liwat basahon ang editoryal sang *Ang Bayan* sang 2020 bilang repaso sa mga gin-atubang nga halambalanon sang pumuluyong Pilipino kag paano ini ginahangup sa makasahi nga punto de bista sang Partido. Gamiton ang koleksyon nga ini bilang reperensya kag ubay sa paghulag sa ginaatubang nga inadlaw.

Ilunsar ang mga paghimakas para sa duta kag reporma pang-ekonomya sa kaumhan

Enero 7, 2020

Hagmak sa kaimulon kag krisis ang pila ka pulo ka milyon nga masang anakbalhas sa kaumhan. Pas-an nila ang nagkalainlain nga porma sang pyudal kag malapyudal nga pagpanghimulos kag nagkalainlain nga mga mapiguson kag pabug-at nga polisiya kag layi. Wala sang iban nga solusyon sa nagapadayon kag nagalala nga kahimtangan sang mga mangunguma, mga minoryang pumuluyo kag ibang pigos nga sektor sa kaumhan kundi ang maghiliusa kag magbangon agud ipakigbato ang tunay nga reporma sa duta kag iban pang mga reporma sa ekonomya.

Sa mga palayan, tubuhan, niyugan, maisan kag iban pa, wala sang kaugalingon nga duta ang mga nagatalauma sang duta. Daku nga bahin sang manggad nga ila ginatuga ginaangkon sang mga daku nga agalon nga mayduta sa porma sang pabug-at nga renta sa duta kag mapiguson nga mga kundisyon sa partehan sa gasto sa produksyon. Grabe nga pabudlay man sa minilyon nga mangunguma ang pagpangbarat sa presyo sang ila mga produkto sang mga daku nga komersyante nga may monopolyo nga kontrol sa pagpamakal.

Luwas sa kawad-on sang duta kag manubo nga kita, ginapas-an nila ang mga mabug-at nga problema nga sosyo-ekonomiko nga ginbunga sang mga polisiya nga neoliberal sa sektor sang agrikultura. Direkta ang bunal sang mga polisiya pareho sang liberalisasyon sa importasyon sang bugas nga nagapatay sa pangabuhian sang 2.4 milyon nga mangunguma sa palay. Kadungan sang pagbagsak sang kabilugan nga balor sang bolyum sang ani, nga nagtulod sa pagsira sang masobra 4,000 galingan. Halin 2017, masobra isa ka milyon nga trabaho sa kaumhan ang nadula.

Malayo nga indi nagakaigo ang kita sang mga gamay nga mangunguma kag nagapabilin sila nga lubong sa utang. Sa nagligad nga tatlo ka dekada, pagamay nga pagamay ang abereyds nga kadakuon sang duta nga ginatalauma sang mayorya nga mga mangunguma samtang pataas nga pataas ang ila nga gasto sa produksyon. Madugay na nga naubos ang dulunan sang mga duta nga gin-angkon sang mga daku nga agalon nga mayduta kag mga plantasyon. Malaparan ang pagpang-agaw kag dislokasyon bunga sang pagbaylo-gamit sang mga duta nga agrikultural para sa mga proyektong pabalay, sona nga pang-eksport, lugar pangturista kag iban pa nga komersyal nga gamit. Ginasipot sang mga dumuluong nga kumpanya sa mina kag troso ang daan nga mga madamol nga katalunan nga ginakabig nga bahin sang mga dutang anestral sang mga pungsodnon nga minorya. Samtang nagadalagan ang panahon, labi nga nagamanggaranon ang daan na nga daku nga agalon nga mayduta kag kasosyo nila nga mga dumuluong kag burgesya-kumprador.

Ginabun-ag sang areglo nga ini ang hangaway sang mga wala sang trabaho nga kon indi magkadto sa mga syudad kag nangin bubon sang sobra nga kusog-pangabudlay o napilitan nga maggwa sa iban nga pungsod, wala sang trabaho sa kaumhan o napilitan nga magsulod sa nagkalainlain nga trabaho.

Dugang sa kabudlay sang kahimtangan sosyo-ekonomiko, wala sang untat ang pagpang-atake sang rehimeng Duterte sa mga mangunguma kag ila nga mga komunidad para pahipuson sila kag

ipatulon na lang ang ila nga kapigusan. Sentro sang mga atake nga ini ang mga lugar nga may interes ang daku nga burgesya-kumprador, mga dumuluong nga korporasyon kag mga alyado nila nga burukrata-kapitalista. Ginpokusang sang mga operasyong kombat sang Armed Forces of the Philippines (AFP) ang mga lugar nga mabaskog nga nagabato ang masa kag ang ila nga rebolusyonaryong hublag.

Ginaangut mismo sang rehimeng Duterte ang mga daku nga kampanya militar sa kaumhan sa maki-kapitalista kag maki-dumuluong nga mga proyekto pang-imprastruktura sini. Sa idalum sang kuno “whole-of-nation” nga pag-atubang sa kontra-insurhensya, direkta sini nga ginapaserbi ang mga daku nga operasyong kombat sa pagtukod sang mga mapanghalit nga dam, minahan kag planta nga pang-enerhiya, kag mga sistema sang kalsada, erport kag piyer nga kinahanglan para sa ila mga operasyon. Sa pila ka lugar, wala untat ang pagpanglighot sang mga pulis kag suldado sang Community Support Program para hatagan-dalan ang mga proyekto nga ekoturismo kag sona pang-eksport. Mga suldado na mismo ang nagadala sang dumuluong nga mga kapitalista sa interyor nga mga baryo nga target sang ekspansyon sang mga komersyal nga plantasyon.

Wala sang iban nga madangpan ang masang mangunguma kag anakbalhas kundi nga manindugan kag magbato.

Katungdanan sang rebolusyonaryong hublag nga suportahan kag buligan ang masang anakbalhas nga iduso ang basehan nga mga reklamo. Dapat sila nga buligan sa paglunsar sang mga pangmasang paghimakas batuk sa pagpamigos kag pagpanghimulos kag para sa ikauswag sang ila pangabuhian. Kinahanglan sang masang mangunguma kag iban pang sektor sa kaumhan nga maghiliusa kag isulong ang ila kahublagan para sa reporma sa duta kag mga reporma sa ekonomya agud itib-ong ang ila kinamatarung kag kaayuhan. Kaangut sini, kinahanglan pataason ang lebel sang produksyon kag hilikuton sa ekonomya, subong man ang paghimakas para pangapinan ang mga utang ansestral kag ang

nabilin nga manggad sa kagulangan.

Bilang matuod nga hangaway sang masa, dapat hatagan maid-id nga atensyon sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang kahimtangan sang masang mangunguma, minorya kag anakbalhas sa kaumhan kag buligan sila sa ila mga paghimakas batuk sa pyudal nga pagpanghimulos kag iban pang porma sang pagpamigos kag pagpabudlay sa masa. Dapat buligan nga pabaskugon ang mga demokratikong organisasyong masa kag sige-sige nga ikonsolida ang mga sanga sang Partido sa lokalidad.

Dapat pangunahan sang mga nagapamuno nga komite sang Partido sa nagkalainlain nga lebel, katuwang ang mga yunit sang BHB, ang sosyal nga imbestigasyon agud mas hugot nga mahakos ang kahimtangan kag problema nga ginaatubang sang masang anakbalhas. Dapat tukuron ang nagakaigo nga mga islogan nga santo sa kongkreto kag pinakagilayon nga mga kinahanglanon kag demanda sang masa. Dapat himuon ang pagpanayasad sa nagkalainlain nga lebel kag regular ini nga ginapalab-as. Kinahanglan iplastar ang mapiguson nga mga programa, polisiya, proyekto, mga nagapanguna nga kumpanya kag agalon nga mayduta sa lebel sang rehiyon, prubinsya, inter-munisipalidad tubtob sa lebel sang mga baryo. Kinahanglan madetalye ang mga partikular nga tikang kag halambalanon nga direkta nga nakaapekto sa nagkalainlain nga sektor nga sakup sang rebolusyonaryong hublag.

Sa paghulag sang masang mangunguma kag iban pang sektor sa kaumhan para pataason ang ila kahimtangan sa ekonomya, ginasikway nila ang mga porma sang pagpanghimulos kag pagpamigos sang malapyudal nga sistemang pangkatilingban. Kinahanglan hugton ang paghakos kag paghangup nga yabi ang lapnagon kag maid-id nga paghimakas sang masang anakbalhas sa pagpalapad kag pagpalig-on sa hangaway sang banwa, kag sa sini, sa pagtaas sang pangkabilugan nga lebel sang inaway banwa. Sa pagdaku kag pagbaskog sang hangaway sang banwa, labi sini nga matungdan ang iya mga katungdanan sa dasok kag kumprehensibo nga pamaagi.

Nagadalom nga mga kontradiksyon sa nabilin nga duha ka tuig ni Duterte

Enero 21, 2020

Tuyo ni Duterte nga palawigon ang iya poder. Pero bangud masobra duha ka tuig na ang nabilin sa iya, nabudlayan na siya nga ipatuman ang anuman nga iskema. Subsob ang rehimen sa malala nga krisis sa pulitika nga labi pa nga magalala sa pagkahigop sang nagaharing sistema sa proseso sang transisyon pangpulitika sa eleksyon 2022. Agud maagum ang iya pagsalimuang ala-Marcos, ginakinahanglan maggamit si Duterte sang mas maduguon nga pamaagi sang pagpamigos.

Ubuson man sang rehimeng Duterte ang populista nga pangako, indi na mabaliskad ang pangpulitika nga pagkahamulag sini. Ini bangud sa sige-sige nga paglala sang kahimtangan sosyo-ekonomiko, lapnagon nga ekstrahudisyal nga pagpamatay, mga abuso sang pulis kag militar, sobra nga korapsyon, kag pagpakatuta sa dumuluong nga mga amo. Bangud sa sitwasyon, labi nga nagabaskog ang buot sang malapad nga kubay sang mga pwersa nga anti-Duterte nga maghulag para paslawon ang iya mga iskema kag tinguhaon nga patalsikon siya sa labing madali nga panahon.

Sa pihak sang iya mga taktika nga tiraniko kag pagpaidalom sang militar kag pulis sa personal nga kontrol, indi pa gihapon makumpleto ni Duterte ang plano nga solohon ang estado poder. Pagkatapos sang masobra tatlo ka tuig sa Malacañang, wala pa madayon ang plano nga charter change bangud sa banggianay sa kubay sang iya guban pangpulitika kag mabaskog nga pagbato sa tunay nga katuyuan sang iya proyekto nga “pederalismo”.

Masobra tatlo ka tuig na nga wala hawid nga gingamit ni Duterte ang maduguon nga kampanya sang mga pagpamatay para kugmaton ang banwa. Ginahimo ini sa balibad sang “gera sa droga” bisan ang matuod nga katuyuan amo nga agawon ang kontrol sang bentahan sang shabu. Gingamit ini nga kasangkapan agud pasundon ang mga pulitiko sa iya mga dikta.

Ang mga nagaharing sahi sa gwa sang pungsodnon nga kapital napwersa nga makigbuligay kag magsunod sa mga kagustuhan ni Duterte. Pero sa madamo, taktika lang ini para ipreserba ang kaugalingon sa maduguon nga pagpang-atake sang rehimen. Bisan pa man, madalom ang pagkangil-ad nila kay Duterte bangud sa kadaku sa ginakaltas sa ila mga kontrata sa negosyo kag pag-angkon sang pinakadaku nga bahin sa mga lagay kag “porsyento”. Ginakalangkagan nila nga matapos ang pagginahum sang wala kabulugan ni Duterte.

Halos lubos na nga nawad-an sang poder ang mga lider sang oposisyon sa idalom sang Liberal Party bangud sa mahigko nga taktika sa pulitika ni Duterte, kag manipulasyon sa resulta sang nagligad nga eleksyon. Pero, padayon nga nagakuha sang suporta ang oposisyon halin sa mga daku nga negosyante kag oligarko. Madamo sa ila gin-ipit ni Duterte para maghatag sang mas daku nga bahin sa negosyo. Sini lang, ginpabaskog ni Vice Pres. Leni Robredo ang iya pagkunderar sa gera sa droga ni Duterte.

Daw solido ang suporta sang militar kag pulis kay Duterte labi na nga ginhatagan sila sang mas malapad nga gahum sa idalom sang ginpaigting nga kampanya kontra-insurhensya. Nagtukod si Duterte sang kaugalingon niya nga guban kag tagasunod sa mga upisyal sang

AFP kag PNP paagi sang pagnombrar sa ila sa ginalawayan nga pwesto kag burukrasya. Bisan pa man, madalom ang pagkatunga sang AFP kag PNP sa mga paksyon nga tampad sa nagkalainlain nga grupo pangpulitika kag sindikato kriminal. Pero, sila mga panatiko sang militar sang US, nga indi man malipayon sa pagkamalapit ni Duterte sa China.

Bisan duha ka tuig pa antes ang eleksyon 2022, nagadalom na ang banggianay sa kubay sang nagaharing hubon. Ginabantayan ni Duterte ang iya nga temporaryo nga alyado, nga mga gamhanan man nga burukrata kapitalista kag daku nga oligarko. Handa sila nga hangkaton ang iskema ni Duterte nga mapalawig ang gahum o plano nga ibutang ang iya nga pamilya o malapit nga abyan. Indi likom ang ambisyon nga magpresidente ang anak nga babae ni Duterte kag iban pa niya nga malapit nga alyado. Madasig sila nga nagakonsolida sang kaugalingon nga mga pwersa labi na nga nagalala ang ikaayong lawas ni Duterte kag ginabantayan ang iya nga pagkamatay antes matapos ang termino.

Mas nagagahod ang mga pwersa nga anti-Duterte sa US. Nagresolusyon sang sini lang ang Senado sang US nga uyat sang Democratic Party para dumilian sa US ang mga upisyal nga ara sa likod sang pagpakulong kay Sen. Leila de Lima. Nakipagpulong man sang sini lang ang mga upisyal sang US Embassy kay Vice Pres. Robredo sa halambalanon sang gera kontra-droga nga hayagan ginapakamalaut sang pila ka upisyal sang gubyernong US. Nadalahig man sa krisis pangpulitika kag nagaatubang sa pagbista sa impeachment si US President Trump, nga hayagan nga suporter ni Duterte.

Ginpaidalom ni Duterte ang bilog nga pungsod sa di deklarado nga layi militar paagi sa Executive Order 70 kag National Task Force. Ginsanto sini ang iya bilog nga gubyerno sa brutal nga kontra-insurhensya nga may deklarado nga katuyuan nga lutuson ang Bagong Hukbong Bayan (BHB) antes matapos ang iya nga termino. Gamit ang gahum sang layi militar, ginapatuman sang mga pwersa sang militar kag pulis ni Duterte ang isa ka mapintas nga kampanya sang pagpamigos kag pasipikasyon batuk sa malapad nga masa sa

kasyudaran kag kaumhan.

Ginasakop sang mga pwera sang militar kag paramilitar ang ginatos nga mga baryo. Subong man, napaslawan sila nga lubos nga lutuson ang masang mangunguma kag ang determinasyon nila nga maghimakas para sa tunay nga pagpanagtag sang duta kag mga reporma sa ekonomya. Sa kasyudaran, padayon ang mga mamumugon, masang malaproletaryado kag petiburges sa pagduso sang mga kinamatarung kag demanda sang dugang nga sweldo, subsidyo sang estado kag iban pang gilayon nga reporma sa atubang sang nagalala nga kahimtangan pang-ekonomya.

Ginlunsar sang AFP ang maigting nga opensiba militar batuk sa BHB gamit ang bag-o nga mga armas nga ginhatag sang US. Sa pihak sang mga opensiba nga ini, wala sang yunit sang BHB ang nakaagi sang daku nga kahalitan. Liw-as diri, gamit ang mga taktika sang paglapta, pagsaylo kag konsentrasyon, madinalag-on nga nakakontra-reyd ang mga yunit sang BHB. Indi magnubo sa isa ka batalyon nga mga tropa sang AFP ang nakuha sa patag sang inaway sang nagligad nga tuig.

Tuman ang kaakig sang malapad nga masa sang pumuluyong Pilipino sa atubang sang nagatimbuok nga gasto sa pangabuhi, kawad-on sang kita, tuman kanubo nga sweldo, mapiguson nga renta sa duta, tuman kataas nga interes sa pautang, indi matarung nga presyo sa pagbakal sang mga produkto sang mangunguma, indi matarung nga areglo sa pagpasagod sang mga hayop, kulang sang subsidyo sa pangpubliko nga edukasyon kag ikaayong lawas, imperyalistang agresyon nga ekonomiko, burukratiko nga korapsyon kag pagkainutil sa atubang sang mga kalamidad, pabug-at nga mga buhis kag iban pang pagpamigos kag porma sang pagpanghimulos.

Ginabun-ag sang nagadalom nga kontradiksyon sa idalom sang rehimeng Duterte ang kahimtangan nga dapat sug-alawon sang malapad nga pagpahulag sa pumuluyo. Dapat abuton sang Partido kag mga rebolusyonaryong pwera ang tanan nga nagaantus sa idalom sang rehimeng Duterte kag buligan sila nga maghimakas batuk sa tanan nga porma sang pagpamigos kag pagpanghimulos. Dapat padayon nga mag-ululupod ang tanan nga demokratikong

pwera sa isa ka malapad nga nagahiliugyong prente para batuan ang pasistang tiraniya kag mga iskema ni Duterte nga magpabilin sa poder.

Sa kaumhan, dapat pabaskugon sang Partido ang BHB sa tanan nga mga pamaagi. Dapat pahulagon sang BHB kag tanan nga rebolusyonaryong pwera ang masa sang imol nga mangunguma kag malaproletaryado batuk sa pyudal, malapyudal kag iban pang porma sang pagpanghimulos kag pagpamigos, subong man, para isulong ang demanda para sa demokrasya, mga gilayon nga reporma kag para ibasura ang mga polisiya sang anti-mangunguma sang rehimeng Duterte. Dapat isulong sang BHB ang armadong paghimakas para pangapinan ang masa batuk sa mga pasistang manugpigos kag paslawon ang mga armadong opensiba sang kaaway.

Paltik ang postura ni Duterte batuk sa VFA

Pebrero 7, 2020

17

Sang nagligad lang ginsulit na naman ni Pres. Rodrigo Duterte ang iya pagdukol sa guberno sang US. Sining ulihi, gin-anunsyo niya nga iduso niya ang pagbasura sa Visiting Forces Agreement (VFA). Himuon kuno niya ini sa sulod sang isa ka bulan, kon indi pagkay-uhon sang US ang *visa* o papeles sang masupog niya nga tagapalampak, subong senador, nga si Ronald “Bato” dela Rosa.

Wala kuno siya nagalahog, siling ni Duterte. Pero, kon tan-awon ang mga hitabo sa likod sini, pati na ang daan niya nga mga palabtik sa US, makita nga indi seryuso si Duterte. Paltik ang postura niya nga ibasura ang VFA. Nagpostura siya indi para sa handum nga sakdagon ang pungsodnon nga kahilwayan sang Pilipinas, kundi para sa kaugalingon nga interes sa pulitika.

Ang pagpostura nga ini ni Duterte indi malayo sa tindog nga makabanwa ni Marcos sang dekada 1970 kag pagpamahog nga ibasura ang Military Bases Agreement. Ini kasugtanan sang 1946 nga naghatag sa US sang pribilehiyo nga magbase militar sa masobra 50,000 ektarya sa Clark, Subic kag madamo pa nga lugar. Pero ang tindog sadto ni Marcos naglab-ot lang sa ayuanay para sa

mas daku nga bayad-renta sang US kag pagpangayo sang mas daku nga ayuda militar bilang pagsuporta sa iya nga layi militar. Sa estilong-Marcos, ginagamit ni Duterte ang halambalanon sang pungsodnon nga kahilwayan nga pangdekorasyon para tabunan ang iya nga kaugalingon nga interes. Una, kasugpon sang pagtindog niya nga “magasaylo na sa bahin sang China kag Russia”, ginagamit niya ang tindog nga kontra-VFA para iduso ang US nga maghatag sang mas madamo kag bag-o nga mga armas, helikopter, bomba, kag iban pa nga kagamitan para sa brutal nga gera sang pagpamigos sang AFP batuk sa masang Pilipino kag sa paltik nga “gera kontra-droga”. Sa bagay nga ini, pwede niya nga makuha ang suporta sang mga maki-US nga upisyal sang AFP. Ikaduha, ginagamit niya ini nga baraha para padakuon ang iya nga balor kag sagngon ang pagpangpresyur sa iya sang pila ka grupo sa US nga nagakontra sa iya katuwang ang mga kontra niya sa pulitika.

Kon may ara bisan malahilo nga pagkamakabanwa si Duterte, tani madugay na niya nga ginbasura ang VFA kag ginpalayas ang mga suldado nga Amerikano kag mga pasilidad militar nila sa Pilipinas. Nagapabulag-bulag si Duterte sa ginahimo sang mga Amerikano sa Fort Magsaysay, Clark, Subic, Villamor Air Base, Mactan Air Base, Lumbia Airport, Camp Ranao, Camp Bautista, Carlito Cunanan Naval Station, Camp Navarro kag iban pa nga lugar. Ang mga kampo nga ini sentro sang ila nga pagpasilabot. Diri sila naga-espiya, nagapalupad sang mga *drone*, nagahanas sang mga suldado nga Pilipino para sa ila pagpasilabot sa mga internal nga halambalanon sa Pilipinas sa tabon sang “kontra-terorismo”.

Para sa pumuluyo nga Pilipino nga nagahandum sang tunay nga kahilwayan halin sa neokolonyal nga paghari-harian sang US, makadto lang sa wala ang postura subong ni Duterte kontra sa VFA. Pagligad sang panahon, malubong lang ini sa limot pareho sang deklarasyon niya sadto nga untaton na ang Balikatan “war exercises” kag tapuson na ang EDCA.

Siyempre, ang aktwal nga madangtan sang postura nga kontraVFA ni Duterte depende kon paano niya hampangon ang

baraha nga ini. Mahimo ini nga maglab-ot sa simple nga “pagrebyu”, bag-o nga negosasyon o bag-o nga kasugtanan, o paghatag sang US sang simple nga padya kay Duterte (pareho sang ginapangayo niya nga *visa* para kay Bato). Pero may risgo man ini nga magbalik sa iya labi na kon indi gilayon magkagat ang US, mapasobra ang iya pagpostura nga magapabaskog sa buot sang pila ka upisyal sang AFP, kahimbon sang mga pwersa pangseguridad sang US kag lokal nga oposisyon, nga sipaon siya sa poder. Sa anupaman, sa pinakabasehan, wala ginabag-o o mabag-o sa pagpostura ni Duterte ang dominasyon sang US sa pulitika sang pungsod.

Madugay nga ginasinggit sang pumuluyo nga Pilipino ang pagbasura sa VFA, kag iban pa nga indi patas nga tratado militar sa tunga sang US kag Pilipinas. Lakip diri ang Mutual Defense Treaty sang 1951 kag ang Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA) sang 2014.

Tanan nga kasugtanan nga ini nagahatag sang gahum kag kinamatarung sa militar sang US sa Pilipinas kag lunsay nagalapak sa kahilwayan sang Pilipinas. Ang mga kasugtanan nga ini daku nga sampal sa pungsodnon nga integridad sang mga Pilipino.

Sa idalum sang VFA, sa partikular, lubos nga hilway magsulod-guwa ang mga suldado nga Amerikano sa pungsod. Indi man pwede nga inspeksyunon ang ila salakyan kon nagadala sang mga armas nukleyar agud ipatuman ang probisyon sang konstitusyon sang Pilipinas. Ang mga suldado nga Amerikano nga nakahimo sang krimen gilayon nga ginahatagan-proteksyon sang gubyerno nga US kag, kon indi bangud sa gahud kag protesta, ginapalusot sa ila salabton.

Ang mga kasugtanan nga ini, lakip na ang pagginahum sang mga dumuluong nga kapitalista kag bangko sa ekonomya sang pungsod, ang pinakamatingkad nga patimaan sang neokolonyal nga pagpigos sa pungsod Pilipinas. Ang dumuluong nga paghugakom sa ekonomya kag militar, kag ang pagpasilabot sang pila ka traidor sa dumuluong nga imperyalista ang pangunahon nga sangkap kon ngaa nagapabilin nga atrasado kag nagaantus ang pumuluyo nga Pilipino,

kag nagabuy-unan ang mga oligarko kag mga daku nga garuk nga burukrata.

Nagakadapat nga palanugon sang pumuluyo nga Pilipino ang ila singgit para ibasura ang VFA kag tanan nga indi patas nga tratado militar. Dapat maghiliusa ang tanan nga nagamahal sang kahilwayan kag sukton ang rehimeng Duterte sa pagluib sini sa kahilwayan sang Pilipinas.

Iduso ang lubos nga pagbasura sa VFA kag tanan nga di-patas nga tratado militar

Pebrero 21, 2020

21

Sa atubang sang sini lang nga pag-abiso sang rehimeng Duterte sa gubyerno sang US sang intensyon sini nga tapuson ang Visiting Forces Agreement (VFA), katungdanan sang pumuluyong Pilipino nga iduso ang lubos nga pagdula sa tratado kag iduso ang iban pa nga panawagan para sa pagpangapin sa pungsodnon nga soberanya.

Ang pagpirma ni Duterte sa *notice of termination* (pagpahibalo sa pagtapos) sang Pebrero 11 nagasabat sa madugay na nga panawagan sang pumuluyong Pilipino nga tapuson ang VFA. Bisan pa man, ini una nga tikang pa lang. Kon amo, kinahanglan sang gilayon nga paghiliusa kag kolektibo nga magsinggit ang pumuluyo para mapatuman ang pagtapos sa pabudlay nga tratado nga ini.

Sa palaabuton nga 180 adlaw, o tubtob sa mangin lubos nga epektibo ang pagbasura sa VFA, kinahanglan sang pumuluyong Pilipino nga:

- 1) hugot nga batuan ang anuman nga tikang para bawion ang *notice of termination*, renegotasyon sang tratado, o negosasyon para sa panibag-o nga tratado nga magapahanugot sa mga tropang militar sang US nga permanente nga magapabilin sa pungsod;

2) iduso nga ipaidalom sa inspeksyon ang mga barko militar sang US nga nagasulod sa pungsod para masiguro nga wala nagadala ang mga ini sang mga armas nukleyar;

3) iduso nga ikulong sa mga bilangguan sa Pilipinas kag ipaidalom sa hurisdiksyon sang pungsod ang mga tinawo militar sang US nga naghimo sang mga krimen sa pungsod kag napamatud-an nga nakasala sang mga lokal nga korte apang nagapabilin nga ara sa kustodiya sang US bangud sa VFA;

4) iduso nga kanselahon ang Balikatan 2020 war games kag tanan nga mga ehersisyo militar (319 subong nga 2020) nga himuon sang mga pwersa militar sang US sa epekto sang VFA;

5) iduso nga ibasura ang 1951 Mutual Defense Treaty kag ang 2015 Enhanced Defense Cooperation Agreement;

6) magpanawagan nga tapuson ang Operation Pacific Eagle-Philippines nga ginagamit sang militar sang US para pasingkion ang interbensyon sini sa pungsod sa tabon sang “kontra-terorismo;”

7) magpanawagan nga bungkagon ang mga pasilidad militar sang US nga gintukod sa pungsod antes kag sa epekto sang EDCA lakip na ang mga pasilidad nga ginamentinar sini sa Lumbia Airport (Cagayan de Oro), Antonio Bautista Air Base (Palawan), Basa Air Base (Pampanga), Fort Magsaysay (Nueva Ecija), Benito Ebuen Air Base (Mactan, Cebu), Camp Navarro (Zamboanga City), Camp Ranao (Marawi City) kag PNP Academy (Cavite);

8) iduso nga palayason ang mga pwersa militar sang US nga nakaistasyon sa pungsod, kag tapuson ang pagrelyebo sang mga tropa sini;

9) manawagan nga tapuson ang paggamit sa mga eroplano nga paniktik kag *drone* sang US, lakip na ang ginapadalagan sang mga pribadong kontraktor lakip na ang Dyne Corporation; kag

10) manawagan nga tapuson ang ayuda militar sang US kag ang pagsuplay sini sang mga bomba, *rocket* kag bala nga ginagamit sang rehimeng Duterte sa maduguon nga pagtapna kag paglapas sa mga kinamatarung.

Ginapanawagan sang pumuluyong Pilipino ang pagbasura sa

VFA kag tanan nga iban pang mga tratado militar bangud ginahatagan sang mga ini ang mga pwersa militar sang US sang ekstrateryal nga kinamatarung kag halos wala sang sablag nga akses nga mag-opereyt sa pungsod. Ginagamit sang US ang mga ehersisyo militar sa pungsod para hugton ang kontrol sini sa AFP. Tuyo sini nga gamiton ang lokal nga armadong pwersa bilang gaway sini sa pagpakita sang hegemoniko nga kusog sa Asia-Pacific.

Ang pagkahigot sang lokal nga militar sa US wala nagapugong, kundi nagserbi nga magnet nga nagaganyat sa agresyon sang mga pwersa militar sang China kag tanan nga kaaway kag makaaway sang US. Bangud ginhihigot sang mga tratado nga ini ang Pilipinas, indi makapatuman ang pungsod sang isa ka independyente nga polisiya pangluwas.

Ang pagsandig sang AFP sa US para sa mga kagamitang militar, treyning kag doktrinal nga oryentasyon lakip sa mga pinakadaku nga sablag sa pag-angkon sang makatarungan kag pangmalawigan nga kalinungan. Bangud impluwensyado sang US, kontra-insurhensya ang pangunahon nga ginasakuan sang AFP kag sang reaksyunaryong gubyerno sang Pilipinas imbes nga depensahan ang soberanya sang pungsod. Sa kamatuoran, ang kontra-insurhensya daku nga negosyo para sa militar-industriyal nga mga kapitalista sang US.

Nahibal-an sang pumuluyong Pilipino nga sala ang gintumod nga rason ni Duterte sa iya mga pahayag kon nga luyag niya nga tapuson ang VFA. Ang iya pagpamahug nga tapuson ang tratado nakaangut sa iya pangkaugalingon nga pangpulitika nga mga katayuan.

Ini ang iya sapat sa hayagan nga pangpulitika nga pagpang-ipit sang US Senate nga nagapakamalaut sa detensyon sang kritiko ni Duterte nga si Sen. Leila de Lima. Nagahibi si Duterte sang “interbensyon sang US” bangud lang indi siya masaway sa iya di-patas nga pagpakigbanggi sa iban pa nga nagapanguna nga maki-US nga mga grupong pulitikal.

Ginpabutyag man niya ang iya pagkasubo sa ginakabig niya nga

kulang nga suporta militar sa kampanya kontra-insurhensya sang AFP. Nagapakalimos siya sa US sang dugang pa nga mga pang-atake nga helikopter, armalayt, bomba, *fighter jet*, *drone* kag iban pang kagamitan militar.

Ang kaugalingon nga mga interes kag makitid nga panan-awan ni Duterte nagapakita nga ang tikang sang pag-isyu sang abiso agud bungkagon ang VFA wala nakatumod para tapuson ang sobra tunga sa siglo nga neokolonyal nga paghari sang imperyalismong US. Ginalauman nga madali lang siya maulu-uluhan o mapasunod ni Trump o sang iya mismo mga maki-US nga upisyal militar.

Bisan pa man, ang mga patriyotikong Pilipino indi mapahipos sa ila pagduso nga bungkagon ang VFA kag iban pang di-patas nga mga tratado militar sang US. Mabaskog sila nga magatindog agud isulong ang paghimakas para tapuson ang imperyalistang pagpaantus sang US kag agumon ang tunay nga pungsodnon nga kahilwayan.

Kolektibo nga maghulag agud batuan ang epidemya nga Covid-19

Marso 7, 2020

25

Madasig nga nagalapta ang Covid-19. Ang bag-o nga tipo nga ini sang coronavirus nag-apekto na sa masobra 100,000 kag nagpatay sang masobra 3,400 halin sang magtuhaw tatlo ka bulan na ang nakaligad sa masobra 80 ka pungsod. May ara matuod nga katalagman sang epidemya nga Covid-19 sa Pilipinas, kon sa diin anum nga kaso na ang kumpirmado lunsay sa mga Pilipino kag dumuluong, kag may isa na nga napatay tubtob sang Marso 6.

Bulnerable ang banwa sa mga epidemya bangud sa makaluluoy nga kahimtangan sang pangpubliko nga ikaayong lawas kag sa pangkabilugan nga kahimtangan pangkatilingban. Pinakadelikado nga magka-epidemya sa kubay sang anakbalhas, labi na sa kubay sang mga mamumugon kag mala-proletaryado. Mahimo ini nga maglapta sang madasig sa ginatos ka libo nga nagapuyo sa gutok nga mga barung-barong. Kulang sila sang limpyo nga tubig kag wala halos nalab-ot sang pangpubliko nga mga serbisyo pareho sang sanitasyon, pagkolekta sang basura kag madamo nga iban pa. May katalagman man nga madasig nga maglapta sa kubay sang mga mamumugon sa sulod sang mga pabrika nga masami indi maayo

ang kundisyon sa pagtrabaho.

Halos wala sang ginhimo ang rehimeng Duterte agud sabton ang katalagman sang epidemya nga Covid-19 sa pungsodnon nga sakup. Malaparan ini nga ginpakamalaut bangud sa ulihi nga pagsabat, partikular sa pagkwarentina kag iban pa nga tikang para buhinan ang inter-aksyon sang pungsod sa China kag iban pang pungsod.

Sa baylo, nangin masako ang rehimen sa pagtuga sang engrande nga kampanya nga publisidad bahin sa Covid-19. Napaslawan ini nga maghimo sang kongkretong mga tikang agud buligan ang pumuluyo para pungan ang paglapta sang balatian. Wala sang mga basehan nga tikang pareho sang libre kag lapnagon nga pagpanagtag sang mga *face mask* kag mga gamit paninlo, kag pagtigayon sang lapnagon nga kampanya sa sanitasyon. Ginpabay-an sini ang pumuluyo nga mag-asikaso sa ila mga kaugalingon, nga kadam-an masako sa pagsiguro sang pagkaon kag basehan nga mga kinahanglanon, kag wala sang anuman nga proteksyon para masalbar ang ila mga kaugalingon sa balatian.

Ang mandu sa Philhealth nga maghatag sa mga benepisyong gamay nga ₱30,000 para sa pagpabulong sa Covid-19 nagahayag lang sang mga limitasyon sini kag kon paano ini nagaserbi sa mga pribadong ospital nga nagatum-ok lang sa ganansya. Sa tunga sang katalagman sang Covid-19, kriminal nga pagpabaya ang ginbaylo sang rehimen sa badyet para sa pagpanalawsaw sa mga nagalapta nga balatian. Tuman ka kulang ang pondo para sa mga *test kit* agud madasig nga mahibal-an kon natalnan sang balatian. Ang wala unod nga pagpasiguro ni Duterte napaslawan para buhinan ang kahadlok sang pumuluyo.

Permi nga ginakunsiderar sang Partido kag mga rebolusyonaryong pwersa ang interes sang pumuluyo, lakip ang pangpubliko nga ikaayong lawas. Sa diin man nakatindog, ang demokratikong gubyerno sang banwa nagatigayon sang mga kampanya sa ikaayong lawas kag nagahatag sang libre nga mga serbisyo medikal. Nagatukod ini sang mga komite sa ikaayong lawas

sa lebel-baryo pataas agud sabton ang mga halambalanon sa ikaayong lawas sang pumuluyo sa tagsa nila ka mga erya kag sakup.

Kon amo, nagaisa ang Partido sa kagastuhan sang pumuluyong Pilipino nga pangibabawan ang katalagman sang epidemya nga Covid-19. Nagaisa man ang Partido sa pagkunderar kag pagpakamalaut sa pagkainutil sang rehimeng Duterte kag kawad-on sini sang kongkreto kag husto nga mga tikang agud atubangon ang epidemya.

Nagapanawagan ang Partido sa pumuluyong Pilipino nga magorganisa kag kolektibo nga maghulag agud batuan ang katalagman sang epidemya nga Covid-19. Ginabuyok sang Partido ang mga pangmasa nga organisasyon nga magtukod sang linibo nga mga komite sa ikaayong lawas sa mga komunidad kag pabrika agud magplano sang mga kongkretong tikang sa kolektibo nga pagbato sa Covid-19.

Maluwas sa paglunsar sang mga kampanya nga edukasyon, mahimo nga mobilisahon sang mga komite nga ini ang linibo nga pumuluyo nga magtigayon sang mga kampanya nga sanitasyon sa mga komunidad kag pabrika, amo man sa mga eskwelahan kag upisina. Dapat man ipresentar sang mga komite nga ini ang sentimyento sang pumuluyo sa tunga sang katalagman sang epidemya kag sang pagkainutil sang rehimeng Duterte. Mahimo nga magbulig sila sa pagduso sang mga praktikal nga tikang sa mga pabrika (pareho sang libre nga pagpanagtag sang mga gamit medikal kag pagpaninlo sang mga mamumugon) kag mga komunidad (pagduso sang koleksyon sang basura, akses sa limpyo nga tubig, libre nga pagpanagtag sang mga pakete medikal, kag mga sistema pangsanitasyon). Bisan matuod sa mga syudad ang una nga katalagman sang madasig nga paglapta sang balatian, dapat man maghanda ang masang mangunguma kag ila mga organisasyon sa malapad nga kaumhan. Didto tuman ka pigado ang kahimtangan sa ikaayong lawas, kon sa diin malayo ang ospital kag wala sang bastante nga serbisyo medikal sa ila mga komunidad.

Ginadayaw sang Partido ang mga nars, duktor kag propesyunal

sa ikaayong lawas nga sila ara sa unahan sang pagbato sa Covid-19. Nagapanawagan sa ila ang Partido nga pabaskugon ang ila demokratiko kag mga maki-masa nga organisasyon. Nagaisa ang mga organisasyong masa kag mga komite sa ikaayong lawas nga dapat nila nga iduso ang dugang nga badyet sa pangpubliko nga ikaayong lawas, labi na sa atubang sang subong nga katalagman sang epidemya.

Ang pagdugang sang alokasyon para sa pangpubliko nga ikaayong lawas makabulig sa pagsiguro sang pondo pareho sa pagpataas sang sweldo, pagpauswag sang mga pasilidad medikal kag siyentipiko nga pagpanalawsaw. Dapat batuan nila ang polisiya sang estado nga suporta sa serbisyo-para sa ganansya kag turismo medikal. Dapat nila nga iduso ang pagpabaskog sang mga pangpubliko nga ospital kag untaton ang polisiya nga komersyalisasyon nga nagasentro sa paghugakom sang ganansya.

Nagasampaw ang katalagman sang epidemya nga Covid-19 sa malala nga kundisyon sang pangpubliko nga ikaayong lawas sang pumuluyong Pilipino. May malala nga problema sang epidemya nga *dengue*, *tuberculosis*, kag iban pa nga mga balatian nga nagalaton sa linibo kag nagapatay sa madamo nga Pilipino kada tuig. Ini ang madangtan sang makaluluoy nga pangkatilingban nga kahimtangan kag pagpabaya sang estado sa ikaayong lawas sang pumuluyo.

Indi tubtub san-o mahatagan sang prayoridad ang pangpubliko nga ikaayong lawas sang pumuluyong Pilipino sa idalom sang subong nga sistema. Solo ang isa ka rebolusyon pangkatilingban —ang isa ka pungsodnon demokratikong rebolusyon—ang magabaliskad sa subong nga kahimtangan, kag magabutang sa pangpubliko nga ikaayong lawas kag interes sang pumuluyo sa pinakauna nga prayoridad sang estado.

Pamatukan ang kontra-imol kag kontra-demokratiko nga Luzon *lockdown* ni Duterte

Marso 21, 2020

29

Kontra-imol kag kontra-demokratiko ang ginamandu ni Duterte nga “Luzon *lockdown*”, bilang solusyon sa paglapta sang Coronavirus Disease 2019 (Covid-19). Nagaresulta ini sa malapad nga kinagamu, kag labi nga pagpabudlay sa mga mamumugon kag ordinaryo nga pumuluyo. Labi nga gingatungan ni Duterte ang kaakig sa iya sang pumuluyo sa pag-istrikto kag pagpang-ipit sa idalum sang *lockdown*.

Masobra 40,000 pulis kag soldado ang gintalana sa sulod kag palibot sang National Capital Region (NCR) agud ipatuman ang *lockdown*. Ini para ikulong ang mga tawo sa kaugalingon nila nga mga balay kag ipaidalum sa kontrol sang militar kag pulis ang transportasyon kag tanan nga aspeto sang bilog nga kabuhi sang katilingban. Gintukod ang mga tsekpoynt agud kugmaton ang mga tawo kag pungan sila nga magbyahe agud mangita o makakadto sa ila mga trabaho. Bangud sa *lockdown* barado ang komersyo kag lokal nga produksyon. Minilyon ang wala sang ginakita kag limitado ang suplay sang mga produkto.

Nagahana nga magresulta sa lapnagon nga kakulangan kag kagulutmon ang *lockdown* ni Duterte.

Wala unod ang promisa ni Duterte nga pakan-on niya kag hatagan sang kwarta ang mga mawad-an sang kita. Kulang katama ang pondo nga igapanagtag kuno sa mga mamumugon. Mismo ang mga upisyal sang lokal nga gubyrno ang naghambal nga wala sila sa sitwasyon nga magpanagtag sang ayuda nga pagkaon lampas sa pila ka adlaw para sa mga nadulaan sang kita bangud sa *lockdown* ni Duterte.

Sa atubang sang paglapta sang Covid-19, dapat tani himuon ang mga tikang para pabaskugon ang imprastruktura para sa pag-amlig sa pangpubliko nga ikaayong lawas. Sa baylo, layi militar sa dagway sang *lockdown* sang AFP kag PNP ang ginpanaog ni Duterte sa NCR kag bug-os nga Luzon. Ginakuga sang *lockdown* ni Duterte ang sandigan nga kinamatarung sibil, lakip ang kinamatarung nga magbyahe kag kinamatarung nga magtipun-tipon. Indi pwede nga maggwa sang balay kon wala sang *pass* o kon oras sang *curfew*. Ang indi magsunod ginapaandaman nga arestuhon kag igakulong.

Mga upisyal militar, indi mga duktor o nars, ang ara sa unahan sang solusyon ni Duterte. Wala-tuo nga mga tsekpoyn ang gintukod, sa baylo nga mga pasilidad medikal pareho sang kinahanglanon gid nga mga *testing center* sa kada barangay. Todo-buhos ang gasto para sa mga salakyan kag iban pa nga kagamitan sang mga suldado kag pulis, samtang kulang gid ang mga pasilidad kag kagamitan sa mga pangpubliko nga ospital kag sang mga mamumugon medikal para magbaton, mag-eksamen kag bulngon ang mga pasyente nga posible natapikan sang Covid-19.

Ang pagpanaog sang *lockdown* pamatuod nga wala sang kahandaan ang rehimeng Duterte nga atubangon ang Covid-19 o iban pa nga epidemya. Antes ini, duha ka bulan nga ginpakagamay ni Duterte ang Covid-19. Wala niya ginpatuman ang mga tikang agud pungan nga maglapnaag sa pungsod ang balatian. Sa kamatuoran, pila ka pulo kalibo pa nga Chinese nga turista kag mamumugon sa POGO ang gintugutan niya nga magsulod sa pungsod sa mga bulan sang Enero tubtub Pebrero. Ini bisan nagalinapta na sa China ang Covid-19, kag ginpatuman sang

madamo nga pungsod ang pagpasara sa ila mga dulunan sa China.

Ginabuyagyag sang *lockdown* ni Duterte kon paano niya ginabuhinan sang ₱16.6 bilyon ang badyet sang Department of Health. Gintunga niya ang badyet (halin ₱262.9 milyon sang 2019 pakadto ₱115.5 milyon) para sa Epidemiology and Surveillance Program o programa para sa pag-atubang kag pagkontrol sa makalalaton nga balatian pareho sang Covid-19, agud madugangan ang badyet sang militar kag pulis, kag para sa “intelligence” nga pugad sang korapsyon.

Bangud wala sang paghanda kag wala sang kabalaka sa interes kag pangabuhian sang masang anakbalhas, ang *lockdown* ni Duterte ginapatuman sang mapiliton, gamit ang pwersa sang militar kag pulis. Wala ginapamatian ni Duterte ang reklamo sang minilyon nga pumuluyo nga kinahanglan magbyahe para makatrabaho, mangita sang trabaho o iban pa nga mapangitan-an, magkadto sa ila kinahanglan kadtuan, kag iban pa. Salaming ini sang makitid nga utok-militar ni Duterte. Para sa iya, tanan mapahipos paagi sang mga armado nga suldado kag pulis.

Lapnagon subong ang pag-alburuto sang masang anakbalhas sa paantus nga *lockdown* ni Duterte. Wala sapayan nga ginapagwa nga ang *lockdown* kontra sa Covid-19, maathag sa pumuluyo nga Pilipino nga mas daku nga pasakit ang dul-ong sini sa ila. Pamatuod nga indi seryoso nga ginaatubang ni Duterte ang katalagman sang Covid-19 ang kawad-an niya sang tikang nga pabaskugon ang mga pasilidad medikal.

Dapat manindugan ang mga pumuluyo nga Pilipino nga tapuson ang kontra-imol kag kontra-demokratiko nga *lockdown* sa NCR, Luzon kag iban pa nga bahin sang pungsod. Pareho sang ginapakita nga eksperensya sa madamo nga pungsod, mahimo nga atubangon ang katalagman sang Covid-19 nga wala ginalapakan ang sandigan nga mga kinamatarung sang pumuluyo sa hilway nga pagbyahe, pagpangita trabaho o pagtipun-tipon. Mga duktor, nars, kag mga mamumugon medikal, indi mga suldado kag pulis, ang dapat nga ara sa unahan sang pagtinguha.

Nagakadapat lang nga ipamilit sang pumuluyo nga Pilipino ang gilayon nga pagsaylo sa ikaayong lawas sang tuman kadaku nga badyet nga ginausikan sa pagbakal sang mga helikopter, eroplano panggera, bomba, kag iban pa nga kagamitan panggera, amo man sang badyet nga nakatalana kuno sa “intelligence” kag pangbayad-utang. Dapat gilayon nga armasang ang mga pangpubliko nga ospital kag iban pa nga pasilidad sa pag-atubang sa Covid-19, amo man ang mga makinarya sa ikaayong lawas sa barangay para matigayon ang *mass testing* o madamuan nga pag-eksamen. Dapat pat-uron ang libre nga pagpanagtag sang mga *face mask*, *alcohol* kag mga kagamitan paninlo. Dapat pat-uron nga may akses sa kuryente kag limpyo nga tubig, labi na sa mga imol sa komunidad. Dapat siguruhon ang serbisyo nga sanitasyon kag pagpangolekta sang basura, kag dekontaminasyon sa mga pangpubliko nga lugar. Dapat dugangan sang badyet ang mga unibersidad o mga ahensya nga nagahimo sang pagpanalawsaw para sa pagtukib sang mga pamaagi para sa pag-eksamen o *testing* kag paghimo sang mga bulong sa Covid-19, kag para suportahan ang lokal nga produksyon sang mga ini. Dapat iduso ang mga mamumugon ang pang-emerhensya nga ayuda kag libre nga pagpanagtag sang pagkaon. Dapat iduso ang kinamatarung sa pagtipun-tipon, bisan pa kinahanglan nga tigayunon ang nagakaigo nga paghalong para maglikaw sa paglapta sang balatian, agud ipahayag ang kolektibo nga reklamo sang pumuluyo.

Kadungan sini, dapat organisado nga maghulag ang pumuluyo agud himuon ang ginakinahanglan nga mga tikang agud likawan ang paglapta sang Covid-19. Tukuron ang mga komite sa ikaayong lawas kag ululupod nga himuon ang mga tikang para sa sanitasyon o pagpanglimpyo sa palibot, personal nga katinlo, paghatag bulig sa mga mamumugon medikal kag iban pa. Kadungan sini, dapat padayon nga magpursiger nga pangapinan ang mga demokratiko nga kinamatarung kag kaayuhan sang pumuluyo sa tian sang *lockdown*.

Sa mga rebolusyonaryo nga teritoryo, dapat pahulagon ang mga organisasyong masa kag ang mga komite sa ikaayong lawas sang

mga organo sang gahum pangpulitika, agud tigayunon ang kampanya nga impormasyon bahin sa Covid-19, kag ipatuman ang mga tikang para pungen ang paglapta sini sa ila lugar. Hatagan sang espesyal nga atensyon ang pag-amlig sa mga may edad nga amo ang pinakabulnerable sa Covid-19. Palapnagon ang kaalaman sa mga herbal nga bulong nga mahimo gamiton sa pagkontra sa mga sintomas sang Covid-19.

Ang mga yunit sang BHB dapat hugot nga makigbuligay sa mga komite sa ikaayong lawas sa mga baryo. Dapat pahulagon ang mga Pulang hangaway para magbulig sa pagpataas sang kaalaman bahin sa balatian kag kon ano ang dapat kolektibo nga himuon sang pumuluyo para atubangon ini. Dapat padayon nga pangapinan sang BHB ang pumuluyo, labi na sa katalagman nga gamiton ang Covid-19 para magpanaog sang pagginahum militar, kugmaton ang banwa kag tapnaon ang ila mga kinamatarung.

Sa panahon sang krisis sa ikaayong lawas, ang ululupod nga paghulag sang pumuluyo ang yabi, indi ang pagpaidalum sang pungsod sa pasista nga *lockdown* ni Duterte.

Ang pandemya nga Covid-19 indi lang halambalanon sa ikaayong lawas

Abril 7, 2020

Halin sa isa ka krisis sa pangpubliko nga ikaayong lawas, ang sitwasyon nga ginbunga sang pandemya nga Covid-19 madasig nga nagahimo nga isa ka krisis sa ekonomya, pangabuhian sang masa, kag pulitika. Labi nga nagadamo ang kaso sang nalatnan kag nagakapatay sa Pilipinas kag bilog nga kalibutan. Kadungan sini, labi man nga nagadamo ang mga Pilipino nga nagabatas sang gutom, kabudlay kag ang paantus sang *lockdown* ni Duterte nga wala man sang katuwang nga lubos, bastante kag maabtik nga mga tikang sa ikaayong lawas kag pangabuhian.

Tuman kahinay sang gubyerno ni Duterte nga ipatuman ang kinahanglanon gid nga malaparan nga pag-eksamen bilang tikang agud malikawan ang paglapta sang balatian. Pagkatapos sang tatlo ka semana, mas o menos 19,000 pa lang ang naeksamen samtang dapat madamuan ini nga ginatigayon sa mga komunidad. Sa pihak sang ginhatag nga gahum kay Duterte nga bag-uhon ang badyet sang pungsod, tuman gid kakulang ang ginpagwa nga dugang nga pondo para suportahan ang mga medikal nga mamumugon kag para pabaskugon ang mga pangpubliko nga ospital agud makatuwang sa pagpugong sa pandemya. Tuman kahinay magtikang ang gubyerno

sa atubang sang kakulangan sang suplay, kag nagasalig pangunahon sa inisyatiba sang pribado nga sektor. Nagakabuyagyag pa ang korapsyon sa sobra nga presyo sa pagbakal sang mga kagamitan.

Samtang nagadugay, minilyon nga pumuluyo ang ginapaantus sang gubyrno sa ginabatas nila nga gutom. Kulang katama ang ginpagwa nga pondo para sabton ang tanan nga nadulaan sang trabaho kag nadulaan sang kita. Atrasado gid ang pagpanghatag sang ayuda kag madamo ang wala makabaton. Nagatudluanay ang mga upisyal sang nagkalainlain nga mga ahensya. Nagatingkad nga kulang ang kinaalam kag ikasarang magpamuno sang gubyrnong Duterte sa atubang sang krisis. Nagalaum ang madamo sa mas madasig kag mas lapnagon pa nga ayuda nga ginahatag sang mga boluntir nga mga indibidwal, mga organisasyong masa, pribado nga asosasyon, kag iban pa nga grupo.

Salsalon nga kamot ang gamit ni Duterte sa pag-atubang sang krisis sa ikaayong lawas pangpubliko. Mga pulis kag suldado ang ginbutang sa unahan kag sa ibabaw sang makinarya sang gubyrno nga pangsabat sa krisis sa pangpubliko nga ikaayong lawas. Labi niya nga ginapigos ang mga kinamatarung sang pumuluyo nga magpahayag o magtililipon. Hayagan nga ginpahug ni Duterte nga ipaluthang ang sin-o man nga indi magsunod o "magatuga sang gamo." Ginapaluntad ni Duterte ang kulba samtang nagakabuhi sa kahadlok ang masa nga ginagutom sang *lockdown* kag sang pabaya nga gubyrno.

Samtang nagadugay ang *lockdown* bilang sabat ni Duterte sa krisis sa ikaayong lawas, labing nagatingkad nga kulang ang ikasarang sang iya gubyrno nga pamunuan ang pungsod sa tion sang krisis kag tanan-nga-bahin nga sabton ang kinahanglanon sang banwa. Labi nga nangin desperado ang minilyon nga anakbalhas kag nahanunga nga pwera sa ginaatubang nila nga gutom, kakulangan kag pagkaubos sang natipon kag kawad-on sang pangabuhian.

Sa kaumhan, labi nga nahagmak sa kabudlay ang masang mangunguma bangud sa pag-abang sa mga produkto, pag-istrikto sa pagbyahe kag pagbakal sang pagkaon. Sa pihak sang gindeklarar nga

untat-lupok ni Duterte, padayon kag labi pa nga nagalapnag ang mga operasyon kontra-insurhensya sang AFP kag PNP. Indi magnubo sa 146 barangay ang subong ginaokupar sang mga suldado. May pila ka lugar nga nagapamalay-balay ang mga suldado nga wala sang proteksyon ang guya kontra sa paglapta sang balatian. Sa tabon sang pagbato sa Covid-19, ginatukod ang mga tsekpoynt agud limitahan o dumilian ang paghulag sang mga tawo para magtrabaho sa ulumhan o magbakal sang pagkaon. Wala sang untat ang pagpamwersa kag "pagpasurrender" sa masa.

Agud batuan kag dalayon nga punggan ang pandemya, obligado ang pumuluyo nga Pilipino nga magtindog, ululupod nga maghulag kag magbululigay agud punggan ang paglapta sang balatian kag iduso sa gubyrno ang obligasyon sini nga maghatag sang ayuda sa tion sang krisis. Kadungan sini, kinahanglan nila nga pangapinan ang ila mga kinamatarung kag kaayuhan nga ginalapakan sa militarista nga solusyon sang rehimen.

Dapat padayon nila nga iduso ang pagtapos sa *lockdown* kag sa baylo ipatuman ang mga tikang pareho sang madamuan nga *screening* kag *testing* sa mga komunidad agud madali nga ihamulag kag punggan ang paglapta sang bayrus. Dapat magtalana sang bastante nga pondo para pahulagon, hanason kag hatagan sang bastante nga kagamitan ang mga linibo nga mga medikal nga mamumugon kag mga boluntir. Subong ang tion nga isinggit ang pagpabaskog sang pangpubliko nga ospital sa baylo nga pagsamad sa mga ini sa idalum sang polisiya nga pagbuhin sa pondo sa mga serbisyo medikal.

Samtang ginapatuman ni Duterte ang *lockdown*, dapat iduso sang pumuluyo ang madasig nga paghatag sang bastante nga ayuda sa tanan. Dapat sukton ang rehimeng Duterte sa daw bao, kulang kag kwestyunable nga pamaagi sang pagpanagtag sang ayuda.

Sa atubang sang *lockdown*, nagakatabo nga pangunahon nga nagatipon ang kolektibo nga handum sang pumuluyo nga Pilipino sa mga komunidad sang imol sa kasyudaran kag kaumhan. Diri subong ang konsentrasyon sang pag-antus sang pumuluyo. Dapat

matinugahon nga maghulag ang mga magkalapit-balay para ululupod nga ipabutyag ang reklamo kag demanda sang bilog nga pumuluyo. Dapat madamuan sila nga maghulag agud pamatukan kag pangibabawan ang mga pamahug ni Duterte nga tapnaon ang tanan nga paghulag sang masa.

Agud atubangon ang pandemya nga Covid-19 kag bilang sabat sa panawagan sang United Nations para sa "pangkalibutanon nga untat-lupok", nagdeklarar ang Partido sang untat-lupok sang Marso 26 nga magalawig tubtub Abril 15. Gintumod naton ang mga yunit sang BHB sa paghatag sang serbisyo medikal sa mga baryo bisan pa wala-untat sila nga ginatublag sang mga operasyon sang AFP nga nagresulta sa indi magnubo sa pito ka armado nga engkwentro. Sa atubang sang wala-untat nga opensiba sang AFP, ginapahanumdom sang Partido ang tanan nga yunit sang BHB nga ipabilin ang mataas nga disiplina sa sekreto nga paghulag agud dingutan ang kaaway nga nagasalakay kag ipabilin nga malapad ang maniobrahan para padayon nga makahatag sang serbisyo ang BHB sa masa. Dapat man nga pahulagon ang tanan nga mga organisasyon kag pwersa sa kaumhan agud iduso ang mga demanda pang-ekonomya kag pagaplanuhan ang pagpataas sang produksyon sang pagkaon bilang pagpanghanda sa posible nga kakulangan bunga sang *lockdown* kag pag-untat sang produksyon.

Samtang nagapakatig-a si Duterte sa iya pamaagi nga pasista nga diktadurya, padayon niya nga ginahamulag ang kaugalingon sa pumuluyo. Bangud sa krisis sang Covid-19 nga kahimuan man sang mga kapaslawan sang iya rehimen, labi nga nagasungaw ang iya baho. Ginatay-og ang iya rehimen bunga sang pakitid nga suporta. Sa kada buka sang mahigko nga bibig kag sayup nga mga tikang ni Duterte, labi niya nga ginagatungan ang malapad nga kaakig kag ginapainit ang kaisog sang banwa. Sa masami nagaatras siya agud pakalmahon ang sitwasyon. Mapamatud-an pa kon mapunggan niya ang pagbukal sang kaakig sang pumuluyo o siya ang dalayon nga mapal-os.

Ang tuman kadaku nga bunal sang pandemya nga Covid-19 sa

Pilipinas nagahayag sa kagarukan kag pundamental nga kontradiksiyon sang nagahari nga sistema nga malakolonyal kag malapyudal sa pungsod. Nagahayag ang kawad-on sang ikasarang sang nagahari nga estado nga sabton ang kinahanglanon sang banwa. Labi nga nangin maathag ang kakinahanglanon para sa rebolusyonaryo nga pagbag-o agud tukuron ang bag-o nga sistema sang demokrasya sang pumuluyo nga matuod nga nagatib-ong sa kaayuhan kag interes sang pumuluyo nga Pilipino.

Ginahingalitan ni Duterte ang Covid-19 agud igapanaog ang pasista nga diktadurya

Abril 21, 2020

39

Ginahingalitan sang rehimeng Duterte ang krisis sang pandemya nga Covid-19 agud labi nga palaparon ang iya kagamhanan nga diktador kag hugton ang uyat sini sa poder. Pagkatapos mapaslawan nga punggan ang paglapta sang bayrus gamit ang militarista nga *lockdown*, nagpamahug ini subong nga magagamit sang layi militar kag ipakat ang mga suldado agud ipaidalum ang pungsod sa “total *lockdown*” sa ngalan sang “pagpatuman sang katawhay”. Nagaserbi ini sa nagapadayon nga katuyuan sang rehimen nga tukuron ang isa ka pasista nga diktadurya.

Masobra isa ka bulan na ang nagtaliwan sang una nga ginpabaton sa pumuluyo nga Pilipino ang kwarantina kag *lockdown* bilang tikang agud pahinayon ang paglapta sang bayrus kabaylo ang ginalauman nga maabtik nga mga tikang sa ikaayong lawas kag sosyo-ekonomiko. Ugaling ang mga ini wala ginpatuman sang matalunsay, bastante kag madasig. Isa ka bulan halin nga ginpanaog ang *lockdown* sa Luzon kag madamo nga bahin sang Visayas kag Mindanao, padayon ang paglapta sang Covid-19 sa pungsod kag paglaton sa nagadamo nga tawo. Minilyon nga pamilya ang

ginagutom, indi mapahamtang kag nagakabalaka sa indi areglado nga pagpadalagan kag pabag-o-bag-o kag padasu-daso nga plano ni Duterte kag iya wala sang ihibalo nga mga heneral.

Napaslawan ang rehimen nga ipatuman ang kinahanglanon nga mga tikang para armasang pangpubliko nga sistema sang ikaayong lawas nga batuan ang paglapta sang bayrus kag hatagan sang ayuda nga sosyo-ekonomiko ang minilyon nga pamilya nga nagaantus sa *lockdown*. Pataratas kag burara ang plano sang mga ahensya sang gubyrno sa pag-atubang sa krisis.

Wala pa ini sang tikang para sa sistematiko nga *mass screening* kag *testing* sa populasyon, nga pinakaimportante nga sangkap sa pagbato sa pandemya. Nagasalig ini sa inisyatiba sang mga pribado nga ospital, organisasyon kag lokal nga gubyrno. Wala ini nagsaylo sang bastante nga pondo agud tukuron ang bag-o nga mga pasilidad, magkuha sang mga duktor kag nars, maghanas sang mga mamumugon medikal kag magtukod sang mga pabrika agud magprodyus sang mga kagamitan pangkaluwasan kag para sa *mass screening* kag *testing*. Mga pulis kag militar ang ginhatagan sang prayoridad sa “hazard pay” sa baylo ang mga nars kag duktor.

Pagkatapos nga magpahambog nga may ara siya nga kwarta, ginahambal subong ni Duterte nga wala sang kwarta ang gubyrno bilang palusot sa burukratiko, magamo kag ginakinutan nga pondo pang-ayuda sa pumuluyo. Kulang ang ginapanagtag nga pondo. Labing nagaantus sa *lockdown* ang mga mamumugon kag mala-proletaryo. Nangin desperado man ang pumuluyo nga ang mga pamilya may igu-igo lang nga kita bangud naubusan na sila sang tinipon. Bangud naubos na ang mga bulig halin sa mga pribado nga organisasyon, madamo ang ginatulod nga supakon ang mga pag-istrikto sa tuyo nga magkita bisan paano.

Ang sabat sang rehimen sa Covid-19 ginapangunahan sang mga upisyal militar, sa baylo nga eksperto sa ikaayong lawas, gani militarista ang pag-atubang sa krisis. Madasig nga nagadamo ang nakadeploy nga mga pwersa militar sa National Capital Region. Ginagamit sang mga suldado kag pulis ang kagamhanan nga layi

militar agud “ipanaog ang katawhay”. Pila ka pulo ka libo na ang ginaresto kag ginahunong sa paglapas sa kwarantina.

Bisan sa tunga sang krisis sa ikaayong lawas, nagdeploy ang rehimen sang linibo nga mga suldado sa kaumhan para paigtingon ang kontra-insurhensya kag mag-usik sang ginatus-gatos ka milyon nga pisos sa magasto nga mga operasyon kombat, pagpamomba, saywar kag paggamit sang mga *drone*. Nagalibot sa kaumhan ang iya mga suldado nga wala sang paghalong sa ikaayong lawas, kag ginabutang sa peligro ang subong wala pa malatnan nga mga baryo. Pareho sa syudad, nagatsekpoynit sila sa mga pungsodnon kag pangprubinsya nga mga karsada.

Tuman gid nga kinahanglanon ang mga reporma sa ekonomya pero ginpili gihapon sang gubyerno nga ipabilin ang mga polisiya nga neoliberal nga kabangdanan kon nga kulang ang pondo sa ikaayong lawas kag mga serbisyo sosyal. Nagapabungol-bungol ini sa singgit para suspendihon ang pagbayad sa utang, kag sa baylo nagaplano liwat nga manghulam, labi nga ilumos ang pungsod sa utang kag sa ulihi manukot sang dugang pa nga buhis.

Agud pabaskugon ang iya pagginahum nga awtoritaryan kag hatagan-rason ang plano nga magpanaog sang dugang nga mapintas nga mga tikang, ginabasol sang rehimeng Duterte ang pumuluyo sa paglapta sang balatian, ginapuntirya ang pila nga “pasaway” agud pakamalauton ang tanan maluwas ang kaugalingon sini nga mga pagsayup, kapaslawan kag kahinaan. Hayagan na ang pagbinutig ni Duterte, sa pagsiling nga madugay na kuno nga nakita niya ang magakalatabo gani temprano niya nga ginpanaog ang *lockdown* agud pungan ang paglapta sang balatian.

Pero nahibal-an gid sang tanan nga nagbalibad ang gubyerno ni Duterte sa ginahingyo sang banwa sadtong Enero kag Pebrero pa nga isara ang pungsod sa China kon sa diin naghalin ang bayrus. Ulihi na katama sang ginpanaog ang *lockdown* sa Luzon nga wala sang katuwang nga mga tikang para tumuron kag ihunong ang bayrus, kag malala pa, wala sang bastante nga suporta pangkatilingban agud ayudahan ang malapad nga masa sa panahon

sang krisis.

Ginakugmat ni Duterte ang banwa para papatihon sila nga malutos ang bayrus sa iya “magsunod lang kamo” nga doktrina nga diktador. Ginahingalitan niya ang kahadlok sa bayrus agud paludhon ang mga tawo sa iya awtoridad, kag piangon sila sa mandu nga “magkulong sa balay”. Kon madula ang kahadlok sa bayrus bangud sa desperasyon nga mangita trabaho, magapamahug kag pagagamiton liwat ni Duterte ang kahadlok sang mga tawo sa iya duguon nga rekord.

Bangud wala sang malaparan nga *screening*, *testing* kag *contact tracing*, bisan pa may *lockdown* kag mga tsekpoynt si Duterte, padayon nga nagalapta ang indi matuytoy nga bayrus kag subong nagahana nga magalapnag sa gutok nga mga komunidad sa kasyudaran. Hilway pa sa subong ang kaumhan, labi na sa mga maligwin nga komunidad, pero mahimo man sila nga madamuan nga malatnan kon indi pa gihapon matuytoy sang gubyrno ang bayrus. Pero epektibo lang nga mapunggan ang paglapta sini paagi sa *mass screening* kag *testing*, hugot nga *contact tracing* o pagtuytoy sa mga tawo nga nagkontak sa nalatnan kag maid-id nga paghamulag kag pagtuhay sa ila. Sa sini lang mautod ang kadena sang paglaton sang balatian.

Ginapamatud-an sang inagihan sang South Korea, Vietnam, Venezuela, Cuba, Canada, Iceland kag iban nga pungsod nga makontrol o mapahinay ang paglapta sang bayrus paagi sang pagtuytoy kag pagtuhay, bisan wala ang grabe nga pag-istrikto sa pagbyahe o pagtrabaho, kag labi pa, bisan wala ang labing mapiguson nga paggamit sang militar kag pulis para obligahon nga magsunod ang mga tawo sa mga tikang sa ikaayong lawas.

Masobra 6,200 ang nalatnan sang Covid-19 sa Pilipinas, gani relatibo nga malala na ang ginlab-ot sa paglapta sini sa pungsod. Gani kinahanglanon gid subong nga tigayunon ang malaparan nga *screening* kag *testing* kag *contact tracing*. Kinahanglan sini ang pagpahulag, paghanas kag paghatag sang kagamitan sa pulo-pulo ka libo nga mamumugon medikal agud lighuton ang mga komunidad,

pabrikang eskwelahan kag iban pa. Dapat pahulagong kag pamatian ang siyentipiko nga komunidad agud tigayunon sa paagi nga sistematiko kag madasig ang kampanya nga ini. Dapat tukuron ang makinarya nga ini sa bulig sang mga lokal nga gubyrno, mga organisasyon sibiko kag relihiyoso kag mga organisasyong masa. Dapat may bukas nga konsultasyon kag ang tanan dapat buyukon nga lubos-ikasarang nga himuon ang tanan agud mapundo ang paglapta sang bayrus.

Delayawon nga ginsupak sang pila ka upisyal ang mandu sang mga heneral ni Duterte sa pagtigayon sang malaparan nga *testing*, *contact tracing*, pagligwa sang kwarantina kag pagpanagtag sang ayuda. Pero mangin wala sang pulos ang mga ini kon lapta-lapta ang ila pagtinguha. Dapat may inisyatiba sa idalum, samtang may pondo, pagduso kag koordinasyon halin sa ibabaw.

Sa malip-ot nga pulong, agud lutuson ang Covid-19, dapat palambuon, indi piangon, ang demokrasya. Indi mapapas ang Covid-19 sang ano man nga tiraniya ni Duterte. Baliskad diri, kon wala sang malaparan nga *testing* kag *contact tracing* agud matuytoy kag ihamulag ang mga nagadala sang bayrus, ang pagpahugot sa *lockdown* kag kwarantina mga bulag nga tikang nga sa ulihi lunsay mga pasista nga mekanismo agud tapnaon ang demokrasya.

Sa atubang sang nagapadayon nga kapaslawan sang rehimeng Duterte nga kontrolon ang paglapta sang Covid-19, katungdanan sang pumuluyo nga Pilipino nga mas aktibo nga ipamilit sa gubyrno nga tigayunon ang *mass testing* kag *contact tracing* kag pamatukan ang wala sang natalana nga panahon sang *lockdown* sang militar kag mga tsekpoynt nga nagatuga sang indi mabatas nga makatawo nga krisis.

Kadungan sini, dapat nila nga iduso ang gilayon kag bastante nga suporta pangkatilingban sa porma sang pagpanagtag sang pondo. Mahimo nila nga iduso ang gubyrno nga magtalana sang bastante nga pondo para hatagan ang kada pamilya sang katumbas sang natalana nga minimum nga inadlaw nga sweldo. Ginapangayo sang pumuluyo nga Pilipino nga manabat si Duterte kag iya mga

pabaya nga heneral sa kapaslawan sa pag-atubang sa Covid-19. Kon indi pagasabton ang mga ginahingyo sang banwa, labi nga magatungan ang ila singgit para sa pagresayn ni Duterte o para sa iya pagpataalsik paagi sa direkta nga demokratiko nga aksyon sang pumuluyo.

Sa tunga sang *lockdown*, mga kabudlayan ekonomiko kag kulang nga suporta sang gubyerno, dapat padayunon sang mga organisasyong masa ang pagbuligay sa ila mga komunidad, pabaskugon ang paghiliusa sang mga tawo agud ululupod nga pangibabawan ang krisis sa pangabuhian kag ikaayong lawas. Mahimo nila nga padayunon ang ululupod nga pagpreparar sang pagkaon, kolektibo nga pagbakal sang suplay, kooperatiba nga tindahan, paghimo sang mga *face mask* para sa komunidad, kag pagtipon sang resorsa paagi sa donasyon kag iban pa nga pamaagi. Dapat tumuron nila kag hatagan sang suporta ang mga nagakinahanglan sang dugang nga bulig pareho sang mga may edad kag may balatian, mga nagabusong, mga *single parent* kag iban pa.

Dapat itulod sang mga unyon sang mga mamumugon nga bayaran sila sang katumbas nga gasto nila sa bulan sa panahon sang *lockdown*. Dapat itulod sang mga mamumugon sa mga pabrika, restawran, mga tindahan, botika kag iban pa nga empresa ang kaluwasan sa ila ginatrabuhan agud proteksyunan sila batuk sa Covid-19. Dapat iduso sang mga kontraktwal ang padayon nila nga pagtrabaho kag seguridad sa empleyo.

Dapat iduso sang mga nagatinda sa mga merkado, lakip ang mga tag-iya sang magagmay nga tindahan, ang mas manubo nga renta sa ila mga pwesto. Dapat iduso sang mga mangunguma ang subsidyo sang estado para baklon ang palay kag iban pa nga produkto sa uma agud salbaron sila sa pagkaputo kag agud indi magtaas ang mga presyo. Dapat ipamilit ang mas daku nga pondo para sa mga lokal nga gubyerno agud makasabat sa mga ginapangayo kag kinahanglanon sang ila mga sakup.

Ginatawgan sang Partido ang tanan nga komite sini sa mga syudad nga padayon nga magpabaskog kag magkonsolida, kag

ubayan kag pamunuan ang banwa kag ang ila mga organisasyong masa sa pag-atubang sa krisis.

Sa kaumhan, ginatawgan sang Partido ang Bagong Hukbong Bayan nga hatagan prayoridad ang pagresponder sa kinahanglanon sa ikaayong lawas kag pang-ekonomya sang banwa. Ang pagpalawig sang unat-lupok bilang sabat sa panawagan sang United Nations para sa pangkalibutanon nga unat-lupok nagahatag sa tanan nga yunit sang BHB sang oportunidad nga palaparon ang nalab-ot sang ila kampanya sa pangpubliko nga ikaayong lawas agud buligan ang masang mangunguma nga pungen ang paglapta sang Covid-19 kag preparahan ang posible nga mga paglaton sa mga tawo sa ila mga baryo. Dapat padayunon ang paghatag sang impormasyon, kadungan sang paghanas sa komunidad sa *screening*, pagpreparar sang mga kinahanglanon nga pasilidad kag kagamitan para sa pagtuhay kag pagtatap sa may balatian, kag transportasyon para magdul-ong sa mga ospital sa syudad. Dugang pa, dapat nila nga buligan ang masa nga isulong ang mga paghimakas antipyudal kag para pataason ang produksyon sa atubang sang nagahana nga pagtibusok sang ekonomya.

Kadungan sini, dapat magpabilin nga mataas ang alerto sang BHB sa atubang sang ginapagting nga mga operasyon sang AFP. Samtang nagapabilin ang istrikto nga pagtago agud indi matumod sang kaaway, dapat handa sila nga makig-away sa mga pasista nga pwera nga determinado nga pungen ang hangaway sang banwa nga maghatag sang suporta kag serbisyo sa banwa.

Dapat tinguhaon sang pumuluyo nga Pilipino nga waskon ang pagpunpon sa ila dulot sang ginpanaog nga *lockdown* sang rehimeng Duterte. Dapat pangitaon nila ang mga pamaagi agud ipaabot ang ila tingog kag ululupod nga paghulag. Dapat nila nga pangibabawan ang kahadlok sa bayrus, kag waskon man ang teror sang pagginahum sang layi militar ni Duterte.

Labi nga paantus, pagpamigos kag korapsyon sa tabon sang Covid-19 *lockdown*

Mayo 7, 2020

Ginhingalitan sang rehimeng Duterte ang pandemya nga Covid-19 sa Pilipinas agud palawigon ang mga pasista nga tikang nga ginapapanaog sini sa ngalan sang “pagtapna” sa balatian. Ang ginatawag sini nga “bag-o nga normal”, sa pinakaubod, dugang nga pagpalala sa pinakamalaut nga aspeto sang malakolonyal kag malapyudal nga sistema. Sa idalom sini, labing brutal nga pasismo, mas malala nga polisiya nga neoliberal kag mas malala nga korapsyon ang pagapaluntaron sang tirano nga si Duterte.

Masobra 50 adlaw halin nga ginpanaog ni Duterte ang “*lockdown*” sa Luzon kag nagkalainlain nga bahin sang pungsod nagtuga na sang walay tupong nga gutom kag paantus sa pumuluyo kag nagasamad sa ekonomya sang pungsod. Tubtub subong, wala pa gihapon sang ginahimo nga inisyatiba ang iya gubyerno para sa malaparan nga siyentipiko nga pagpanayasat sa matuod nga numero sang nalatnan sang balatian nga Covid-19 kag kalalaon sini sa mga nalatnan. Kulang, mahinay kag lapta-lapta ang mga pagtinguha sini

sa *mass testing*, kag kulang katama ang pondo kag tinawo para mag-eksamen sang mga sampol.

Nagapabilin sa dulom ang pumuluyo nga Pilipino sa kon ano ang basehan nga siyentipiko kag ikaayong lawas sang nagapadayon nga militarista nga *lockdown* nga ginatawag nga *general kag enhanced community quarantine* (GQC kag ECQ) kag kon ano ang nalab-ot sini. Samtang ginapabilin nga bulag kag naputos sa kahadlok sa Covid-19 ang pumuluyo, nagaalagwa man si Duterte kag ang iya pasista nga guban sa pagpatuman sang mas mapintas kag malala nga tikang kag polisiya.

Sa nagapadayon nga *lockdown*, pataratas nga ginalapakan sang mga pulis kag soldado ni Duterte ang sandigan nga mga kinamatarung sang pumuluyo. Bisan wala sang kahilabtanang kag liw-as sa kamatuoran nga deklarasyon nga pag-amlig sa pangpubliko nga ikaayong lawas, ginatus-gatos ka libo nga pumuluyo ang pwersahan nga ginakulong sa ila mga balay sa ginatawag nga mga “total *lockdown*”.

Ginaronda sang mga armado nga tinawo ni Duterte ang mga imol nga komunidad kag mga pribado nga subdibisyon agud paluntaron ang kahadlok kag pangulba. Wala-tuo ang ginadakup, ginaposasan, ginabakol, ginakulong kag labi nga ginapaantus bisan sa simple nga mga pagsayop. Madamo nga lugar ang napaidalum sa *curfew*. Wala-tuo ang mga tsekpoynt. Ginadumilian magprotesta. Ginadumilian magreklamo. Ginapaidalom kag ginakontrol sang pulis kag militar bisan ang pagbululigan kag paghatag sang ayuda, tanan sa ngalan sang “social distancing”.

Sa kaumhan, labi pa nga nagabaskog ang pagpamigos sang AFP sa masang mangunguma kadungan sang ginapasingki nga operasyon kontra-insurhensya. Labaw nga pagpabudlay kag pagpaantus ang tuga sa mga mangunguma sang mga tsekpoynt kag pagrekisa, pagdumili nga magpanguma, pagkontrol sa kadamuon sang pwede baklon, pagpanghalughog sa mga balay, pagpangkugmat agud pwersahon nga makigbuligay sa militar, kag iban pa nga pamaagi sang pagpamigos.

Pinakatarget sang pasista nga mga polisiya ni Duterte ang mga demokratiko kag makabanwa nga pwersa kag mga kritiko nga nagabuyagyag sa kulang katama kag mahinay nga paghatag sang ayuda sa panahon sang *lockdown*, sa tuman kakulang nga suporta sa mga mamumugon medikal, sa pagpatumbaya sa mga pangpubliko nga ospital kag sa nauna nga pagbalewala kag kulang nga preparasyon sa paglapta sang Covid-19, kag iban pa nga mga daku nga katontohan sa panahon sang pandemya.

Sa aktwal, ginpanaog na ni Duterte ang pagginahum nga militar kag pulis paagi sa *lockdown*. Katuyuan sini nga piangon ang demokratiko nga pagbato sang pumuluyo kag iratsada ang pagpatuman sang kontra-pumuluyo nga mga polisiya nga neoliberal nga madugay na nga luyag ipatuman sang reaksyunaryo nga estado.

Sa pahayag mismo sang Malacañang, wala sang kinatuhay ang “bag-o nga normal” sa ginatawag sini nga “GCQ” o “ECQ” kon sa diin hugot nga ginakontrol kag ginapanilagan sang estado ang hulag sang kada myembro sang bug-os nga komunidad. Ginahambal nga magapabilin ang areglo nga ini tubtub maka-imbento sang bulong, nga suno sa mga siyentista mahimo nga magalab-ot sang 18 bulan (o tubtub Disyembre 2021).

Gamit ang pagdahilan nga kinahanglan pa gihapon ang “social distancing”, ipabilin sang rehimen ang pagdumili sa mga pagtililipon. Ginarason sini ang paglapta sang bayrus para ipabilin ang pagdumili sa pagbiyahe sang mga madamo nga drayber sang dyip kag traysikel, amo man ang pagguwa kag pagtrabaho sang minilyon nga mala-mamumugon nga kontraktwal. Magapabilin ang mga tsekpyont sa pagbalibad nga kinahanglan kuhaon ang temperatura sang mga nagaagi. Istriktuhon sini ang mga “tikang nga katinluan” para ipasara ang madamo nga magagmay nga negosyo. Pagabuksan sini ang mga eskwelahan kag pabrika, pero padayon sini nga dumilian ang dalagkuan nga pagtilipon sang mga estudyante kag mamumugon. Ginaduso ni Duterte ang mapiguson nga National ID System sa ngalan sang mas episyente nga pagpanagtag sang ayuda o para sa “pagbantay sa bayrus”.

Sa ngalan sang pagpahalog sa mga dalan, ginadumilian sang rehimen ang pagbyahe sang mga daan nga dyip para mabayluhan in sang mga bag-o nga mga salakyan halin sa China nga uyat sang mga dalagku nga negosyante. Sa tabon sang pagpahalog sang mga syudad, ginaduso sini ang malaparan nga demolisyon sang mga komunidad sang mga imol sa idalom sang programa nga “Balik Probinsya” agud magakadto sa kamot sang mga daku nga burgesya kumprador kag mga dumuluong nga kapitalista ang mga primera klase nga duta sa Metro Manila.

Ginahingalitan man ni Duterte ang pandemya sang ginpanaog niya sini lang ang 10% dugang nga buhis sa ginaangkat nga krudo nga langis nga pat-ud nga ipaabaga sa pumuluyo. Samtang ginadali-dali sang rehimen ang plano nga sapsapan sang buhis ang mga daku nga kapitalista sa ngalan sang liwat nga pagbuhi sang ekonomya, nagabalibad man ini nga pamatian ang demanda nga ibasura o isuspendi ang pagpatuman sang TRAIN Law nga nagpanaog sang mabug-at nga buhis sa mga basehan nga konsumo. Dugang nga buhis man ang sa ulihi ipatuman kabaylo sang mas o menos \$4 bilyon nga bag-o nga utang sang Pilipinas sa World Bank, ADB kag iban pa nga ahensya.

Sa tunga sang krisis sa ikaayong lawas kag nagasadsad nga ekonomya, labi nga nagalala ang burukrata-kapitalista nga pagpandambong. Ginahingalitan sang mga kroni ni Duterte kag burges kumprador ang krisis para maghugakum sang daku nga tubo. Tampok sa mga ini ang pagkuripon sang pamilya Villar kag ni Dennis Uy sa mga kontrata para sa pagtukod sang mga *quarantine center*.

Ginagamit ang iya paghaharihan nga diktador agud paludhon sa iya kagustuhan ang tanan nga mga daku nga burgesya-kumprador. Ang pila ka bulan nga pagpamahug niya sa pamilya Ayala kag kay Manny Pangilinan naglab-ot sini lang sa kuno abi “pagpangayo sang patawad” ni Duterte nga drama lang agud tabunan ang binilyon nga piso nga mga areglo.

Sang nagligad nga adlaw, ginmandu sang rehimeng Duterte ang

pagpasara sa ABS-CBN, isa ka hayagan nga pag-atake sa hilway nga pagpahayag. Ginhingalitan niya ang *lockdown* agud wala sang makatipon agud magprotesta. Gin-initan ni Duterte ang ABS-CBN bangud indi ini basta magsunod sa iya kumpas. Madugay na nga ginapuga kag ginaipit sang mga burukrata nga kapitalista ang ABS-CBN agud makig-areglo kabaylo sang ila prangkisa o indi gani obligahon ini nga ibaligya ang kumpanya sa mga nagalaway nga kroni ni Duterte kag kahimbon nila nga dumuluong nga kapitalista.

Masupog nga pagpamigos, pagpang-ulipon kag korapsyon ang “bag-o nga normal” sa idalom sang pasista nga rehimeng Duterte. Samtang nagapamahug si Duterte nga ideklara ang layi militar, ginapatuman na niya ang mga elemento sang absoluto nga pagginahum nga diktador kag dalayon nga ginapatay ang nabilin nga kahilwayan kag demokrasya. Ang kahilwayan amo ang para lang kay Duterte kag sa iya mga kadampig: Kahilwayan para labi pa nga magkuripon sang manggad kag ganansya. Kahilwayan nga ikulong ang tanan nga indi magduko. Uyat ni Duterte sa liog ang demokrasya kag handa nga dalayon nga kugaon ano man nga oras.

Ang bug-os nga Pilipinas ara na sa idalom sang indi deklarado nga layi militar ni Duterte. Labi nga ginapigos, ginapaantus kag ginakawatan ni Duterte ang bug-os nga banwa. Bisan pa, deklarado man ukon indi, ang layi militar isa ka daku nga bato nga magahulog sa kaugalingon nga ulo ni Duterte.

Dapat sikwayon sang bilog nga pumuluyo ang “bag-o nga normal” nga wala sang iban kundi ang pagpadayon sang mga elemento sang *lockdown* kag iban pa nga mga polisiya nga labing nagapasingki sa daan na nga garuk nga sistema pangkatilingban. Dapat nila pangayuon kon ano ang siyentipiko nga basehan sang nagapadayon nga *lockdown*, mga tsekpoynit, *curfew* kag tanan nga mga pag-istriktong nga sobra-sobra nga ginasilutan. Sa ngalan sang demokrasya kag kahilwayan, dapat nila nga tipunon ang kaisog para matinugahon nga supakon kag hangkaton ang mga pagpang-ipit sa idalom sang militarista nga *lockdown* ni Duterte.

Dapat pandayon ang pinakamalapad nga paghiliusa sang tanan

nga demokratiko nga sahi kag sektor batuk sa “bag-o nga normal” nga indi deklarado nga layi militar ni Duterte. Dapat mag-ululupod ang pinakamadamo nga sektor para kundenahon kag batuan ang pagpasara sa ABS-CBN kag i-angot ini sa pagpatumbaya ni Duterte sa mga mamumugon medikal, sa mahinay kag kulang katama nga ayuda sa panahon sang *lockdown*, sa pagbalibad nga isuspendir ang pagbayad-utang kag untaton ang kontra-insurhensya para paburan ang kinahanglanon sa pangpubliko nga ikaayong lawas, sa mga brutalidad kag pagpang-abuso sang mga pulis kag suldado sa ordinaryo nga pumuluyo, sa korapsyon ni Duterte, kag sa pagtapna sa basehan nga kinamatarung magpahayag sang reklamo kag sentimyento kag magrali sa dalanon.

Dapat himuon ang malapnagon nga kampanya propaganda kag edukasyon sa masa. Dapat ihayag ang mga kabutigan kag di siyentipiko nga satsat ni Duterte bahin sa Covid-19 kag iduso ang kinahanglanon para pamunuan sang mga siyentista kag mamumugon medikal, indi mga pasista, ang pag-atubang sang pungsod sa pandemya. Dapat sukton si Duterte sa paggamit sa pandemya nga Covid-19 para isulong ang iya iskema nga tukuron ang isa ka pasista nga diktadurya. Dapat ibuyagyag ang mga polisiya nga neoliberal nga labing nagapabudlay sa masa kag maghiliusa nga ipakig-away ang mga panawagan nga ibasura ang TRAIN Law kag iban pa nga mga paantus nga buhis, ang kinamatarung sang disente nga pabalay, kinamatarung sa trabaho, kag iban pa nga mga demokratiko nga demanda.

Dapat padayon nga pabaskugon sang Partido ang iya mga sanga kag komite sa kasyudaran kag kaumhan. Dapat padayon nga pabaskugon sang Partido ang kahublagan tago agud siguruhon nga sige-sige nga napabaskog kag napalapad ang iya organisasyon bisan sa idalom sang pasista nga pagpang-ipit kag pagpamigos. Kadungan sini dapat labi nga pabaskugon sang Partido ang angot sini sa malapad nga masa agud sige-sige sila nga ginapukaw, ginaorganisa kag ginapahulag. Dapat maayo nga pamunuan sang Partido ang masa nga ipakigbato ang ila mga demokratiko nga kinamatarung kag

ang ila interes sa ikaayong lawas kag pangkatilingban.

Mapaslawan si Duterte kag ang iya pasista nga guban sa handum nila nga dalayon nga lupigon ang pagbato sang pumuluyo. Samtang labi nga nagasingki ang pagpamigos, pagpaantus kag pagpangawat sang guban Duterte sa panahon sang pandemya nga Covid-19, labi nga nagainit ang balatyagon sang pumuluyo nga manindugan kag magbato. Labi nga nagakabuyagyag ang garuk nga nagahari nga sistema nga malakolonyal kag malapyudal kag nagakapukaw ang pumuluyo nga baktason ang banas sang pungsodnon-demokratiko nga rebolusyon.

Pasakit kag peligro nga dala sang palyado nga gubyrno

Mayo 21, 2020

53

Bangud sa palyado nga pag-atubang sang gubyrno sang rehimeng Duterte sa pandemya nga Covid-19, labaw ang ginabatas nga pasakit kag ginaatubang nga peligro sang pumuluyo nga Pilipino. Indi lang ginaatubang sang minilyon nga Pilipino ang nagapadayon nga katalagman sang Covid-19, ginaabaga man nila ang mabug-at nga palas-anon sang mga tikang sa ekonomya nga labing nagapalala pa sa krisis nga ginbunga sang pila ka dekada nga mga polisiya nga neoliberal.

Sining mga nagligad nga adlaw, ginpahanugutan na sang Malacañang ang pagbukas sang mga upisina kag pabrika makaligad ang 60-adlaw nga *lockdown*. Nagadali na si Duterte nga paandaron ang ekonomya nga ginpauntat niya sang Marso sa atubang sang madasig nga pagkaubos sang resorsa sang gubyrno, nagalala nga problema sang kagulutmon kag nagasingki nga kaakig sang banwa. Bisan pa man, bunga sang palyado nga tikang sang gubyrnong Duterte, malayo pa katama ang Pilipinas sa pagkontrol sa katalagman sang pandemya nga Covid-19. Madamo ang nagakabalaka nga indi makatuwang ang sistema sa ikaayong lawas

sang pungsod kon madasig nga maglapta ang bayrus kag magtimbuok ang numero sang mga magbalatian kag maospital.

Pagkatapos ang duha ka bulan nga wala sang sweldo kag kita, nakunyag gid nga makabalik ang mga mamumugon sa tagsa-tagsa nila ka trabaho. Labaw nga nahagmak sa kabudlayan kag gutom ang masang anakbalhas sa idalom sang *lockdown*. Resulta ini sang labaw nga kulang ang gintigana nga pondo para sa bao-kahinay kag tuman kagamo nga pagpanagtag sang ayuda. Pero nakunyag man, labi man nga nagakabalaka nga sa tion nga liwat sila nga magtilipon sa mga pabrika o tindahan, madasig liwat nga magalapta ang bayrus.

Hayag nga ginduso ni Duterte ang mga mamumugon sa peligro sang wala sini gin-obligar ang mga kapitalista nga tigayunon ang pag-eksamen sa mga mamumugon kag ginsiling ang mga may sintomas lang ang kinahanglan ipaeksamen. Ginahimuslan sang rehimen kag sang mga kapitalista ang mga mamumugon nga desperado nga makapangita sang obra kag makasweldo, bisan nga antuson nga maglakat sang pila ka kilometro sa idalom sang mainit nga adlaw o maipit sang pila ka oras sa trapik bangud nagalinapta ang paantus nga tsekpoynt sang mga abusado nga pulis kag suldado.

Sini lang, gin-ako sang gubyernong Duterte nga wala ini sang plano nga magtigayon sang *mass testing*. Bisan sa tunga sang pandemya, padayon ang polisiya sang indi paghatag sang bastante nga pondo para sa ikaayong lawas kag pagpaidalom sini sa kontrol sang mga kapitalista.

Bangud man sa wala sang preparasyon, linibu-libo nga nars kag duktor ang nalatnan sang Covid-19 sa mga ospital bunga sang kakulangan sang mga kagamitan pagkaluwasan. Ara sa kasagsagan na sang pandemya antes magtalana sang pangbakal nga pondo sang mga ini.

Sa pihak sang pagpabugal nga ginahimo ang o , wala man sang gintalana nga bastante nga pondo ang gubyerno ni Duterte kag ginsalig sa mga daku nga kapitalista ang pagbakal sang mga kagamitan kag pagpondo sa operasyon sang mga laboratoryo. Sa mga kapitalista, bisan sa atubang sang pandemya, ganansya gihapon

ang una nga ginakwenta.

Sa kadam-an, ang *testing* o pag-eksamen ginahimo lang sa mga may balatian na, sa mga nakasinalayo nila, kag sa mga nagapauli nga migrante nga Pilipino. Pero sa panahon sang pandemya, kinahanglan ang *mass testing* (pag-eksamen bisan sa wala sang sintomas kag indi suspetsado nga nalatnan) bilang pinaka-estrategiya para hibal-on kon sa diin naglapta ang bayrus, agud matuhay ang mga nalatnan, bulngon ang mga nagbalatian, kag hatagan proteksyon ang mga wala sang balatian.

Bangud wala sang *mass testing* kag manubo ang kapasidad sa pag-eksamen, bulag gihapon ang gubyerno sa matuod nga kahimtangan sang pungsod angut sa Covid-19. Ang datos sini indi kumpleto kag wala nagapakita sang aktwal nga kalubhaon sang pandemya. Wala sini nahibal-an kon pila pa kadamo ang nalatnan sang bayrus nga wala sang sintomas kag wala nadala sa ospital.

Maayo nga may pila ka lokal nga upisyal nga naghimo sang tikang para ipaeksamen ang ila mga residente. Bisn pa man, kon wala sang pungsodnon nga koordinasyon sa amo nga mga pag-eksamen, malimita lang sa sakup sang baryo o banwa ang matipon nga kinaalam bahin sa paglapta sang pandemya, kag mahimo nga mangin-walay pulos lang ang amo sini nga lokal nga pagtinguha.

Bangud wala gid man sang ihibalo, ginapaagi ni Duterte sa pagpaniplang, paghatag sang wala unod nga kasiguruhan, pagpamahog kag pagpaandam ang pag-atubang sa pandemya. Sa ulihi, pumuluyo ang basulon sa padayon nga paglapta sang bayrus agud hatagan-rason ang pagpanaog sang bag-o nga pag-istrikto sa ngalan sang pagbato sa pandemya.

Atrasado ang hulag kag utok sang gubyerno ni Duterte sa pag-atubang sa pandemya nga Covid-19. Walay sapayan, indi pagsabton sini ang galastuhan nga kinahanglan italana sa *mass testing* kag sa katuwang nga kinahanglan himuon sa pagtuytoy sa posible nga nalatnan (*contact-tracing*) kag pagtuhay (*isolation*) sa ila. Ini bangud mas gusto sini nga asikasuhon nga padayunon ang mga gin-utang nga mga proyekto nga imprastruktura, ang plano sini nga

pagabaklon nga mga helikopter, kanyon kag mga bomba, kag siyempre, ang mabulsa nila sa mga kontrata diri. Wala sini gintalanaan sang bastante nga kapital ang lokal nga kinaalam sang mga siyentista kag manalawsaw agud makamanupaktura sang bastante nga numero sang mga kagamitan para sa pag-eksamen sa bayrus kag iban pa nga kinahanglanon sa pag-atubang sa pandemya.

Mas ginaasikaso pa ang iskema sini nga matukod ang isa ka pasista nga diktadurya. Militar kag pulis ang ara sa mataas nga pusisyon kag unahan sang mga tikang sang gubyrno. Mas ginauna sini nga tapnaon ang mga nagareklamo sangsa lubaron ang reklamo. Pila na ang nagpahayag sang kaakig kag disgusto ("patyon si Duterte") ang gin-aresto kadungan sang pagpasara sa ABS-CBN. Nagaalagwa ang mga abusado nga mga pulis nga lubos kapintas sa pagsilot sa mga . Kahadlok ang ginapaluntad agud maghipos ang tanan. Bisan ang pagpanagtag sang ayuda subong sa idalom sang (SAP) ara sa maghigko nga kamot man sang AFP kag PNP, agud siguraduhon nga wala sang magreklamo.

Pumuluyo nga Pilipino, indi dapat pag-antuson ang pagpas-an sang palyado nga mga tikang ni Duterte kag ang pagpang-abuso nila sa gahum. Dapat pasabton si Duterte kag ang iya mga upisyal sa labaw nga pagpaantus kag pagpamigos sa pumuluyo sa idalom sang *lockdown*. Dapat sila nga sukton sa kapaslawan nila nga ipatuman ang ginakinahanglan nga tikang sa ikaayong lawas agud lutuson sang pungsod ang pandemya. Indi dapat nga maghipos. Tigaylo, dapat ipahayag sang bug-os nga kusog kag ipakita sa nagkalainlain nga paagi ang kaakig kag protesta sa mga palyado kag paantus nga tikang ni Duterte.

Dapat padayon nga iduso ang kakinahanglanon nga ipatuman sang nasyunal nga gubyrno ang programa sa *mass testing* bilang yabi nga tikang sa pag-atubang sa pandemya nga Covid-19. Dapat padayon nga iduso ang pagpabaskog sang sistema sa ikaayong lawas, labina ang mga pangpubliko nga ospital kag mga laboratoryo sa nagkalainlain nga bahin sang pungsod, pagkuha sang mas madamo nga nars kag mamumugon medikal kag pagpataas sang ila sweldo.

Dapat ipakigbato ang kinahanglanon nga subsidyo para sa pagkaon, bulong kag atensyon medikal para maamligan ang ikaayong lawas sang mga tigulang nga bulnerable sa Covid-19.

Dapat sukton ang rehimeng Duterte sa labaw nga kulang kag mahinay nga paghatag sang ayuda sa idalom sang duha ka bulan nga *lockdown*. Dapat ihayag kag pakamalauton kon paano ginahimuslan sang mga burges-kumprador nga kasosyo ni Duterte ang pandemya agud magkita sang ganansya kag makalusot sa buhis sa ngalan sang pagbulig kag donasyon.

Dapat iduso sang mga mamumugon ang mga tikang pangkaluwasan sa mga pabrika kag upisina. Dapat iduso ang nagakaigo nga dugang nga sweldo, ang nasyunal nga pagsulundan sa minimum nga sweldo kag dugang nga balayran sa peligro sa pagtrabaho sa panahon sang pandemya. Sa amo man, dapat nila nga ipagkigbato ang ila kinamatarung sa permanente nga trabaho, sa pag-nyon kag kolektibo nga negosasyon. Sa atubang sang krisis nga dulot sang nagdugay nga *lockdown*, mahimo nga makighiliusa ang magagmay nga kapitalista sa mga mamumugon para iduso ang gubyerno nga magtigana sang pang-emerhensya nga pondo para mahatag ang dugang sa sweldo.

Dapat iduso ang tunay nga reporma sa duta bilang solo nga paagi para buhion ang ekonomya sa kaumhan. Pakamalauton ang malaparan nga pagbaylo-gamit sang duta para sa mga proyekto nga imprastruktura kag turismo, plantasyon kag minahan, kag pagduso sa pagpananom sang komersyal nga kahoy kag prutas. Dapat ipatuman ang libre nga pagpanagtag sang duta kag paghatag sang suporta para sa produksyon sang pagkaon kag pagtukod sang lokal nga industriya para sa pagproseso sang mga produkto nga agrikultural.

Dapat batuan ang ginaduso nga labing paantus nga mga tikang lakip ang plano nga dugang nga mga buhis bilang pangbayad sa halos \$4 bilyon nga dugang nga gin-utang sang gubyerno. Dapat ihayag kag pakamalauton ang plano nga nga dugang maglumos sa Pilipinas sa utang kag krisis, labina ang mga proyekto nga nagalapak

sa kinamatarung sang pumuluyo kag nagasamad sa kapalibutan.

Bangud sa krisis bunga sang Covid-19, nagtuhaw ang naganaknak nga kagarukan sang sistema nga malakolonyal kag malapyudal. Nahayag ang sobra nga pagsalig sang pungsod sa pag-import sang mga materyales kag kagamitan. Nahayag sa kabilugan ang ekonomya nga nahagmak sa krisis kag di produktibo.

Bangud sa pasakit kag paantus sa idalom sang palyado nga mga tikang sang gubyernong Duterte, nagakadapat lang nga maghulag ang pumuluyo nga Pilipino nga pangayuon ang pagresayn ni Duterte o pagpukan sa iya kag sa bug-os nga palpak nga gubyerno. Ini ang pinakapektibo nga paagi agud batuan kag atubangon sang pumuluyo nga Pilipino ang pandemya nga Covid-19.

Maghiliusa batuk sa Anti-Terror Law! Pukanon ang rehimeng US-Duterte!

Hunyo 7, 2020

59

Sa mandu ni Duterte kag sang iya National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC), ginratsada sang mga suluguon ni Duterte ang ginatawag nga Anti-Terror Law sining nagtaliwan nga pila ka adlaw. Napresentar na ini agud pirmahan ni Duterte.

Paagi sa Anti-Terror Law, mangin lubos na ang layi militar ni Duterte, bisan indi ini pormal nga ginadeklarar. Igabutang sini sa iya kamot ang malapad nga gahum para ipaidalom sa pagpanilag, arestuhon kag madugayan nga ikulong ang sin-o man nga tumuron niya nga “terorista”.

Labi nga pabaskugon sang layi nga ini ang pagtapna sa mga organisasyon kag indibidwal nga madugay na nga ginainitan ni Duterte kag sang AFP nga “CPP/NPA supporter” bangud sa wala-untat nila nga pagbuyagyag, pagpakamalaut kag pagbato sa korapsyon, pasismo kag pagpakapapet sa mga dumuluong, kag bangud sa ila pagpangapin sa demokratikong interes sang banwa. Pinakabulnerable sa layi nga ini ang masang mamumugon kag imol, kag ang masang mangunguma, mga Lumad kag Moro nga masami

nagaantus sang pagpang-abuso sang gahum sang mga suldado kag pulis.

Nagakangil-ad gid ang pumuluyo kon paano ginalapakan sang mga tinawo ni Duterte ang mga proseso sa kongreso agud madasigan nga ipasar ang Anti-Terror Bill nga wala ginarepaso kag ginaamyendahan. Nagasuluka gid sila nga gin-una pa ni Duterte ang Anti-Terror Bill kag ginbalewala ang mga panawagan sang banwa para sa libre nga *mass testing* kag iban pa nga tikang medikal sa atubang sang pandemya nga Covid-19.

Ang Anti-Terror Bill ginapadali ni Duterte kag sang hunta nga ginabug-os ni Delfin Lorenzana, Eduardo Ano kag Hermogenes Esperon, lunsay mga anay upisyal militar kag mga suluguon sang imperyalismong US. Katuyuan nila nga konsolidahon ang pasista nga pagginahum sa atubang sang lapnagon nga gutom, pag-antus kag nagaindakal nga kaakig sang pumuluyo sa militarista kag palyado nga pag-atubang sang rehimeng Duterte sa Covid-19. Luyag ni Duterte sang dugang nga mga gahum nga layi militar agud kugmaton kag pahipuson ang banwa pero nahadlok siya nga hayagan nga ideklarar bangud sa pangulba nga magpaibwal lang ini sang dugang nga kaakig kag protesta.

Ang pagdalidali nga mangin layi ang Anti-Terror Bill kabahin man sang pakig-ayuanay sa gubyernong US, kabaylo sang kasugtanan para makabakal si Duterte kag ang AFP sang bag-o nga mga helikopter, mga kanyon, *rocket*, misayl kag iban pa nga armas. Kadungan sini ang pagsuspendir sining Hunyo 2 sang pagbasura sa Visiting Forces Agreement (VFA) base sa rekomendasyon sang iya nga upisyal militar para hatagan-dalan ang pagsulod sang mga barko kag suldado nga Amerikano sa Pilipinas, bilang kabahin sang padayon nga pagsuporta sang US sa brutal nga kontra-insurhensya kag gera nga pagpamigos sang AFP.

Sa nagtaliwan nga mga tuig, bisan wala sang pormal nga deklarasyon, amat-amat nga ginalatag ni Duterte ang rehimen nga layi militar paagi sa 950-adlaw nga layi militar sa Mindanao, Memorandum Order 32, Executive Order 70 nga nagtukod sang

NTF-ELCAC, kag sini lang, ang pag-angkon sang ginatawag nga “*emergency powers*” kontra kuno sa Covid-19.

Gusto niya nga gilayon nga mangin layi ang Anti-Terror Bill agud dalayon nga palig-unon ang pasista nga areglo nga madinalag-on niya nga napanaog paagi sa militarista nga *lockdown* sa Covid-19 kag palawigon sa idalom sang “bag-o nga normal” ang mga tsekpyont, pag-istrikto kag pagkontrol sa populasyon. Ginahimo ini sa tabon sang pagpugong sa pandemya pero sa kamatuoran nagaserbi sa pagpabaskog sang militarista nga pagginahum kag pagsulong sang iskema para tukuron ang pasista nga diktadurya.

Kaundan sang Anti-Terror Bill ang hungod nga pagpaburon kag tuman kalapad nga kahulugan sang “terorismo” kag “pagsuporta sa terorismo” agud magserbi nga malapad nga lambat para ihulog sa pumuluyo nga Pilipino kag sa ila mga demokratiko nga pwersa. Ginahatagan sini sang gahum ang militar kag pulis nga ikulong sang 14 tubtub 24 adlaw ang sin-o man nga akusahan nila nga “terorista” bisan wala sang mandamyento kag wala sang kaso, baliskad sa basehan nga kinamatarung sa *writ of habeas corpus*. Malaut pa, ginkuha sini ang anuman nga salabton sang militar o pulis nga patud magaresulta sa dugang pa nga pag-abuso sa gahum.

Sa nagtaliwan nga mga tuig, wala-tuo ang pag-akusar sang AFP kag PNP sa mga organisasyon, kritiko kag personahe bilang mga “communist front” o nagsuporta o nakaangot sa Partido Komunista sang Pilipinas kag Bagong Hukbong Bayan. Sila mga panatiko nga anti-komunista nga pula ang tan-aw sa sin-o man nga makita nila nga magpangapin sa interes, kaayuhan kag kinamatarung sang mga ginapigos kag ginahimuslan. Pagapalalaon ini sang ginpasar nga hagna.

Ginagamit ni Duterte ang “anti-terorismo” para tiplangon kag ipatulon sa pumuluyo ang mga mapiguson nga layi nga magakuga sa ila basehan nga kinamatarung. Sa nagtaliwan nga mga tuig, ginapaggwa nga mga pasista ang mga komunista, rebolusyonaryo kag bisan ang mga aktibista nga mga terorista, samtang, ang mga komunista, pareho sang tanan nga nagapanindugan para sa

demokrasya, kabahin sa pinakamilitante nga kaaway sang paggamit sang terorismo para kugmaton kag pahugon ang pumuluyo.

Sa aktwal, ang pinakadaku nga terorista subong sa Pilipinas wala sang iban kundi si Duterte mismo nga nagmandu sa pagpatay sa pila ka pulo ka libo sa peke nga *drug war*, nagmandu sa pagguba sa Marawi City. Siya ang nagmandu sa pulis kag militar nga himuon ang mga reyds sa mga baryo kag pagmasaker sa mga mangunguma. Siya man ang nagmandu sa malaparan nga pag-aresto, okupasyon sa mga barangay, paggamit sang mga helikopter para sa terorista nga pagpamomba kag iban pa nga pasista nga krimen.

Uyat ang absoluto nga gahum, lauman kay Duterte ang mas malala pa nga mga porma sang korapsyon, lubos nga pagsurender sang soberanya sa imperyalismong US kag China, paglumos sang pungsod sa utang, pagpanaog sang dugang nga buhis, paglansang sang sweldo, pagpabor sa mga kapitalista, pag-usik sang pondo para pangbakal sang mga *fighter jet*, helikopter kag mga bomba, kag pagpanaog sang mas malala pa nga polisiya nga neoliberal nga labing magpaantus sa pumuluyo nga Pilipino.

Kalayo sang malapad nga kaakig sang pumuluyo ang ginsindihan ni Duterte sa pagduso sini sang Anti-Terror Bill sa tunga sang pandemya nga Covid-19. Ang pasismo kag korapsyon sang rehimen sa nagtaliwan nga mga bulan—halin sa di-pang-ikaayong lawas nga militarista nga *lockdown* tubtub sa pagpauntat sang operasyon sang ABS-CBN, ang pag-aresto sa mga kritiko kag mga drayber sang dyip, pagpamomba sa mga komunidad sa kaumhan, pag-aresto sa mga tsekpyont kag mapintas nga pagsilut sa pila ka pulo ka libo, sa pagpatay sa lider sang imol nga si Carlito Badion, ang maanomalya nga pagbakal sang mga gamit pangkaluwasan kag kagamitan nga sobra ang patong nga presyo kag pagdambong sa binilyon nga pondo sa panahon sang emerhensya—labi pa nga magalala sa oras nga pirmahan ni Duterte ang Anti-Terror Bill.

Ginaganyat sang Partido ang tanan nga demokratiko nga sektor—ang mga mamumugon sa ikaayong lawas, mga drayber, kababainhan kag mga bata, mga tawong-midya, mga artista kag

mamumugon pangkultura, mga manunudlo kag empleyado sang gubyerno, mga pamatan-on kag estudyante, mga personalidad sa telebisyon kag sine, magagmay nga propesyunal, tawong simbahan kag tanan nga mamumugon, mangunguma, imol sa syudad kag wala sang trabaho—nga maghiliusa kag tipunon ang tanan nila nga reklamo kag panindugan.

Ginatulod ang pumuluyo nga Pilipino nga maghulag. Dapat nila nga ipanindugan kag pangapinan ang ila nga mga kinamatarung antes ini dalayon nga kuhaon sang pasista nga rehimen. Dapat magorganisa ang banwa. Dapat iduso nila ang kahilwayan sang midya kag ang kinamatarung sa pagpahayag. Dapat sila nga magbato kag magprotesta.

Dapat sila nga maghulag sa ila mga kampus kag komunidad, sa mga pabrika kag upisina, sa mga simbahan kag parke, kag pangapinan ang mga ini bilang sona sang kahilwayan, kon sa diin mahimo nila nga tipunon ang kusog sang banwa. Dapat madasig nila nga ihanda ang ila kubay, pukawon ang bug-os nga pumuluyo, paligunon ang ila determinasyon nga makigsumpong sa anti-demokratiko nga mga pwersa sang rehimen tubtub mabasura ang Anti-Terror Bill o tubtub mapatalsik si Duterte.

Mag-alsa kag tapuson ang paantus kag mapiguson nga rehimeng US-Duterte

Hunyo 21, 2020

Labi nga nagalala ang daan nga indi alalangay sa katilingban nga Pilipino kadungan sang pagtalom sang kontradiksyon bangud sa militarista kag kontra-pumuluyo nga pag-atubang sang rehimeng Duterte sa pandemya nga Covid-19. Samtang ang pila nga ara sa mga mansyon kag palasyo nga malayo sa balatian, padayon nga nagahugakom sang manggad, nagaabuso sa gahum kag nagabuy-unan sa balhas kag dugo sang anakbalhas, milyun-milyon nga pumuluyo naman ang nahagmak sa gutom kag sobra nga kaimulon.

Nagasinggit sang katarungan ang banwa para sa tanan nga ginagutom, ginapabudlayan, ginapigos kag ginadingutan sang kinamatarung. Sa masobra tatlo ka bulan nga palyado nga tikang kag pagsulundan, wala sang tupong nga pag-antus ang ginaagyan sang pumuluyo nga Pilipino.

Sa sulod sang halos tatlo ka bulan, ginkulong ni Duterte ang bilog nga banwa sa ila mainit nga balay sa ngalan sang paglikaw sa paglapta sang bayrus. Pero ang sakripisyo nga ini gin-usikan lang ni Duterte kag iya mga heneral. Indi bastante ang gintalana nga pondo

para makatuwang ang sistema sa ikaayong lawas sa pandemya. Wala sang libre nga *mass testing*. Wala sang libre nga pagbulong sa Covid-19. Palyado kag atrasado ang pagtipon sang impormasyon, gani bulag ang gubyrerno kon sa diin-diin nagalapta ang bayrus.

Atrasado na gani nga nag-abot, kulang katama kag masunson ginabuhinan pa ang promisa nga ayuda. “Manami nga pangabuhi,” sambit sang isa ka senador samtang sila nagapiknik kag nagaawas sa pagkaon ang ila ginatipunan, ginpaantus ang banwa nga mabuhi sa lugaw kag sardinas kon may ara gid man. Gindakop sang gutom kag kakulba ang mayorya nga pumuluyo nga nabuhi lang sang isang kahig-isang tuka. Ang mga “kapit-sa-patalim” nga nagpangita sang palangitan-an kag makakaon ginabansagan nga “pasaway”, ginapangdakup kag lubos kapintas nga ginasilutan.

Bangud wala sang maathag nga plano sa ikaayong lawas para pangibabawan ang pandemya, ginpauntat ni Duterte ang tanan kag tatlo ka bulan nga ginpasara ang daku nga bahin sang ekonomya. Minilyon ang nadulaan sang trabaho kag kita. Nagkalaguba ang pangabuhian sang mga magagmay nga negosyante. Kag sang ginmandu nga halugan ang mga *lockdown* sining Hunyo, ginhimo ang tanan agud mag-andar liwat ang negosyo sang mga daku nga kapitalista, samtang ginpabay-an ang masang anakbalhas nga daw ginsing-alan sang “bahala ka na!”

Samtang mapintas nga ginapasunod ang pumuluyo sa mga mapiguson nga polisiya sang pag-istrikto, halog naman nga nakaginhawa kag nakahulag si Duterte kag iya mga garuk nga upisyal.

Samtang pakadto-pakari si Duterte sa Davao sakay sang pribado nga eroplano, ginatos ka libo nga pumuluyo ang wala sang masakyan. Ginapaantus sila nga magbantay sa bangketa kag mga karsada, gutom kag wala sang kaseguruhan kon san-o makasakay o makapauli. Sin-o ang malipat kay Michelle Silvertino nga namatay pagkatapos ang lima ka adlaw nga paghulat sang masakyan pauli sa Bicol sa idalom sang isa ka tulay sa Pasay?

Adlaw-adlaw, nagakaladasma nga mag-unahay kag

magdukdukan ang mga mamumugon kag empleyado bangud kulang katama ang masakyan nga bus o tren. Bangud wala ginaasikaso ang pagpreparar sa luwas kag bastante nga pangmasa nga transportasyon, linibo subong ang obligado nga maglakat o magbisekleta adlaw-adlaw sa peligroso nga mga haywey.

Tuman kakulang na gani ang sweldo sang mga mamumugon, ginatugutan pa ni Duterte ang mga daku nga kapitalista nga kaltasan ini para kuno makabawi sila sa ila ganansya. Wala man sila gin-obliga nga magpaidalom sa libre nga pag-eksamen ang mga mamumugon para tumuron ang posible nga paglaton sang Covid-19.

Wala sa paminsaron ni Duterte ang milyun-milyon nga nadulaan sang trabaho. Wala sang ginahimo agud mapunggan ang pagtibusok sang ila palangitan-an.

Samtang ginatugutan nga magpasada ang mga “moderno” nga dyip nga ginapanag-iyahan sang mga daku nga korporasyon, padayon nga ginadumilian ang ginatos ka libo nga dyip sang mga magagmay nga drayber kag opereytor. Bungol si Duterte sa singgit sang ordinaryo nga mga drayber para sa subsidyo agud pat-uron nga luwas nga makabiyahe ang mga dyip, bisan pa ang matuod mas luwas ang mga dyip kag traysikel sangsa mga sarado nga salakyan. Daw ginpangsipa sila ni Duterte. Ang “mga hari sang karsada” subong nagapakitluoy kag nagapakalimos sa dalanon.

Samtang nagakarakasa si Duterte nga magbakal liwat sang tone-tonelada nga bugas sa mga pungsod nga nagasubsidyo sang produksyon agrikultural, kulang katama ang pondo nga gintalana para buligan ang produksyon sang masang mangunguma nga Pilipino kag baklon ang ila produkto.

Minilyon subong ang ginaperwisyo kag ginapabudlayan sang kon ano nga ginapangayo sang pulis sa mga nagakuha sang permit nga magbyahe o makapauli sa ila mga prubinsya o rehiyon.

Bangud nagabalibad nga magtalana sang bastante nga pondo para himuon nga luwas nga buksan ang mga eskwelahan (dugang nga mga eskwelahan, klasrum, mga manunudlo, kag iban pa nga imprastruktura pang-edukasyon), ginmandu ni Duterte nga wala

sang hiwaton nga klase sa maabot nga binulan. Sa baylo, ipaagi na lang kuno sa internet ang pagtudlo, nga sa kamatuoran wala man ini sang gintalana nga pondo kag ipapas-an sa mga titser kag estudyante ang gasto para sa mga kompyuter, internet kag iban pa nga kagamitan.

Minilyon nga pamatan-on ang nagapangulba sa plano nga pagpataas sang matrikula sang madamo nga eskwelahan, samtang kulang katama ang subsidiyo sang estado sa edukasyon. Biktima man sila sang arbitraryo nga pag-istrikto batuk sa 16-21 anyos nga panuigon nga maggwa para magpangita sang trabaho o palangitan-an kag magpasakop sa nagkalainlain nga aktibidad sosyal.

Sa baylo nga buhinan ang sobra kadaku nga gasto sa mga di produktibo nga proyekto pang-imprastruktura nga ginpondohan sang dumuluong nga pautang, ang binilyon nga piso nga sikreto nga badyet pang-intelidyens, ang ginatos bilyon ka piso nga pangbakal sang mga helikopter, mga bomba kag kagamitan panggera, ginpili sang rehimeng Duterte nga mangutang nga mangutang agud masabat ang galastuhan sa panahon sang pandemya.

Ang bug-at sang palas-anon sang pagbayad-utang takilid na sa abaga sang banwa. Sa baylo nga dugangan, ginbuhinan pa sang rehimeng Duterte ang buhis sa mga bilyunaryo nga daku nga kapitalista; kag plano nga ipasa ang bug-at sa mga ordinaryo nga nagakita. Bisan makadali kag bisan gamay, nagabalibad ang rehimen nga buhinan ang mga palas-anon nga buhis sang banwa nga nagaantus.

Sa nagtaliwan nga tatlo ka bulan sang pandemya nga Covid-19, labi nga nabuyagyag ang kontra-pumuluyo nga rehimeng Duterte sa pagbalibad sini nga unahon ang interes sang banwa kag pagprayoridad sini, sa baylo, sa interes sang mga daku nga kapitalista kag pagbulsa sa daku nga pondo sang banwa. Gin-ako ni Duterte mismo nga siya ang nagmandu sa pagbakal sang mga kagamitan nga sobra-sobra ang patong sa presyo. Dugang diri, gin-una niya ang Anti-Terror Bill, ang pagpahipos sa mga kritiko, kag pagpabaskog sang iya pwera militar sa tuyo nga kugmaton ang

banwa, kugaon ang demokrasya kag ipabilin ang kaugalingon bilang makagagahum nga diktador.

Sa nagtaliwan nga tatlo ka bulan, labi nga nagbukal ang dugo sang banwa kag nagtipon sa ila mga dughan ang sobra nga kaakig sa rehimeng Duterte. Amat-amat nila nga ginasiway ang kahadlok kag ginapakita ang kaisog kag kahandaan nga magbato.

Ara sa pumuluyo nga Pilipino ang tanan nga rason para mag-alsa kag maghimakas. Katungdanan sang bug-os nga banwa nga mag-isa agud gamiton ang ila gahum kag pangkasaysayan nga katungdanan nga italana ang dapat nga dalagan sang katilingban nga Pilipino. Madasig subong nga nagatipon ang bagyo. Dapat dakpon ang panahon kag kahigayunan sang bug-os kaakig batuk sa korapsyon, pagpatumbaya kag pagtraydor sang rehimeng Duterte kag tapuson ang iya diktadurya.

Dugmukon ang hayop nga si Duterte

Hulyo 7, 2020

69

Natalana na nga lampasan sang rehimeng Duterte ang tanan nga nag-agi nga reaksyunaryong rehimen sa talaksan sang korapsyon, pagpang-abuso, pagpamigos kag pagtraidor sa sulod lang sang apat ka tuig. Sa idalom sang iya tiraniko nga pagginahum, nagkuripon sang sobra-sobra nga manggad kag kagamhanan ang hayop nga si Duterte, lakip man ang iya mga suluguon nga burukrata kapitalista kag burgesya kumprador kag iya mga dumuluong nga imperyalistang amo.

Samtang nagabuy-unan ang mga nagahari, subsob naman sa tuman nga kaimulon kag pag-antus ang nagakalisod nga pumuluyo nga Pilipino. Halin 2016, sige-sige nga nagsadsad ang pangabuhian sang banwa—sang mga mamumugon, mangunguma, malaproletaryado, petiburges kag pungsodnon nga burges. Pabudlay kag pasakit ang dala sang mga polisiya nga dikta sang dumuluong nga mga daku nga kapitalista kag bangko. Pinakaulipon ang kahimtangan sang masang anakbalhas. Ginpiang sila sang lapnagon nga disempleyo, manubo nga sweldo kag kita, kawad-on sang duta, nagatinaas nga presyo sang mga balaklon, pabug-at nga buhis,

kawad-on sang puluy-an, balatian kag nagagaruk nga serbisyo sa ikaayong lawas kag pangkatilingban.

Nagakuripon sang manggad ang pila lang samtang hagmak kag indi basta makatindog sa kaugalingon nga tiil ang ekonomya sang Pilipinas. Samtang ginalumos ang banwa sa dagat sang dumuluong nga pautang, nagatimbuok naman ang ginahugakom nga ganansya sang mga burgesya kumprador kag dumuluong nga mga daku nga kapitalista. Indi basta mabusog ang mga manughukhok kag manugdambong sa dunang manggad kag kusog sang Pilipinas; samtang naganiwang naman ang pungsod nga atrasado sa agrikultural nga produksyon kag wala gid sang mga kinahanglanon nga industriya.

Labi nga naagnas ang pungsodnon nga soberanya sang Pilipinas bangud sa pagsurender sa mga kinamatarung sang pungsod sa atubang sang nagapasingki nga pagpandambong kag palumnaanay militar sang magkaribal nga imperyalistang US kag China. Kabaylo sang pila ka bilyon nga dolyar nga promisa nga pautang, suhol, kag personal kag pangpulitika nga pabor, ginsurender ni Duterte ang teritoryo sa dagat kag duta sang Pilipinas, ginapabay-an ang China nga waskon ang manggad-dagat, kag dingutan sang pangisdaan ang mga mangingisda nga Pilipino. Kabaylo sang padayon nga suporta militar kag pangpulitika sang US, gintapos ni Duterte ang sugilanon pangkalinungan kag nangako nga lutuson ang rebolusyonaryo nga kahublagan. Ginbawi niya ang paltik nga pamahug nga ibasura ang Visiting Forces Agreement kag padayon nga ginasulong ang kontra-pumuluyo nga kampanya kontra-insurhensya.

Sa ibabaw sang banwa nga nagakalisod, nagapungko sa trono ang hayop nga si Duterte. Sa idalom sang apat ka tuig nga pagginahum, gingamo ang Pilipinas sa krimen kag korapsyon sang mga nagahari nga burukrata kapitalista. Ginbalsa ang pondo sang banwa kag ginakwartahan ang mga kontrata sa imprastruktura. Ginapaburan ang mga negosyo nga makahibalo “makisama” samtang ginaipit ang mga nagabalibad nga magduko sa iya malaut nga gahum. Ginapalibutan niya ang kaugalingon sang mga ginbusog nga

upisyal sang militar agud depensahan siya batuk sa iya karibal.

Sa nagtaliwan nga apat ka tuig, ginhalitan ang banwa sang walay patugsiling nga mga terorista nga gera batuk sa pigos kag nagaantus. Pila ka libo ang ginpatay sa paltik nga “gera kontra droga” agud paludhon kag pasundon ang mga sindikato. Pila ka pulo ka libo ang ginhalitan sang pagguba kag okupasyon militar sa Marawi City kag nagapadayon nga gera batuk sa pumuluyong Moro. Wala-tuo ang kapintas, pagpamatay, madamuan nga pagkugmat, pagpaniplang, kag pagpigos sa demokratiko nga kinamatarung ang dala sang gera batuk sa banwa sa tabon sang anti-komunismo. Sunud-sunod nga ginpatuman ang layi militar sa Mindanao, Memorandum Order 32 kag Executive Order 70 agud ipapanaog sa bilog nga banwa ang layi militar.

Sa pagpirma sang ginatawag nga “Anti-Terrorism Law,” nagatungtong subong sa iya ulo ang korona sang nagahari-harian nga diktador. Uyat niya subong ang layi nga nagahatag sa iya sang poder nga gamiton ang bug-os nga kabangis sang terorismo sang estado agud kugmaton, tapnaon o lutuson ang sin-o man nga kritiko o pangontra. Paagi sa layi nga ini, gin-angkon ni Duterte ang mga gahum nga lampas sa gintalana sang 1987 konstitusyon. Ginalapakan sang layi nga ini ang mga basehan nga kinamatarung sibil kag pangpulitika.

Ginasakuan ni Duterte ang iya iskema sa pagtukod sang isa ka pasista nga diktadurya samtang ang bug-os nga banwa nagaantus sa pandemya nga Covid-19. Ang palyado nga militarista nga sabat sang iya gubyerno sa pamahug sa ikaayong lawas pangpubliko nagresulta sa padayon kag madasig pa nga paglapta sang bayrus sa bilog nga pungsod. Pagkatapos ang atrasado nga paghulag, palyado nga pagpanghanda kag pagpalig-on sang sistema sa ikaayong lawas, ginpapanaog ni Duterte ang militarista nga *lockdown* agud kontrolon ang bilog nga populasyon bilang pangunahon nga solusyon sa pandemya kag bilang pagpanghanda sa mga pag-istrikto sa idalom sang pasista nga areglo.

Gin-usikan niya ang sakripisyo kag kabudlay sang banwa

bangud wala man siya sang ginhimo nga tikang agud himuon ang *mass testing* kag malaparan nga *contact tracing*, pagpabaskog sang mga laboratoryo kag libre nga pagbulong sang mga nagabalatian sang Covid-19. Sa baylo, gindambong ang binilyon ka piso sa maanomalya nga pagbakal sang mga kagamitan, gingutom ang banwa, kag ginguba ang ila mga pangabuhian. Maathag gid subong sa banwa, si Duterte ang numero uno nga pamahug sa ila ikaayong lawas kag kaluwasan sa tunga sang pandemya.

Sa atubang sang malapad nga pag-antus kag pagkapigos, nagaawas ang kaakig sang bilog nga banwa kay Duterte. Mabaskog ang ila paghandum nga dugmukon ang hayop kag tapuson ang iya malaut nga pagginahum. Determinado sila nga tapuson ang pagginahum ni Duterte sa labing madali nga panahon kag pasabton siya sa tanan nga krimen batuk sa banwa kag sangkatawhan.

Tapos na ang panahon sang pag-antus kag pagkamahuyaon. Ginapangibabawan nila ang kahadlok kag ginatipon ang kalig-on sang buot agud ululupod maghulag kag magbato. Nangin mas maisog sila sa paghambal kag pag-insister sang ila panawagan nga magpanaog o patalsikon si Duterte. Malapad nga kubay subong sang nagkalainlain nga mga demokratiko nga pwersa ang nagahugpong batuk sa iya tiraniya. Samtang labing nagadaku ang ginatipon nga gahum kag manggad sang hayop, labi siya nga nahumulag sa pumuluyo. Mabangis man kag poderoso, wala sang ikasarang ang hayop sa kusog sang nagahiliusa nga banwa.

Ginabuyok sang Partido ang tanan nga demokratiko nga sahi, sektor kag grupo nga magtindog, mag-organisa kag tukuron ang malapad nga paghiliusa agud lubos nga ipakigbato ang ila mga kinamatarung, batuan ang terorismo sang estado, korapsyon, pagpaantus kag pagpangluib sang rehimeng Duterte sa banwa. Dapat sila maglunsar sang mga daku nga martsa kag rali sa dalanon kag tigayunon ang nagkalainlain nga porma sang pagbato agud tipunon ang kusog sang banwa kag ang kagamhanan nga bag-uhon ang dalagan sang kasaysayan.

Sa atubang sang nagasingki nga terorismo sang reaksyunaryo

nga estado, dapat lubos nga pangapinan sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang banwa batuk sa terorista nga atake sa iya mga kinamatarung. Samtang padayon nga ginaprayoridad sang BHB ang paghatag sang serbisyo sa ikaayong lawas kag pang-ekonomya sang banwa sa atubang sang pandemya nga Covid-19, dapat sabton sang mga yunit sini ang paghandum sang banwa para sa katarungan kag silutan ang mga pasista nga terorista kag pabayaron sa ila mga krimen batuk sa pumuluyo.

Ang wala tupong nga pag-antus sang banwa sa idalom sang rehimeng Duterte salaming sang permanente nga krisis sang garuk nga sistema sa Pilipinas. Ginatum-ukan sini ang kakinahanglanon nga isulong ang pungsodnon-demokratiko nga rebolusyon agud waskon ang naganaknak nga sistemang malakolonyal kag malapyudal, agumon ang pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya sang banwa, kag tukuron ang hilway, progresibo kag mauswagon nga buasdamlag.

Maghiliusa kag magbuligay agud tapuson ang tiraniya ni Duterte

Hulyo 21, 2020

Dapat konsolidahon sang tanan nga demokratiko nga pwersa ang ila kubay kag suportahan ang kada isa sa ila mga demokratiko nga paghimakas batuk sa rehimeng Duterte. Kinahanglan gid subong ang paghiliusa sa atubang sang sunud-sunod nga pagpanalakay sang tirano sa interes sang banwa.

Sang Hulyo 10, ginpatuman sang tandu-tando nga Kongreso ang mandu ni Duterte nga ipasara ang ABS-CBN, bilang personal nga tikang sang pagtimalos batuk sa midya nga nangin dalan sa kritisismo sa rehimen. Isa ini ka bunal sa kahilwayan sa pamamahayag kag maathag nga pamahug sa mga midya nga nanindugan batuk sa tiraniya. Ginahatagan-dalan man sang pagpasara sa ABS-CBN ang tuyo nga pag-agaw diri sang mga oligarko nga ginapaburan ni Duterte.

Antes sini, ginpirmahan ni Duterte ang iya layi sa terorismo nga malala pa sa layi militar ni Marcos sadtong 1972. Gin-angkon niya ang gahum nga arestuhon nga wala sang mandamyento kag ihunong ang sin-o man sang 24 adlaw nga wala sang kaso kag wala sang kinamatarung nga magpangapin sa kaugalingon. Pagatukuron niya ang Anti-Terrorism Council (ATC) nga may gahum nga kabigon ang

sin-o man nga “terorista”, “nakaangut” o “nagasuporta sa terorismo” gamit ang buron kag labing malapad nga depinisyon sang layi. Magasugpon ang ATC sa NTF-ELCAC para konsolidahon ang hunta militar ni Duterte.

Pagkaligad lang sang pila ka adlaw, nag-atake ang mga pwera sang estado sa bilog nga pungsod. Sa Masbate, ginmasaker sang pulis kag militar ang tatlo ka mangunguma. Sunud-sunod man ang kaso sang pagpang-aresto kag pagpangkugmat sa mga aktibista kag nagatib-ong sang tawhanon nga kinamatarung sa Bicol kag Maynila. Ginapanilagan sang mga pulis ang mga demonstrasyon, lakip na ang mga misa nga Katoliko, sa ngalan sang pagpatuman sang tikang pangpandemya.

Subong nga uyat sang estado ang layi sa terorismo, mas madamo pa ang atakehon ni Duterte sa maabot nga mga semana kag bulan. Patimaan ini sang desperasyon nga tapnaon ang nagabukal nga kaakig kag nagabaskog nga protesta sang banwa batuk sa palyado nga pag-atubang sa Covid-19, nagalala nga korapsyon, pagguba sa ekonomya kag pagpabaya sa pangabuhian kag kaayuhan sang banwa. Nagakaladasma siya nga iduso ang iskema nga tukuron ang isa ka pasista nga diktadurya kag siguruhon ang pagpalawig sang iya pagginahum lampas sa 2022 o sang iya pagapilion nga magabulos.

Dapat atubangan kag dugmukon ang hayop nga si Duterte sang higante nga gahum sang banwa para ipangibabaw ang demokrasya kag kahilwayan. Agud makapabaskog, dapat maghulag bilang isa ang nagkalainlain nga sektor. Dapat suportahan ang demanda sang kada isa. Sa sini nga paagi lang matipon ang kusog kag kaisog para magtindog batuk sa tiraniya.

Samtang ginasinggat ang pagbasura sang layi sa terorismo kag ang pagpabalik sa ere sang ABS-CBN, dapat man suportahan ang singgit sang mga nars kag mamumugon medikal para sa proteksyon kag dugang-sweldo kag libre nga *mass testing* para madula ang pandemya; sang mga drayber sang dyip para makabalik-byahe, kag sang mga mamumugon para sa dugang nga sweldo kag kaluwasan

sa trabaho. Dapat dululungan nila nga iduso ang subsidyo para sa milyon nga nadulaan sang trabaho kag kita kag magagmay nga negosyo nga naputo bangud sa *lockdown*. Dapat sila makig-isa sa singgit sang mga mangunguma kag mangingisda batuk sa mapangwasak nga mga proyekto pang-imprastruktura, mina kag iban pa nga negosyo nga magapalayay sa ila halin sa ila mga puluyan, duta kag pangisdaan; sang mga tumandok kag masa sa kaumhan batuk sa okupasyon militar sa ila mga komunidad, pagpangkugmat kag mga brutal nga kampanya sa pagpamatay, pagpangdakup, pagpamomba, pagpanganyon kag pagpang-abuso sa tawhanon nga kinamatarung nga marka sang kontra-insurhensya sang rehimen; sang mga bata, pamatan-on kag mga titser para luwas nga buksan ang mga eskwelahan; kag mga migrante para sa ayuda kag luwas nga pagpauli.

Mabangis pero may balatian kag nagahimumugto nga hayop si Duterte. Ginahingalitan niya ang pandemya agud angkunon ang malapad nga kagamhanan, kag magkuripon sang manggad paagi sa korapsyon sa pondo pangpubliko. Ginpaluhod niya ang daku nga negosyo sa pamahug nga ipasara o agawon ang ila propyedad kag operasyon. Ginpaidalom niya ang bug-os nga populasyon sa layi militar nga pag-istrikto nga kabangdanan sang lapnagon nga pag-antus kag pagkalisod. Pila ka pulo ka libo ang gindakup sa ngalan sang “ikaayong lawas pangpubliko”. Ginpatay niya ang mga aktibista kag ginkulong ang mga kritiko. Pila ka bilyon nga piso nga mga eroplano, helikopter, kanyon kag iban pa nga gamit panggera ang ginbakal, samtang nangutang sang \$5 bilyon para sa iya ginapaburan nga mga proyekto pang-imprastruktura sa kahalitan sang lokal nga ekonomya kag pangabuhian sang banwa.

Ugaling sa tagsa ka pagbunal ni Duterte sa banwa, labi siya nga nagakahumulag sa pumuluyo. Sang gin-atake niya ang kahilwayan sa pagpamamahayag sa pagpasara sa ABS-CBN, nag-igrab ang kaakig sang mga mamahayag kag mamumugon sa midya, lakip ang bilog nga banwa. Sang ginpirmahan niya ang layi sa terorismo, ginpaakig niya indi lang ang pumuluyo nga Pilipino, kundi lakip ang

pumuluyo kag mga organisasyon sa nagkalainlain nga bahin sang kalibutan. Dugang nga kaakig ang magaiwal sa plano nga iduso ang pagbag-o sa konstitusyon agud pahanugutan ang mga dumuluong nga 100% nga panag-iyahan ang mga empresa kag duta, amo man, para kakason ang mga limite sa pagpabilin sa poder agud hatagan dalan ang pagpabilin ni Duterte sa gahum lampas sa 2022.

Malapad nga kubay sang mga demokratiko nga pwersa ang subong nagatindog batuk sa tiraniko nga rehimen ni Duterte, halin sa patriyotiko kag demokratiko nga mga organisasyon, alyansa kag kahublagang masa; tubtub sa mga pwersa sang konserbatibo nga oposisyon, pati na ang simbahan nga Katoliko, daku nga negosyo kag yadtong likom nga ara sa burukrasya kag sa AFP kag PNP.

Dapat paigrabon ang mga martsa sa karsada kag mga daku nga demonstrasyon sa maabot nga mga semana kag bulan agud sagngon ang terorista nga bunal sang rehimen. Samtang mas daku kag masunson ang mga demonstrasyon, labing posible nga magaatras sang suporta sa rehimen ang disgustado nga mga upisyal sang militar kag pulis, amo man ang internasyunal nga komunidad, kag igaduso ang proseso sang pagbaylo sandig sa konstitusyon nga 1987.

Tanan nga rebolusyonaryo nga pwersa sa idalom sang Partido nagaisa sa handum sang pumuluyo nga Pilipino nga makita nga tapuson ang ila pag-antus sa idalom sang tiraniko nga rehimen. Samtang nagatigayon sang serbisyo para sa ikaayong lawas pangpubliko kag kaayuhan pang-ekonomya sa masang mangunguma, ang mga armado nga rebolusyonaryo nga pwersa sa idalom sang Bagong Hukbong Bayan dapat maglunsar sang mga taktikal nga opensiba para pangapinan ang banwa batuk sa terorista nga mga bunal sang rehimeng Duterte.

Sa tunga sang pandemya nga Covid-19, ang padayon nga prayoridad sang rehimen sa pagtukod sang diktadurya nagakapeligro lunsay sa mga demokratiko nga kinamatarung sang pumuluyo kag sa ila ikaayong lawas. May malapad nga paghiliusa nga dapat tapuson na ang pagginahum sang tirano. Dapat hugot nga maghiliusa kag manindugan na ang bilog nga banwang Pilipino!

Sa palyado nga pag-atubang ni Duterte sa pandemya, sa rebolusyon nagatipyok ang banwa

Agosto 7, 2020

Sa atubang sang madasig nga paglapta sang Covid-19 nga pandemya nga nagapuno sa mga ospital, nagpanawagan sa gubyernong Duterte ang mga mamumugon medikal sang kumprehensibo nga pagbag-o sa estratehiya kontra sa Covid-19. Sa baylo nga sabton ang mga panawagan nga ini, akig nga ginsing-alan sila ni Duterte sa pagsapubliko sang ila mga panawagan kag ginhangkat sila nga “kon rebolusyon ang gusto ninyo, himuon ninyo, subong na.”

Indi malayo nga madayunan gid man si Duterte kon puro gihapon militar kag pulis ang pang-atubang niya sa pandemya kag kon indi niya pag-untatan ang pagpangkugmat sa pumuluyo. Labi lang sila nga nagakapukaw bangud sa kabudlay kag pag-antus nga dul-ong sang palyado nga pag-atubang ni Duterte sa pandemya. Padamo nga padamo ang hayagan na nga akig kag nagapamatuk. Labi nga nagaathag sa ila nga si Duterte mismo ang pinakadaku nga sablag sa ikasarang sang Pilipinas nga lampasan ang pandemya.

Bangud sa pasista nga oryentasyon kag utok ni Duterte kag iya

tinawo sang mga palpak nga heneral nga nagauyat sa Inter-Agency Task Force, ang pandemya nga Covid-19 ginatrato nga mas halambalanon nga pungsodnon nga seguridad kag pangpulitika nga kaluwasan, sangsa isa ka krisis sa pangpubliko nga ikaayong lawas. Mas nagasalimuang sila nga tapnaon ang diskuntento sangsa bayrus. Ginahingalitan niya ang sitwasyon para ipasar ang Anti-Terror Law kag angkunon ang dugang nga kagamhanan lampas sa konstitusyon. Nagakalam nga gamiton ni Duterte ang mga kagamhanan nga ini para pahipuson ang tanan kag seguruhon ang iya poder.

Halin sa umpisa, ginabalewala niya ang demanda nga gilayon nga ipatuman ang libre nga *mass testing* kag libre nga pagbulong sa mga pasyente nga may Covid-19. Wala, kulang o ulihi ang mga tikang para pabaskugon ang mga pangpubliko nga ospital kag laboratoryo, magrekrut sang dugang nga mga nars, hatagan sila sang bastante nga *personal protective equipment*, pataason ang ila sweldo kag hatagan sang kaseguruhan medikal.

Halos puno na ang mga ospital kag pasilidad medikal, gani napwersa nga mag-rotation sa trabaho sang napulo ka adlaw o sobra pa ang mga duktor kag nars. Mas mataas ang tantos sang nalatnan kag nagakapatay nga mga mamumugon medikal. Nagakasalim-ukan na ang mga laboratoryo kag indi masarangan dunganon ang kadamuon sang kinahanglan eksaminon. Mahinay ang pagreport sang datos gani lipas na ang natipon nga impormasyon bahin sa pandemya.

Bangud diri, padayon nga nagadamo ang kaso sang Covid-19 sa Pilipinas, kag labing bulnerable ang mga Pilipino sa pandemya. Nagtimbuok ang mga kaso sang Covid-19 sa 120,000, apat ka beses nga mas madamo kumparar sa nagligad nga bulan. Nagdoble sa masobra 2,000 ang numero sang napatay.

Nakasandig gihapon ang rehimen sa mga *lockdown* para indi maglapta ang impeksyon. Tunog Marcos si Duterte nga ginabasol sa mga tawo nga “wala disiplina” agud hatagan rason ang mga pag-istrikto kag pagtapna sa mga kinamatarung bilang pangunahon nga sabat sa pandemya. Ginapilit ang mga tawo nga magpabilin sa mga

balay nga wala sang kita o pangabuhian kag wala sang napanahon kag bastante nga ayuda.

Sa Metro Manila, pila ka pulo ka libo ang nagakarakasa nga makapauli sa ila mga prubinsya. Wala sang kaathagan ang mga pagsulundan sa pagbyahe nga nagaresulta sa pagtipon sang linibo sa mga erport, piyer kag istadyum nga nagahulat sang byahe. Ginatos ang posible nga nalatnan diri kag nagdala sang balatian sa mga prubinsya. Madamo nagreport nga ang una nila nga mga impeksyon nga Covid-19 naghalin sa mga nagpauli nga OFW kag halin sa Maynila.

Pagkaguba sa ekonomya ang dala sang naglawig nga mga *lockdown* ni Duterte. Labing nagdasig ang pagtibusok sang ekonomya nga nagsadsad na antes pa ang pandemya bangud sa pangkalibutanon nga krisis sang kapitalismo. Minilyon subong ang ginagutom kag nangin desperado. Linibo ang kinahanglan na nga magpakalimos sa karsada, labi na madamo ang wala pa nakabaton sang ayuda. Wala sang plano ang rehimen nga magpanagtag sang dugang nga ayuda sa pihak sang ginatos ka bilyong piso nga ginutang, pero may plano na nga sapsapan ang buhis sang dumuluong nga mga kapitalista.

Sa baylo nga mamuhunan sa mga produktibong sektor para magmanupaktura sang kinahanglanon nga mga kagamitan medikal kag iban pa nga kinahanglanon nga produkto para magtuga sang trabaho kag buhinan ang pagsalig permi sa pag-import, nagakadasma ang rehimen sa pagpangutang agud pondohan ang mga napun-an sa korapsyon nga mga proyekto pang-imprastruktura.

Ginahingalitan ni Duterte ang pandemya agud konsolidahon ang iya tiraniko nga rehimen kag labing hugton ang kontrol sa pasista nga estado. Sa idalom sang bag-o nga layi sa terorismo sang rehimen, wala sang tupong ang dugang nga kagamhanan para piguson ang ila demokratiko nga kinamatarung. Sa tuga sang pandemya nga Covid-19, una nga prayoridad sang tirano ang kontrainsurhensya kag pangpulitika nga pagpamigos.

Nagasuka si Duterte sang pinakamahigko nga propaganda

kontra sa mga pwera nga patriyotiko, progresibo kag rebolusyonaryo, kag ginapalapnag ang pinakaatrasado, indi siyentipiko kag garuk nga ideya sa tuyo nga hiluan ang pamensaron sang mga tawo kag tubtub san-o sila magapabilin nga lipong. Pero, samtang labi nga nagabaha ang mga kabutigan kag pagpakuno-kuno ni Duterte, labi niya nga ginapukaw ang kaakig sang pumuluyo kag ginagatungan ang kainit sang ila balatyagon.

Samtang ginagamit ni Duterte ang pandemya para hugton ang uyat sa poder, padakuon ang ginahugakom nga manggad halin sa pondo pangpubliko, alagaran ang pang-ekonomya nga interes sang ginapaburan nga oligarko, kag labing magpakitluoy sa China kag isurender ang soberanya nga pang-ekonomya sang pungsod kabaylo sang pabor pangpinansya kag pangpulitika, labi nga nagakaganyat ang pumuluyo nga wala sang iban nga dapat himuon kundi ang ululupod nga isinggit ang pagpanaog o pagpatalsik sa tirano. Nahibal-an sang pumuluyong Pilipino nga indi pwede nga hulaton ang bakuna o ang 2022, bangud pat-ud nga antes sini ibutang ni Duterte ang banwa sa mas malala pa nga kahimtangan.

Padayon nga nagatalabo ang mga panganod sang makagagahum nga bagyo. Nagabaskog kag nagatipon ang diskuntento sang mga tawo kag nagahulat nga mag-igrab sa isa ka daku nga kalayo nga pat-ud magakugmat sa tirano kag labawan ang pinakamalala niya nga bangungot. Dapat dugangan pa sang mga pumuluyo ang pag-organisa kag pataason ang ikasarang nga madamuan nga pahulagon ang ila kubay. Indi magdugay, mapangibabawan sang pumuluyong Pilipino ang terorismo sang rehimen kag ang pagpamigos sang estado, kag mahimo nila nga tipunon sa dalanon ang kagamhanan sang banwa. Gusto nga magpati si Duterte nga nalutos na niya si Marcos sa nahimo niya nga pagtukod sang diktadurya nga wala nagdeklarar sang layi militar. Pero sa katapusan, makita nga wala siya sang kinatuhay kay Marcos nga ginpalayas sang indi malutos nga kusog sang nagahiliusa nga banwa.

Samtang ginapaighting sang ginakangil-aran nga rehimen ang anti-demokratiko kag anti-komunista nga mga pagpakamalaut kag

pag-atake, ang pumuluyong Pilipino, ilabi na ang mga pamatan-on, labi nga nangin bukas sa rebolusyonaryo nga propaganda kag edukasyon. Ginahayag sang pandemya ang basehan nga mga problema sang malakolonyal kag malapyudal nga sistema nga malubad lang paagi sa demokratiko nga rebolusyon sang banwa.

Paagi sa wala kakapoy nga pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa pumuluyo, madasig nga napalapad kag napabaskog sang rebolusyonaryo nga kahublagan ang iya kubay lunsay sa likom nga kahublagang masa sa kasyudaran kag sa armado nga kahublagan sa kaumhan. Wala nagaugdaw kag indi malutos ang pungsodnon-demokratiko nga handum sang pumuluyong Pilipino.

Indi magpalupig ang banwa sa terorismo sang estado

Agosto 21, 2020

83

Si Ka Randall Echanis, 72, beterano nga rebolusyonaryo kag alagad sang banwa, tagasakdag sang anakbalhas, kag tagasulong sang matarung nga kalinungan, wala-kaluoy nga ginpaantus kag ginpatay. Ginsulod sang mga pasista nga suldado ang iya ginarentahan nga puluy-an sa Quezon City sang kaaganhon sang Agosto 10. Siya gingapos, ginpangbuno kag ginlampusan sa ulo. Ang solo nga saksi, ang nag-unong nga kaingod-balay, dalayon man nga ginpahipos.

Sin-o pa gid bala kundi mga pasista nga hayup nga hinuptan sang sapat nga Duterte ang naghimo sang krimen nga ini? Sin-o pa bala ang magasaulog sa pagpatay kay Echanis kundi ang mga mapiguson kag mapanghimulos nga wala-untat kag wala-kakapoy niya nga ginkundenar kag ginbatuan upod ang anakbalhas? May liwan pa bala nga tuyo ang sapatnon nga krimen nga ini kundi ihandus ang kakugmat sa dughan sang pumuluyo? Ano pa gid bala kundi kaakig, pagribok, kag dugang nga kaisog kag pagbato ang sabat sang pumuluyo?

Ang brutal nga pagpatay kay Echanis kabahin sang nagasingki kag wala-kaluoy nga terorista nga pagsalakay sang estado sa idalum sang rehimgang Duterte. Partikular nga ginatarget ang kilala nga mga

personahe kag pwersa nga patriyotiko kag demokratiko nga aktibo sa hayag nga kahublagang masa nga ginapapagsik sa pagbuyagyag kag pagbato sa kontra-pumuluyo nga rehimeng Duterte kag sa pagpasulong sang demokratiko nga mga pangmasang paghimakas.

Isa ka semana lang pagkatapos sang pagpatay kay Echanis, liwat nga nag-atake ang mga pasista nga hayup. Ginpatay sa Bacolod City si Zara Alvarez, 39, tagasakdag sang tawhanon nga kinamatarung kag aktibo sa paghatag sang mga serbisyo sa ikaayong lawas sa mga komunidad. Pareho ni Echanis, si Alvarez nalakip sa 600 aktibista nga gin-akusahan sang Department of Justice nga “terorista” sa kaso batuk sa PKP kag BHB. Sang Mayo, gindukot, gintortyur kag ginpatay man si Carlito Badion, 52, pangkabilugan nga sekretaryo sang organisasyon nga Kadamay. Pila ka adlaw antes sini, ginpatay sa Iloilo City si Jory Porquia, 58, kilala nga aktibista kag koordinador sa syudad sang partido nga Bayan Muna.

Ang nagapadayon nga pasista nga pagpang-atake batuk sa mga kilala nga aktibista sa kasyudaran ginahimo sang mga armado nga ahente sang estado sa mandu ni Duterte kag sang National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC). Bisan wala sang basehan nga ligal, madugay na nga ginadalahig sang mga malaut nga pasista ang mga aktibista sa armado nga rebolusyon. Ginatarget pati ang mga artista, kritikal nga masmidya, tawong simbahan kag ordinaryo nga pumuluyo nga kritikal kay Duterte. Ang mga target sang ila pagpatay, pag-aresto, pagdukot o pagkulong madugay na nga ginapasibangdan sang AFP kag PNP sa mga tarpolin kag satsat sa masmidya, agud paggwaon nga husto kag matarung ang ginahimo nila nga pagpasaka sang mga himu-himo nga kaso kriminal o indi gani hayagan nga pagpatay sa mga lider masa kag aktibista.

Kon wala-untat ang pasista nga pagsalakay sa kasyudaran, labi pa nga mapintas kag wala sang pili ang pagpamigos sang AFP sa kaumhan, kon sa diin malayo sa mata sang midya kag mahinay ang ilig sang impormasyon. Sa idalum sang pagginahum ni Duterte, indi magnubo sa 264 ka mangunguma ang ginpatay sang mga suldado,

pulis, paramilitar kag mga armado nga ahente sang rehimen.

Wala sila sang ginarepeto nga kinamatarung o mga pagsulundan kundi ang gahum kag layi sang militar. Diin man ang masang mangunguma nanindugan kag nagdependa sa ila kinamatarung o magbato para sa duta, ara ang mga pasista agud sila pahipuson kag lupigon. Terorismo sang estado ang ginaatubang nila sa kada adlaw.

Sin-o man ang nakahibalo maghambal para sa ila interes ginapasibangdan nga nagasuporta sa armado nga kahublagaan. Ginapanaog nila ang mga kontrol sang militar sa mga komunidad, lakip ang *curfew*, tsekpoynt, pagkontrol sa pagbakal sang pagkaon, pagdumili sa pagtalauma kag iban pa nga tikang nga ginahambal kontra sa BHB, pero sa kamatuoran paantus sa masa. Ang mga sibilyan nga residente pwersahan nga ginakasangkapan sang AFP sa ila maduguon kag mapiguson nga gera. Ginaparada sila sa publiko bilang mga “nagsurender”, pwersahan nga ginarekrut sa CAFGU, ginapagiya sa mga operasyon militar, ginahakot sa mga rali nga pagdayaw sa militar kag iban pa.

Sa paglunsar sang gera, wala man sang ginasunod nga layi ang AFP. Sa pagsulsol ni Duterte, pila ka mga rebolusyonaryo nga lider kag pwersa na ang brutal nga ginpatay bisan wala sa kahimtangan nga magbato. Si Ka Mario Carraig, isa sa mga lider sang Partido sa Southern Tagalog, ginluthang sang Agosto 8 sa Laguna bisan siya nagakatulog. Pilason kag nagapaayo siya sadto. Sang Marso, si Ka Julius Giron, 71, isa sa lider sang Partido kag pangunahon nga konsultant sa sugilanon pangkalinungan, wala-kaluoy nga ginpatay sa Baguio City, upod ang iya duktor kag isa nga kaupod sa ginapuy-an.

Baliskad man sa internasyunal nga makatawo nga layi ang nagasunson nga pagpanghulog sang AFP sang 500-libras nga bomba kag bulag nga pagpanganyon sa ginadudahan nga kampo sang BHB nga nagakapeligro sa kabuhi kag pangabuhian sang masang mangunguma kag minorya nga pumuluyo sa mga kaingod nga mga komunidad.

Tanan nga ini– halin sa pangpulitika nga pagpamatay sa kasyudaran tubtob sa militarisasyon sa kaumhan– ang nagabug-os sa laragway sang terorismo sang estado sa idalum ni Duterte. Sa atubang sang pandemya, ginprayoridad ni Duterte ang pagpaigting sang terorismo sang estado. Ginagamit niya ang pinakabrutal nga porma sang pasismo sa tuyo nga putson sang kahadlok ang bug-os nga banwa, pahipuson ang ila mga protesta kag tapnaon ang ila mga paghimakas.

Samtang hubog sa gahum, mas malapad pa nga poder ang ginalawayan ni Duterte para sige-sige nga makakuripon sang manggad halin sa pagbalsa sang pondo pangpubliko, aregluhan sa mga kontrata, suhol sang mga sindikato sa droga kag iban pa. Sobra-sobra ang kahadlok ni Duterte kag sang iya suluguon nga mataktak sila sa poder kag mapilitan nga atubangon ang di maisip nga kaso kriminal kag paglapas sa tawhanon nga kinamatarung, mabuyagyag ang ginatago nga manggad, kag mapasabat sa tanan nga kasal-anan sa banwa. Wala untag ang mga iskema ni Duterte para mapabilin sa poder paagi sang pagbag-o sa konstitusyon, pag-areglo sa resulta sang eleksyon 2022 para makapungko ang iya mga pilion, o hayagan pa nga pagpanaug sang pagginahum diktadurya.

Ang nagaigting nga terorismo sang estado patimaan sang desperasyon sang rehimeng US-Duterte nga magkapyot sa poder sa atubang sang nagabaskog kag nagalapad nga panawagan para sa iya nga pagbiya sa poder o pagpatalsik.

Labi nga nagainit ang determinasyon sang banwa nga magbato sa atubang sang palyado nga militarista nga pagsabat sang rehimen sa pandemya, nagalala nga korapsyon kag pagpangawat, pagpaantus kag pagpamigos sa banwa.

Pero sa baylo nga malupig, dugang nga kaakig, determinasyon nga magbato kag kaisog ang nagatipon sa dughan sang pumuluyo. Sa baylo nga maghipos, ang banwa labi nga ginapukaw sa kakinahanglanon nga maghambal, magprotesta kag magbangon. Sa baylo nga magtalikod, handa ang banwa nga atubangon ang mga kinahanglanon nga daku nga sakripisyo para batuan kag lupigon ang pasista nga terorismo kag agumon ang handum nga kahilwayan.

Ubos-kusog nga maghulag agud tapuson ang kadulom sang bag-o nga layi militar

Setyembre 7, 2020

87

Sa sulod sang pila ka adlaw, pagadumdumon sang pumuluyong Pilipino ang ika-48 tuig nga pagpapanaog sang layi militar sang diktaduryang Marcos. May dugang nga importansya ang pagdumdom sa adlaw nga ini bangud madamo ang pagkapareho sang sitwasyon sadto sa subong nga kahimtangan. Madalom ang importansya sang mga leksyon sa 14-tuig nga paghimakas batuk sa diktadurya nga dapat gamiton nga ubay sa pag-atubang kag pagbato sa pasistang tirano ni Duterte.

Daw ginbutong ni Duterte ang pungsod paatras sa madulom nga panahon sang layi militar ni Marcos sa porma sang patarasak nga pagpang-atake sa demokrasya kag kahilwayan. Pareho sadto, sistematiko nga ginadingut ang mga kinamatarung sang pumuluyong kag ginatapna ang ila mga paghimakas agud padayon nga makaalagwa si Duterte kag iya mga kroni kag suluguon.

Pareho sa anay diktador, indi mahubsan ang kauhaw sa gahum kag manggad ni Duterte. Gamit ang armadong pwersa sang estado para pabahaon ang dugo kag kugmaton ang tanan, gintukod niya ang iya indi pwede makwestyon nga awtoridad. Tanan dapat magluhod kag mag-ampo. Si Duterte isa ka walay kabulusgan nga

sapat nga indi makuritan ang kabangis sa pagpatay sa mga magahangkat sa iya paghari-harian.

Nagapungko siya sa abaga sang mga pulis kag suldado. Hari siya sang kapintas kag brutalidad. Ginduplaan kag ginlapakan niya ang mga kinamatarung sang pumuluyo. Pataratas ang mga pagpatay kag iban pa nga porma sang terorismo kag kalakasan batuk sa imol nga pumuluyo kag sa sin-o man nga nagapanindugan kag nagabato para sa banwa. Sa apat ka tuig lang, ginlabawan na ni Duterte ang anay diktador sa kadamuon sang ginpamatay sang mga armadong ahente sang estado.

Wala sang iban nga tuyo ang tubtob-buhi niya nga mga gera kundi tapnaon kag pahipuson ang pumuluyo kag para busgon sa gera ang iya mga suldado kag pulis. Labaw nga ginakangil-aran ang malapad nga kapalpakan, kainutilan kag krisis sa pangabuhian nga gintuga sang iya pasista nga sabat sa pandemya nga Covid-19.

Si Duterte subong ang hari sang burukrata kapitalismo. Siya ang puno nga agalon sang droga sa Pilipinas. Siya ang pinakadaku nga traidor sa kahilwayan kag soberanya sang Pilipinas, kag kahimbong sang China sa pagpandambong sa manggad sang pungsod. Paltik ang iya pagka anti-Amerikano nga wala sang nahimo kundi magduko sa imperyalistang amo.

Sa pagdumdom sa layi militar ni Marcos sa atubang sang todo-todo nga pasismo ni Duterte, dumdumon kag kuhaan naton sang inspirasyon kag kaisog ang pagkabaganihan sang pumuluyong Pilipino, sang pulu-pulo ka libo nga anak sang banwa nga walay duha-duha nga naglatas sa mabudlay kag peligroso nga dalan sang paghimakas, nagsakripisyo kag naghalad sang kabuhi agud tapuson ang diktadurya. Lakip sa ila ang madamo nga nagkadto sa kaumhan agud isabwag kag palambuon ang armadong rebolusyon.

Sa madulom nga tinuig sang layi militar nag-alsa ang mga mamumugon para ipakigbato ang mga kinamatarung kag kaayuhan, amo man ang handum sang bilog nga banwa para sa kahilwayan. Nagmartsa sang ginatos ka kilometro ang mga mangunguma kag imol. Ang mga plasa kag karsada nangin daku nga eskwelahan para

sa mga estudyante kon sa diin nahanas ang ila kinaalam kag nagtuon sa mga leksyon sang kasaysayan kag paghimakas. Ang kaumhan kag mga kabukiran nagdabadaba sa malapad nga armadong pagbato kag nagserbi nga balwarte sang demokratiko nga gahum sang pumuluyo. Ang tanan nga sapa sang pagbato nagtipon sa makagagahum nga suba sang paghimakas kag naglab-ot sa daku nga pagbangon.

Ang handum sang pumuluyo sadto nga mahilway halin sa layi militar ni Marcos amo man subong ang handum sang pumuluyo nga mahilway halin sa pagpamigos kag pagpang-ulipon sang tirano nga si Duterte. Sa idalom sang malaut nga rehimeng Duterte, nakasubsob subong ang mayorya sang pumuluyong Pilipino sa walay tupong nga krisis sa pangabuhian, kaimulon kag ikaayong lawas, samtang nagaalagwa ang mga kroni kag dumuluong nga kahimbon ni Duterte sa korapsyon, pasismo kag pagpandambong.

Gamit ang kugmat sang bag-o nga Anti-Terrorism Law, mga pagpamatay, pagdukot kag pagpang-aresto, ginapahipon kag ginapiang sang rehimeng Duterte ang demokratiko nga pagbato sang pumuluyo. Tanan nga taktika ginagamit agud unahan ang anuman nga pagtinguha sang pumuluyo nga matukod sa isa ka malapad nga prente ang tanan nga demokratikong pwera kag dululungan nga maghulag sa isa makagagahum nga pagbangon.

Ginaganyat sang Partido ang pumuluyong Pilipino kag ila demokratiko nga kahublagang masa nga lubos nga maghulag kag paslawon ang pagtinguha sang rehimeng Duterte nga dalayon sila nga piguson. Dapat gamiton ang tanan nga posible nga paagi nga malaparan nga pahulagon ang pumuluyo.

Dapat pangibabawan ang mga restriksyon sa kinamatarung nga ginapatuman ni Duterte sa tabon sang pagsabat sa pandemya nga Covid-19. Ang paglimitar sa pangpubliko nga transportasyon, ang pagdumili sa mga pamatan-on nga maggwa sa balay kag mga restriksyon sa pangmasa nga pagtilipon nagaserbi nga praktikal nga sablag sa malaparan nga pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa masa.

Dapat tandaan nga wala sang restriksyon nga lubos nga makaupang sa paghulag sang pumuluyo nga muklat kag determinado nga magbato para tapuson ang pagginahum sang kalainan ni Duterte. Ang yabi amo ang pagpukaw sa pumuluyo kag pagpataas sang ila kamuklatan kag kahandaan nga maghulag.

Dapat sige-sige nga pabaskugon ang hilikuton propaganda kag edukasyon sa masa nga ginahingalitan lunsay ang pagpailig sang impormasyon, mga pahayag kag panawagan paagi sa internet kon sa diin may ara, kadungan sang pagpabaskog kag pagpalapad sang pagpagwa sang regular nga mga pahayagan kag mga polyeto bilang solido nga alagyan sang propaganda.

Tinguhaon nga itransporma ang mga pabrika kag komunidad padulong sa mga sentro sang pangpulitika nga aktibidad paagi sa paglunsar sang mga pangmasa nga talakayan bahin sa mga matag-adlaw nga halambalanon nga ginaatubang sang masa, kon paano nakaangut ang ila mga problema sa subong nga dalagan sang pungsod kag kon ngaa kinahanglan nga maghulag. Sa mga lugar nga militarizado, dapat gamiton ang mga matinugahon nga paagi para malikawan ang pagpanilag kag pag-istrikto sang mga ahente sang estado.

Dapat ubos-kusog nga isulong ang demokratiko nga pangmasang paghimakas sang basehan nga mga sahi kag sektor. Ang kusog kag kaisog sang masang anakbalhas ang magaganyat sa iban pa nga sahi kag pwersa nga manindugan kag magbato, lakip ang mga ara sa konserbatibo nga oposisyon kag mga alyado sini sa sulod sang militar kag pulis nga natak-an na kay Duterte. Dapat pabaskugon kag labi nga palaparon ang nagahiliugyon nga prente sang tanan nga pwersang demokratiko sa panawagan para sa pagbiya sa poder ni Duterte o pagpatalsik sa iya sa poder.

Dapat sige-sige nga paigtingon kag palaparon sang Bagong Hukbong Bayan ang pagpakig-away gerilya sa bilog nga pungsod. Katuwang ang milisyang bayan kag mga yunit sa pagdepensa-sa-kaugalingon, dapat paduguon sa linibo nga pilas ang pasistang rehimen agud makabulig lunsay sa pagbwelo sang mga pangmasang

paghimakas kag dugang nga pagpabaskog sa hangaway kag sang mga organo sang demokratikong gahum sang banwa.

Indi dapat pagpabay-an nga makahari nga wala sang sablag ang pasista nga rehimeng Duterte. Samtang nagadugay kag labi nga nangin mabangis, labi sini nga ginapaypayan ang kaakig kag determinasyon sang banwa nga magbato, kag labing nagapalapit ang adlaw sang pagtapos sa bag-o nga pagginahum militar ni Duterte.

Tukuron ang malapad nga paghiliusa, tapuson ang tiraniya

Setyembre 21, 2020

92

B ag-o nga lebel sang internasyunal nga pagkabantog sa kalainan ang nalab-ot sang rehimeng Duterte. Ginkundenar sining nagligad nga semana sang European Parliament ang linibo nga ekstrahudisyal nga pagpamatay kag iban pa nga seryoso nga paglabag sa tawhanon nga kinamatarung sa ginabansagan nga gera sa droga kag batuk sa mga nagasakdag sa tawhanon nga kinamatarung, mga maki-kapalibutan, unyonista kag mamahayag. Sa wala kaluoy kag brutal nga terorismo sang estado, pagpandambong kag pungsodnon nga pagtraidor, isa na si Duterte sa labing ginakangil-aran nga diktador sa kasaysayan.

Naduso nga maghambal ang internasyunal nga komunidad bangud sa hayagan nga pasistang pagpanalakay sang rehimen batuk sa banwa. Dugang nga tikang sang European Parliament nga nanawagan ini sa European Commission nga suspendihon ang pabor sa baligyaanay nga makuha sang Pilipinas sa European Union (EU). Ginatum-ukan sang boto sang European Parliament ang pagkahumulag sang rehimeng Duterte indi lang sa pumuluyong Pilipino, kundi pati sa internasyunal nga komunidad.

Mainit nga ginsug-alaw sang pumuluyong Pilipino ang resolusyon sang European Parliament, amo man ang mga pahayag sang mga myembro sang Australia, Basque kag mga personahe sa

nagkalainlain nga pungsod. Daku nga pagpapagsik ini sa ila pagbato sa paghari sang terorismo sang estado sang rehimeng Duterte. Maayo nga tiyempo sang resolusyon bangud handum sang pumuluyo nga gilayon nga tapuson ang palyado nga sabat sang rehimen sa pandemya, ang walay kabulusgan nga korapsyon, ang madasig nga nagadaku nga utang, pagsingki sang terorismo sang estado kag pagpamigos.

Ginapilit gihapon sang rehimen ang militarista nga pag-atubang sa pandemya nga may pakitang-tawo nga tikang sa ikaayong lawas kag kulang nga ayuda. Wala gihapon sang *mass testing* kag mahinay ang *contact tracing* kag napaslawan nga dunganang bag-o nga impeksyon. Gani, padayon nga nagadaku ang impeksyon kag ulihi katama ang gubyerno. Sa nagligad nga mga semana, linibo nga mga bag-o nga impeksyon sa kada adlaw ang nagtulod sa kabilugan nga nalatnan sa halos 300,000. Nagakabalaka nga malatnan ang minilyon nga Pilipino, labi na ang mga imol kag nagaginutok sa mga komunidad. Ubos-masarangan nga ginahimo sang di makontrol nga pandemya ang mga pasilidad medikal labi na sa mga prubinsya.

Nagatimbuok ang numero sang nalatnan sa mga mamumugon kag ordinaryo nga empleyado nga kinahanglan magbyahe kag magtrabaho sa mga pabrika kag upisina nga wala sang bastante nga proteksyon. Ginmandu ni Duterte ang paghalog para magbukas ang negosyo pero wala sini ginaobliga ang mga kapitalista nga magtigayon sang *mass testing* kag magsunod sa mga talaksan sa pangpubliko nga ikaayong lawas. Sa tabon sang pandemya, ginapilit ang mga kontra-imol nga programa nga *jeepney phaseout*, bisan pa ang mga ini luwas sa Covid-19 kag bisan kulang katama ang pangpubliko nga transportasyon.

Daw gintalikdan sang rehimen ang minilyon nga mga estudyante nga Pilipino kag mga manunudlo sa napaslawan nga paghanda kag pag-areglo sang mga eskwelahan kag pasilidad para luwas nga makatudlo ang mga titser sa atubang sang ila mga estudyante subong kag sa masunod nga tuig. Nagabalibad ini nga magpamati sa saway sa ginatawag nga “blended learning” nga

nagabalewala sa kongkreto nga kundisyon sang milyon nga pamilya nga wala sang kwarta para sa mga gadyet o internet.

Wala-hawid ang kampanya sang mga pagpamatay kag pag-abuso sa tawhanon nga kinamatarung bisan sa tunga sang pandemya. Nagsingki ang mahigko nga gera ni Duterte sa sunud-sunod nga mga pagpamatay, pagdukot, tortyur, pag-aresto kag madugayan nga pagkulong sa mga aktibista kag kritiko sang rehimen. Adlaw-adlaw ang malala nga paglabag sa tawhanon nga kinamatarung sa tunga sang kontra-insurhensya kag mga taktika sini sang saywar, okupasyon militar kag pagpanghamlet sang mga komunidad sa kaumhan.

Ginahingalitan ni Duterte kag iya mga kroni ang pandemya agud pasingkion ang burukrata-kapitalista nga pagpamanggap sa mga ginbakal sang gubyerno nga sobra ang patong, kikkak kag suhol. Binilyon ka piso nga pondo pangpubliko ang ginabulsa sang mga daku nga burukrata sa pagbakal sang mga kagamitan medikal kag korapsyon sa Philhealth. Nagapadihut si Duterte nga magbakal sang bakuna halin sa China kag Russia nga posible mangin pinakadaku nga korapsyon sa krisis sa Covid-19.

Kon palatandaan ang hagna nga badyet sa 2021 sang rehimen, maathag nga wala sang katapusan ang pag-antus sang banwa sa idalom sang rehimeng Duterte. Masupog nga kontra-pumuluyo ang badyet sini sa 2021 nga ginauna ang kontra-insurhensya kag *pork barrel* sangsa ikaayong lawas. Kon may P3.16/adlaw ang kada Pilipino para sa ikaayong lawas, may P12.3 milyon naman nga pondo paniktik nga pwede gastuhon si Duterte kada adlaw. Wala sang dugang nga pondo para sa edukasyon bisan kinahanglanon gid ang pag-areglo sang mga pangpubliko nga eskwelahan. Sa pihak nga bahin, gindugangan naman sang 2,969% ang badyet sang National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) pakadto sa P19.1 bilyon.

Wala katapusan ang pagluad sang rehimen sang kabutigan kag hapaw nga kamatuoran agud tabunan ang kahimtangan sang pungsod. Wala sang basehan, ginhambal sini nga nakalampuwas na ang pungsod sa pinakamalala nga lebel sang pandemya nga Covid-

19, samtang walay kapares ang pag-antus sang banwa sa kadakuon sang disempleyo kag kalalaon sang kaimulon. Sa pihak nga bahin, ginpalawig ni Duterte ang “state of calamity” sang isa pa ka tuig agud padayon nga dambungan ang pondo pangpubliko kag isulong ang nagkalainlain nga iskema agud magapabilin sila sa poder.

Dapat gilayon nga tipunon sang pumuluyong Pilipino ang labing madamo nga numero sang mga demokratikong organisasyon, kahublagan, institusyon, ahensya, mga sektor kag sahi sa isa ka pinakamalapad nga prente para patalsikon ang rehimeng Duterte. Sa sini lang magadaku ang tsansa sang mga Pilipino nga batuan ang pandemya, lampasan ang krisis sa ekonomya, tapuson ang terorismo sang estado kag hawanan ang dalan para sa makatarungan kag pangmalawigan nga kalinungan.

Mahimo nga tukuron ang tanan nga klase sang alyansa nga sektoral, multi-sektoral, pang-kampus o pangteritoryo, pormal kag di pormal, agud mangin sentro sang buligay kag koordinasyon sang tanan nga pwersang anti-Duterte. Mahimo nga himuon ang nagkalainlain nga aktibidad para sa pangpulitika kag pangkultura nga pagpahayag sang mga tawo nga may nagkalainlain nga lebel sang kamuklatan. Dapat maghulag man ang mga Pilipino sa luwas sang pungsod agud tipunon ang suporta nga pangkalibutanon kag internasyunal nga aksyon diplomatiko, pangpulitika kag pang-ekonomya batuk sa rehimen.

Dapat magserbi nga taludtod ang pungsodnon-demokratikong pwersa sa malapad nga nagahiliugyong prente kontra-Duterte. Dapat sila mangin pleksible, matinugahon kag mapasensyahan sa pagtipon sang mga tawo kag pagpataas sang ila kamuklatan kag militansya. Kadungan man, dapat indi sila malingkang sa atubang sang intimidasyon kag pagpamahug sang rehimen.

Ang singgit para sa pagbiya o pagpatalsik kay Duterte ang pinakagilayon nga handum sang pumuluyong Pilipino nga nagahandum sang katarungan, pagbalik sang ila mga kinamatarung kag kahilwayan, kag pag-angkon sang gubyrno nga magasabat sa ila kaayuhan kag i-una ang pag-agum sang kalinungan sangsa walay katapusan nga pagpanggera batuk sa banwa.

Mga litik sa pasista nga koalisyong Duterte

Oktubre 7, 2020

96

Ang kumpetisyon sa pulitika nga ginahampang subong sa Manubo nga Panalغان sang Kongreso nahanungod sa pagpamuno diri palatandaan sang mga litik sa sulod sang nagahari nga pasista nga koalisyong Duterte. Ang wala sang huya nga dis-uganay para sa pwesto kabahin sang mas daku nga inaway para makuha ang mas daku nga parte sang *pork barrel* sa 2021 badyet, ilabi na nga nagahilapit ang eleksyon 2022.

Sang Septyembre 30, nagboto ang 184 sang 300-myembro sang panalغان kontra sa kuno tanyag ni Speaker Alan Peter Cayetano nga magbiya sa pusisyon. Ang botohan ginpakamalaut nga pag-usik sang oras kag kwarta sang banwa.

Ang tanyag nga magbiya ni Cayetano, sa baylo direkta nga magbiya, pag-upang sa “kasugtanan nga partehanay sa termino” niya kag ni Rep. Lord Allan Velasco. Sa kasugtanan nga ini, mapungko si Cayetano bilang pinuno sang manubo nga panalغان sa una nga 15 bulan sang ila termino, pagasundan ni Velasco para sa ulihi nga 21 bulan. Ginpakamalaut si Cayetano sa pagkapit-tuko sa poder kag pagbali sa ila “sugilanon nga lalaki”.

Ang boto kontra sa kuno tanyag nga magbiya ni Cayetano indirekta nga sampal kay Duterte, nga mismo nagpatunga sa

kasugtanan sa partehanay sa termino nga nahimo sang 2019 kag liwat ginpalig-on sa pulong sang ulihi sa Malacañang. Nagatuhaw nga indi absoluto ang uyat ni Duterte sa mga tinawo niya sa Kongreso, kag indi tanan malipayon sa mga areglo sa partehanay sa mga benepisyo kag pribilehiyo sang ara sa poder.

Pareho nga nagapabutyag sanday Cayetano kag Velasco sang katampad sa tirano nga si Duterte. Ginatiglawas nila ang nagkalainlain nga grupo o paksyon sa sulod sang nagaharing hubon. Nagaisa nga maghulag ang mga ini agud suportahan ang paghatag kay Duterte sang dugang nga gahum nga burukrata-kapitalista kag pasista, pareho sang sini lang nga Anti-Terrorism Law, ang pagdingot sang prangkisa sa ABS-CBN kag paghatag sang gahum pang-emerhensya agud hulagon ang badyet sa tunga sang pandemya.

Pero, ang katampad nga ini sang mga reaksyunaryo nga pulitiko magapabilin lamang kon sila ginapakaon sang husto kag relatibo nga pare-pareho. Basta nga nagabaton ang ila mga distrito sang pondo para sa mga pangpasikat nga paobra sang karsada, waiting shed kag iban pa nga proyekto pang-imprastruktura kon sa diin mahimo nga ipagkit ang ila nawong, ang mga suluguon sa kongreso padayon nga magaalagad sa tirano kag iya mga tawo-tawo. Mas mabudlay sila nga pakaunon kag busgon kada nagahilapit ang eleksyon bangud nagadaku ang ginapangayo para gastuhon sa liwat nga pagdalagan o pag-ambisyon nga makapungko sa mas mataas nga pwesto.

Ang paglala sa banggaan nga Cayetano-Velasco indi mahamulang sa subong nga pagpamati sa badyet sa 2021, partikular ang parte nila sa ₱397 bilyon nga *pork barrel* nga uyat sang Department of Public Works and Highways (DPWH). Nagareklamo ang kampo ni Velasco sa indi patas nga alokasyon sang pondo para sa mga proyekto pang-imprastruktura kag ginakwestyon ngaa makakuha sang P11.1 bilyon ang distrito ni Cayetano sa Taguig kag P11 bilyon sa mga alyado niya sa Camarines Sur, samtang ang mga indi niya alyado may ara lang nga P2 bilyon.

Labi pa nga magasingki ang banggianay sa Manubo nga Panalغان sa malab-ot nga mga inadlaw sa pag-insister sang paksyon

nanday Velasco nga dapat sundon ni Cayetano ang una nga nakasugtan kag magresayn sa Oktubre 14. Kon indi, nagpamahug sila nga ideklarar nga bakante ang pwesto para hatagan-dalan ang ila pagpanukot.

Labi pa nga magadalom kag magalapad ang mga kontradiksyon sa kubay sang nagaharing hubon sa maabot nga panahon sa atubang sang paglala sang krisis sang nagaharing sistema samtang labi nga mangin daluk si Duterte kag iya mga sulugon. Magatuhaw pa gid ang mga kontradiksyon nga ini samtang nagahilapit ang eleksyon, o kon iduso ni Duterte ang pagbag-o sang konstitusyon o iban pa nga padihot agud magpabilin sa poder.

Ang mga litik nga ini magalab-ot man sa hayagan nga banggianay sa kubay sang militar kag pulis, partikular sa tunga sang nagaribalan nga mga sindikato, kag sa tunga sang mga upisyal nga nadalahig sa dalagku nga korapsyon kag malala nga paglabag sa tawhanon nga kinamatarung. Sigurado nga may magatuhaw man nga mga upisyal nga makakita nga indi posible nga malubad ang armadong banggianay paagi lang sa isa ka gera nga mapiguson batuk sa banwa.

Labi man nga magatuhaw ang mga kontradiksyon sa atubang sang nagabaskog nga internasyunal nga presyur sa rehimeng Duterte sa atubang sang lapnagon nga pagpakamalaut sa mga pagpang-abuso sa mga kinamatarung sang mga suldado kag pulis, amo man sa pagluhud-luhod niya sa China kag pagpatumbaya nga makatukod sang mga pasilidad militar sa South China Sea. Halin sa kongreso sang US kag parlamento sang Europe, nagalanog ang singgit para tapuson sang mga pwersa sang estado ang mga pagpatay sa mga aktibista kag sa paltik nga gera kontra droga. Natum-ok man siya sa tikang sang sini lang sang Facebook nga kuhaon ang mga akawnt nga ginapadalagan sang militar.

Dapat hingalitan sang pumuluyong Pilipino ang mga kontradiksyon nga ini sa kubay sang nagaharing guban paagi sa pagbuyagyag sa mga krimen, korapsyon, brutalidad kag pag-ikog-ikog sang rehimen kag sang pagtukod sang pinakamalapad nga

paghiliusa sang mga patriyotiko kag demokratikong sahi kag sektor. Dapat ubos-kusog sila nga maghambal batuk sa *pork barrel* kag kontra-insurhensya nga badyet sang rehimen pang-2021 nga tuman nga kontra-pumuluyo kag kontra-imol labi na sa atubang sang pandemya kag kakinahanglanon nga dugangan sang panggasto ang mga serbisyo medikal, pang-ekonomya kag pang-edukasyon. Dapat pakamalauton ang ribalan sa poder kag pribilehiyo samtang nagaantus ang banwa sa palpak nga pagbukas sang klase, pagtaas sang pamasaha, daku nga gasto sa pagpabulong, krisis sa pagkaon kag iban pa nga gilayon nga problema pang-ekonomya kag pangkatilingban.

May mga sulugon nga nadisgusto bangud salin na lang ang nabilin sa ila sang walay kabulusgan nga pinakapoderoso nga tinawo ni Duterte. Dapat sila nga buyukon nga sikwayon ang rehimen sang kadaluk kag tiraniya.

Dapat dugang nga pukawon ang pumuluyong Pilipino nga batuan ang pasista, papet kag korap nga rehimen Duterte. Dapat ibuyagyag ang kalainan sang rehimen agud sindihan ang kaakig sang banwa kag pabaskugon ang determinasyon nila nga magbato.

Dapat maghulag sa madamuan nga numero ang mga mamumugon, mangunguma, malaproletaryado sa mga pabrika, komunidad sa kasyudaran kag kaumhan. Dapat himuon ang wala kakapoy nga hilikuton propaganda kag edukasyon sa ila kubay. Dapat maghimakas ang masang anakbalhas para sa ila mga kinamatarung kag kaayuhan, ilabi na sa tunga sang krisis kag pasabton ang rehimen sa korapsyon kag sala nga prayoridad.

Kadungan sini, dapat padayon nga maglapad kag magbaskog ang alyansa sa kubay sang mga nahanunga nga pwera. Ang mga pamatan-on nga estudyante, titser, nars kag mga mamumugon medikal, mga empleyado sang gubyerno. Mga tawong simbahan, kababainhan, mga pwera nga oposisyon kag iban pa nga demokratikong sektor dapat padayon nga magtingub sang pwera agud labi nga palaparon ang nagahiliusa nga prente kontra-Duterte.

Ang kubay sang mas abante sa pulitika nga mga kadre sang

Partido kag aktibistang masa dapat manguna kag magserbi nga modelo sa mabudlay kag masami peligroso nga hilikuton nga pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa masa. Maangkon lang ang kadalag-an paagi sa malaparan nga pagpahulag sang masa.

Dapat padayon nga pamunuan sang Partido ang Bagong Hukbong Bayan sa pagsulong sang lapnagon kag maigting nga pagpakig-away gerilya. Ang nagadaku nga numero sang mga taktikal nga opensiba sa nagtaliwan nga mga semana nagapakita sang pungsodnon nga kapasidad kag determinasyon sang BHB nga batuan ang pasistang rehimen kag magbulig sa pagpukan sini.

Sa pagpasulong sang tanan nga porma sang pagbato, mahimo nga labi pa nga mahamulag kag mapaluya sang pumuluyong Pilipino ang pasistang rehimen Duterte. Bisan maggamit sang terorismo sang estado, mapaslawan ang rehimen sa atubang sang determinasyon sang pumuluyo nga maghimakas para ibalik ang ila mga kahilwayan kag ipakig-away ang demokrasya.

Mangahas maghimakas kag magprotesta sa tunga sang pandemya

Oktubre 21, 2020

101

Ang panahon sang pandemya panahon sang protesta kag pagbato sang banwa sa mga tirano nga nagalapak sa ila kahilwayan, nagapabaya sa ila kaayuhan kag nagapamigos nga may kapintas nga malala pa sa naglapta nga balatian.

Sa nagkalainlain nga bahin sang kalibutan, malaparan nga nagahulag ang pumuluyo sa mga demokratiko nga pag-alsa. Ginapakita nila nga indi sablag ang pandemya sa pagsulong sang mga paghimakas, sangsa maghimakas sa atubang sang ginpagrabe nga pagpamigos kag pagpangtapna sa tabon sang pandemya. Halin sa US, Indonesia, Thailand kag iban pa nga pungsod, minilyon nga pumuluyo ang nagabuhos sa karsada agud batuan ang pasismo kag tiraniya sang pila.

Ginakasangkapan ni Duterte ang militarista nga *lockdown* agud ipakontrol sa pulis kag militar ang adlaw-adlaw nga pangabuhi sang pumuluyo, pwersahan nga ipalayo ang kada isa sang mga tawo kag punggang sila nga mag-isa kag magbato. Ginapatudok ni Duterte sa utok sang mga tawo ang falso nga rason nga “bakuna lang ang solusyon” agud tabunan ang kamatuoran nga indi niya sarang pamunuan ang pungsod sa panahon nga ini.

Sa umpisa pa lang, inutil na si Duterte. Suldado, indi duktor ang nagpamuno. Militarista nga *lockdown* ang pirme nga solusyon. Gintalikdan sang estado ang responsibilidad sini nga ipatuman ang mga tikang para sa kaluwasan: wala sang libre nga *mass testing*, wala sang libre nga pagbulong sa balatian nga Covid-19. Nagganansya ang mga kapitalista kag kawatan samtang padayon nga nagalapta ang bayrus. Kadam-an sang mga nalatnan nagahugot na lang sang paha sangsa mapatay sa gastos sa ospital.

Sa pandemya, pagpamigos kag pulitika ang prayoridad ni Duterte. Ginguba ang ekonomya kag pangabuhian sang masa. Ginlumos sa utang ang banwa. Wala sang kaluoy nga pagpamatay, pagpamigos kag pagpangkugmat batuk sa mga kritiko. Mahigko nga gera sa kaumhan. Mga daku nga kapitalista kag mga kroni ang nakabenepisyo. Labi nga nangin hugot ang kontrol sa Kongreso. Wala-untat nga mga tikang agud magpabilin sa pwesto.

Nagabukal ang dugo sang pumuluyong Pilipino sa kaakig sa pagpabaya, pagpaantus kag pagpamigos sang pasista nga rehimeng Duterte. Wala tupong ang ginaantus sang mga mamumugon, mangunguma, mga wala sang trabaho, mga manunudlo, nars, empleyado, pamatan-on, Lumad, kag mga Moro. Nagapangita sang alagyan kag nagahulat sang kahigayunan ang bilog nga pumuluyo agud ipakita ang nagaribok nila nga balatyagon batuk sa tiraniya ni Duterte.

Luyag sang bilog nga pumuluyo nga manukot sa nagahari nga rehimen kag todo-todo nga maghimakas batuk sa terorismo, korapsyon kag pungsodnon nga pagtraidor ni Duterte. Luyag nila nga bug-os kusog nga batuan ang Anti-Terrorism Law, ang badyet para sa pasismo kag pork barrel, ang mga proyekto pang-imprastruktura nga paantus sa masa, ang polisiya nga pagbuhin sa sweldo sang mga mamumugon, ang plano nga dugang nga buhis sa masa kag kaltas buhis sa mga daku nga kapitalista, ang polisiya nga pagsalig sa dumuluong nga pautang, ang plano nga bag-uhon ang konstitusyon kag iban pa nga iskema para makapabilin sa poder ang hubon ni Duterte.

Ara sa abaga sang mga pungsodnon-demokratiko nga pwera nga pamunuan ang bilog nga pumuluyo sa ila pagbato. Responsibilidad nila nga ipakita ang kaisog, militansya kag kaalam sa atubang sang sistematiko nga atake sang rehimen batuk sa ila kubay. Samtang nagahalang sa pandemya, dapat ubos-kusog nila nga tinguhaon nga lab-uton kag pahulagon ang minilyon nga pumuluyo. Dapat pamunuan nila ang malaparan nga pagpahulag sa masa kag ibuhos ang ila kusog sa karsada—ang pangunahon nga patag sang pagbato kag pagpanukot sa tirano.

Daku ang papel sang mga pamatan-on kag estudyante nga Pilipino sa pagpukaw kag pagpahulag sa bilog nga pumuluyo. Dapat matinugahon nila nga himuon nga tipunon ang ila kusog bisan nakasira ang mga kampus kag eskwelahan. Dapat itransporma sa materyal nga pwera ang pangkatilingban nga kamuklatan sang mga pamatan-on kag handum para sa demokrasya kag kahilwayan. Dapat sila nga magserbi nga tingog sang bilog nga pungsod sa paghimakas batuk sa tiraniko nga gahum.

Krusyal ang papel sang mga mamumugon sa pagbato sa pasista nga rehime ng Duterte. Sa tanan nga sektor sa kasyudaran, ang mga mamumugon ang may ikasarang nga magpakita sang pinakadaku nga pwera nga dululungan nga magmartsa. Kinahanglan lubos nga itransporma ang mga pabrika kag mga komunidad padulong sa mga eskwelahan para pataason ang kinaalam kag pag-analisa sa kahimtangan sang pungsod, mga problema sang masang mamumugon kag pumuluyong Pilipino kag ang kakinahanglanon nga mapangahas nga magbato. Dapat lab-uton ang ginatus nga mga pabrika, tukuron ang mga unyon kag asosasyon kag pahulagon ang masang mamumugon para isulong ang ila kaayuhan kag interes sang bilog nga banwa.

Ang malaparan nga paghulag sang mga pamatan-on, mamumugon, mangunguma kag mga imol ang magaserbi nga ubod sang malapad nga paghiliusa sang tanan nga iban pa nga demokratikong pwera. Paagi sa pagpakita sang kaisog kag militansya, pat-ud nga mabun-ag ang unos sang kaakig kag protesta

para sa kahilwayan kag demokrasya.

Samtang ginasulong sa kasyudaran ang malapad nga mga pangmasang paghimakas, padayon nga paigtingon kag palaparon sang hangaway sang banwa ang pagpakig-away gerilya sa kaumhan agud silutan ang mga armado nga gaway sang pasistang rehimen. Samtang mas madamo nga taktikal nga opensiba, mas mahitad ang kaaway agud indi magpokus ang bug-os nga pwera sa pagtapna sa banwa. Samtang mas madamo nga kadalag-an sa armadong paghimakas, labi nga nagaisog ang pumuluyo nga maghimakas para tapuson ang tiraniya ni Duterte.

Batuan ang anti-komunista nga paglagas

Nobyembre 7, 2020

105

Direkta nga kasugpon sa pagpasar sang ginatawag nga Anti-Terrorism Law (ATL) ang subong nga ginahimo nga kampanya sang anti-komunista nga paglagas nga nagabiktima sa progresibo kag demokratikong organisasyon kag kahublagan kag nagapamahug sa mga aktibista, mga artista, mamalidha kag lakip mga lokal nga upisyal sang gubyerno. Ginawaswas sang mga mataas nga upisyal ang ila bag-o nga dugang nga pasistang gahum sa handum nga tapnaon ang mga demokratiko nga kinamatarung kag lupigon ang mga pwersa nga nagabato sa nagahari nga rehimen.

Ang anti-komunista nga pagpanglagas mahigko nga taktika sang rehimen nga kapit-tuko sa poder. Hayagan nga ginadalahig ang mga ligal nga demokratikong pwersa sa rebolusyonaryo nga armadong kahublagan.

Sa idalom sang pasista nga terorista nga rehimeng Duterte, nagbaskog ang buot sang mga pasista nga heneral nga magluad sang hilo kag kabutigan batuk sa mga ligal kag demokratikong pwersa kag batuk sa rebolusyonaryo nga kahublagan. Uyat ang ATL, gusto nila nga itumod ang bug-os nga kapintas sang terorista nga estado para dalayon nga dugmukon ang ligal nga demokratikong kahublagan nga daan na nga nagaserbi nga balwarte sang militante nga pagbato sang

pumuluyong Pilipino.

Iligalisasyon sang mga progresibo nga organisasyon ang pinakatuyo sang mga tikang nga ini sang National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) kag AFP. Luyag nga liwaton sang mga ini ang ginhimo sang layi militar ni Marcos sang 1972 nga ideklarar nga ilegal ang tanan nga porma sang organisasyong masa. Ginagamit subong sang NTF-ELCAC ang ATL para pagwaon nga lehitimo kag ligal ang anti-demokratiko nga mga tikang nga ini.

Pero sa baylo nga pormal nga magpasaka sang kaso para idalahig sa “terorismo” ang mga organisasyon nga ini, pareho sa ginasaad sang ATL, ginapaagi sang NTF-ELCAC sa pangpubliko nga pagdalahig agud ipiton ang mga ligal kag demokratikong pwersa. Luwas sa hambal sang isa ka wala sang kredibilidad nga “saksi”, wala sang mapakita nga ebidensya ang NTF-ELCAC sa akusasyon batuk sa mga ligal nga organisasyong pungsodnon-demokratiko nga “prente” sang PKP kag “rekruter” sang BHB.

Ginpalapad sang AFP kag sang NTF-ELCAC ang sakup sang kontra-insurhensya agud targeton sang pagpamigos lakip ang mga pwersa nga indi armado. Ang ginpaigting nga anti-komunista nga paglagas kabahin sang kampanya sang kalakasan batuk sa mga pwersa nga progresibo kag ligal, lakip ang sunud-sunod nga pagpatay batuk sa mga lider masa kag aktibista. Sa nagtaliwan nga bulan lang sang Oktubre, indi magnubo sa walo ka aktibista ang ginaresto.

Para hatagan-rason ang kontra-insurhensya kag gamiton ang “anti-terorismo” batuk sa rebolusyonaryong kahublagaan, ginakutaw sang AFP kag NTF-ELCAC ang daku nga pagkatuhay sang komunismo kag terorismo, sa tuyo nga tabunan ang pagkamatarung sang rebolusyonaryong paghimakas kag pag-armas, labi na sa atubang sang tiraniya. Ang terorismo, o ang paggamit sang kalakasan batuk sa mga sibilyan o indi kabahin sang armado nga inaway, baliskad sa internasyunal nga layi sang gera. Ini isa ka krimen nga hugot nga ginakundenar sang Partido.

Sa pagdalahig sa Partido sa “terorismo”, pilit nga ginatabunan sang NTF-ELCAC ang istatus nga nagapakig-away ang Partido kag BHB kag ang hugot nga pagsunod sang mga rebolusyonaryo nga armadong pwersa sa mga talaksan sa tawhanon nga kinamatarung kag pagsulundan sa gera kag makatawo nga layi. Ginagamit ang pagbansag nga “terorista” batuk sa Partido agud hatagan-ration ang pagtapos sang sugilanon pangkalinungan kag ang paglunsar sang patarasak, mahigko, magasto kag puno sang korapsyon nga gera.

Sa baylo nga mahadlok kag malupig sa anti-komunista nga pagpanglagas, labi nga nagadamo ang mga sektor nga nagapanindugan kag nagabato sa NTF-ELCAC kag sa pasismo sang rehimeng Duterte. Samtang labing ginapasingki ang anti-komunista nga paglagas sa mga demokratiko kag progresibo nga pwersa kag ang paglupig sa mga demokratiko nga kinamatarung, labi nga ginadabukan ang kaakig sang pumuluyo. Nagakapukaw pati ang nagkalainlain nga mga personahe kag upisyal nga magtindog kag maghambal batuk sa pagpang-ipit sang AFP kag NTF-ELCAC sa mga pungsodnon-demokratikong pwersa.

Dapat todo-todo nga batuan kag paslawon sang mga demokratikong pwersa ang NTF-ELCAC kag ang anti-komunista nga pagpanglagas sini. Dapat nila nga ubos-kusog nga iduso ang ila istatus nga ligal kag ang garantisado nga mga burges-demokratiko nga kinamatarung sa idalom sang 1987 nga konstitusyon. Nagakadapat nga ipakita sa karsada ang protesta kag pagpamatuk sa wala-untat nga pagpanalakay sang pasistang rehimen.

Husto nga pakamalauton kag sikwayon ang “*red-tagging*” sang AFP kag iinsister nga “ang aktibismo indi terorismo”. Dapat man ipahibalo sa tanan nga indi terorismo ang pag-arnas, ang pagsunod sa dalan nanday Bonifacio kag Sakay, ang pagsulong sang rebolusyonaryo nga pagbag-o kag paglunsar sang gera para sa pungsodnon nga kahilwayan. Nga ang armadong paghimakas isa ka indi madingut nga kinamatarung sang mga ginaulipon kag ginapigos nga ginakilala nga husto kag matarung halin pa sang una nga panahon. Nga sa idalom sang sistema nga monopolisado sang pila ang poder, wala sang iban nga mas epektibong pamaagi para sa mga

nagaantus kag wala sang gahum kundi ang mag-uyat sang armas para magdependa kag ipakigbato ang ila interes kag kaayuhan. Nga ang inaway banwa nga ginasulong sang BHB para sa pungsodnon nga kahilwayan kag katarungan pangkatilingban matarung sa atubang sang pagtraidor sa kahilwayan kag pagpamigos sang nagahari nga mga reaksyunaryong sahi.

Sa pagpang-ipit sa mga demokratikong pwersa kag pagkitid sang ispasyo para sa demokratiko nga pagpahayag, labi nga nagatingkad ang pagkamatarung sang armadong paghimakas bilang pamaagi sa pagpangapin sang pumuluyo batuk sa terorista nga pagpamigos sang teroristang rehimen. Samtang nagadamo ang kaso sang ekstrahudisyal nga pagpamatay, mga di matarung nga pag-aresto kag pagkulong, kag labi nga nagasingki ang pag-atake sang pasistang rehimen sa mga kinamatarung kag pagdingut sang ispasyo para hilway nga mag-organisa kag magpahayag, si Duterte man mismo ang nagatulod sa madamo sa dalan sang armadong paghimakas.

Dapat hingalitan sang BHB ang paborable nga kahimtangan pangkatilingban kag pangpulitika para magpabaskog kag magpalapad sang kubay. Dapat pabaskugon ang pagrekrut sang mga bag-o nga Pulang hangaway halin sa kubay sang mga mamumugon, mga intelektwal, empleyado kag iban pa nga mga sektor sa kasyudaran, samtang sige-sige ang pagrekrut sa masa sa kaumhan. Dapat padayon nga padamuon sang BHB ang mga taktikal nga opensiba kag sige-sige nga palaparon kag paigtingon ang pagpakig-away gerilya sa bilog nga pungsod.

Dapat labi nga paigtingon ang mga taktikal nga opensiba bilang sabbat sa ginapangayo nga hustisya sang masang biktima sang mga pasista nga teroristang yunit sang AFP. Kinahanglan man paigtingon ang mga taktikal nga opensiba agud hitaron ang pwersa sang AFP agud indi makakonsentrar sa pagpigos sa mga progresibong pwersa sa kasyudaran. Ang mga balita sang kadalag-an sang BHB nagahatag-inspirasyon kag kabaskog sang buot sa pagbato sang mga demokratikong pwersa agud batuan kag tapuson ang pasista nga tiraniya ni Duterte.

Hugpungon ang pumuluyo, pasabton ang pabaya nga rehimeng Duterte

Nobyembre 21, 2020

109

Hayag nga nasaksihan sang minilyon nga Pilipino ang kriminal nga pagpatumbaya sang gubyerno ni Rodrigo Duterte sang manghalit ang mga bagyo Quinta, Rolly kag Ulysses. Samtang nagakalumos sila sa baha kag ulan, mahamuok nga nagakatulog si Duterte sa iya mga responsibilidad kag salabton. Agud tabunan ang iya kapalpakan, ginbasol niya ang mga biktima nga kuno wala nagpamati sa mga warning sang awtoridad. Mas malala, pagpangtamay sa mga gilayon nga naghatag sang bulig kag pagpamahog ang sabat niya sa mga nagkunderar sa iya kapalpakan.

Napaslawan si Duterte nga kumpasan ang nagkalainlain nga mga ahensya kag lokal nga yunit, maghimo sang maabtik nga mga tikang, magpusiyon sang bastante nga tinawo kag kagamitan para sa madasig nga pagresponder. Pila ka tuig na nga ginbuhinan sang iya rehimen ang pondo pangkalamidad gani piang ang mga taga-responder nga dululungan nga sabton ang madamo nga lugar nga pinakagrabe nga naapektuhan.

Resulta sini, minilyon nga Pilipino subong ang nagaantus sa pagkaguba nga dulot sang baha kag pagtiphag sang duta. Pila ka pulo ka libo nga kabalayan sa kaumhan, sentrong banwa kag syudad

ang naguba sang mabaskog nga hangin, baha kag nagasulog nga tubig kag lunang. Nalunod ang mga palayan, talamnan sang utanon kag iban pang tanom. Naguba ang mga bangka nga pangisda. Nasamad ang ginpangabudlayan nga kagamitan pangbalay kag pangpangabuhian. Madamo ang nabilin nga wala bisan ano. Utod ang serbisyo sang tubig kag kuryente sang mga pribadong kumpanya. Nagalab-ot na sa ₱12.3 bilyon ang panugod nga tantya nga halit.

Tuman kahinay mag-abot kag kulang katama ang ayuda sang gubyrerno. Linibo ang nagapabilin sa nagaginutok nga mga *evacuation center* kon sa diin bulnerable sila nga malatnan sang Covid-19.

Tumalagsahon kag dapat dayawon ang mga pagtinguha sang mga organisasyong masa kag indibidwal nga gilayon naghulag agud salbaron ang mga nahalitan. Pero ang mga ini limitado gid lang kag indi dapat ibaylo sa responsibilidad sang estado para malaparan kag sistematiko nga sabton ang kinahanglanon sang mga ginhalitan.

Husto lang nga sukton gid si Duterte sa tunga sang mga kalamidad ilabi na nga tuman kalayo ang mga prayoridad sang iya rehimen sa halambalanon sang atensyon kag pagtalana sang pondo. Padayon sini nga ginauna ang kontra-insurhensya kag napun-an sang korapsyon nga mga proyektong imprastruktura. Ginbuhinan sini ang pondo para sa pagresponder kag paghanda sa mga kalamidad kag nagtalana lang sang gamay nga ₱15.7 bilyon subong nga tuig, 60% nga mas manubo sa ₱39 bilyon nga gintalana sang 2017. Dapat iduso nga sayluhon ang pondo sang mga ahensya nga nakapokus sa pagpamigos, pareho sang ₱19 bilyon nga pondo sang NTF-ELCAC, sa mga programa para liwat nga ibangon ang mga nahalitan. Dapat iduso ang gilayon nga pagpanagtag sang ₱83 bilyon nga ginatago kag hungod nga indi ipanagtag sang mga ahensya sang gubyrerno para sa mga biktima sang pandemya kag kalamidad.

Sa atubang sang palpak nga sabat sang rehimen, dapat hugton kag palaparon ang nagahiliusa nga tingog kag paghulag sang pumuluyo para pabaskugon ang hublag nga nagasukot sa palpak kag

pabaya nga rehimen. Dapat nga lab-uton nila ang mga komunidad, upisina, pabrika kag iban pang lugar kon sa diin nagahari ang pagpamahog kag disimpormasyon sang rehimen. Himuon nila nga mga sentro sang protesta ang ila mga komunidad kag lugar sang ebakwasyon para itulod ang rehimen nga pahulagon ang tanan nga ahensya kag resorsa sang estado kag himuon nga prayoridad ang pagsagup sa mga apektado. Tubtob nga lapta-lapta ang mga singgit, pakagamayon lang ni Duterte ang kaakig kag disgusto sang pumuluyo.

Dapat ipahangup nga indi dapat maghulat, magpakitluoy o magpakalimos ang mga nahalitan kag pumuluyo para sa materyal kag pinansyal nga bulig sa nasyunal nga gubyrno. Kinamatarung nila ang madasig nga sabat sang estado sa ila kinahanglanon nga pagkaon, tubig, panapton, gamit pangtinlo kag medikal. Kinamatarung nila ang pondo kag serbisyo para madasig nga pagpanglimpyo sang mga ginbaha nga komunidad, gilayon nga pagbalik sang serbisyo nga tubig kag kuryente kag bulig sa pagpatindog sang mga balay kag bilding. Kinamatarung nila nga magbaton sang pondo pang-emerhensya agud bayluhan ang mga gamit nga nalunod sa baha pareho sang mga dyip, motor, bangka, gamit sa balay kag iban pa. May kinamatarung sila sa pondo sang banwa nga nakatalana para sa nasamad nga mga ulumhan, negosyo kag iban nga ginakuhaan sang pangabuhian.

Tuig-tuig, masobra 20 bagyo ang nagaagi sa Pilipinas. Nagakadapat lang ang panawagan para sa imbestigasyon sa mga upisyal, ahensya kag kumpanya nga gintunaan sang malapad nga paglunod sa ginatos nga mga komunidad pareho sang Magat Dam. Dapat repasuhon ang kahandaan sa mga kalamidad kag mga tikang sang mga ahensya nga nakatumod diri para indi magliwat-liwat ang mga trahedyas.

Dapat man nga pasabton ang rehimen sa kapaslawan nga maghimo sang signipikante nga rehabilitasyon sa naturalisa, padalumon ang mga suba kag sapa kag iban pa nga tikang nga makakontrol sa pagbaha pagkatapos sang apat ka tuig sa gahum.

Pakamalauton si Duterte sa paltik nga panawagan nga “katarungan pangklima” samtang wala man sang untat ang pagpangmina, pagpangtroso kag mapanamad nga mga imprastruktura nga ginapondohan sang dumuluong nga nagadulot sang malaparan nga pagkasamad sa kapalibutan.

Ang kriminal nga pagpatumbaya ni Duterte sa kaayuhan sang pumuluyo sa atubang sang kalamidad nagasampaw sa pila ka bulan nga kapaslawan sa pagsabat sa pandemya, pagpangguba sa ekonomya kag hayagan nga korapsyon. Ginaguba sini ang pungsod sa wala untat sini nga pagpangutang sa mga dumuluong nga institusyon, pagpatuman sang maki-kapitalista nga mga polisiya nga nagahalit sa mga mamumugon, kakulangan sang subsidyo sa agrikultura kag iban pa nga labaw nga nagapabudlay sa sitwasyon sang masang nagaantus.

Daw isa ka bagyo si Duterte nga sobra apat ka tuig na nga nanghalit sa pungsod kag brutal nga nagapamatay sa sin-o man nga nagabalabag. Indi matakos ang kahalitan nga dala niya sa mga ulumhan, negosyo kag pangabuhian sang minilyon nga pumuluyo. Dapat padayon nga hugpungon ang kaakig sang pumuluyo tubtob makatuga sang isa ka bagyo sang protesta nga magatulod sa iya nga magbiya kon indi man mapatalsik sa pwesto kag mapasabat sa tanan niya nga krimen pagkatapos sini.

Baktason ang dalan sang daku nga pagsulong

Disyembre 7, 2020

113

Sa bilog nga tuig sang 2020, halos wala sang bugto ang gin-
agyan sang pumuluyong Pilipino nga sunud-sunod nga
bunal kag pagpaantus bunga sang militarista kag kontra-
pumuluyo nga sabat sang rehimeng Duterte sa pandemya nga Covid-
19 kag sa sunud-sunod nga kalamidad. Gintalikdan sang garuk nga
rehimen ang obligasyon sini nga sabton ang kinahanglanon sa
ikaayong lawas kag palangabuhian sang pumuluyo. Ginpapanaog
sini ang mga tikang nga mapiguson kag nagpalubha sa pag-antus
kag kagulutmon.

Sa kahadlok nga may daku nga pagbangon sang banwa sa
atubang sang krisis pareho sa nagakatabo sa iban nga pungsod,
ginagamit ni Rodrigo Duterte ang pagpaniplang kag pagpamahug, sa
isa ka bahin; kag pakusog kag armado nga pagpamigos sa pihak nga
bahin. Sining nagtaliwan nga mga bulan, labi nga ginpasingki ang
pagtapna sa masmidya kag kampanya nga *red-tagging* kag
pagpalapta sang disimpormasyon, kabutigan kag mga basura nga
pahayag.

Kadungan sini, ginagamit ni Duterte ang pinakamadugay nga
“*lockdown*” kag pag-istrikto sa paghulag sang mga tawo, kag
sarbeylans, pagpanghunong kag sunud-sunod nga pagpatay sa mga

tumod nga mga pwera nga rebolusyonaryo, lider masa kag mga aktibista. Pinakamalala, gindalasa ni Duterte ang bag-o nga layi sa terorismo nga nagpapanaog sang pasistang diktadurya nga wala nagadeklarar sang layi militar.

Pinakatuyo sa paggamit sang mga taktika nga ini sang saywar kag pagpamigos nga tay-ugon ang mga pungsodnon-demokratiko nga pwera kag ang mga organisasyong masa, kag magin masako sila sa pagdepensa sa ila kinamatarung, kaluwasan kag kabuhi. Tuyo sini nga pungan sila nga makahambal para ipautwas ang reklamo sang pumuluyo, piangon ang demokratiko nga kahublagang masa kag pungan nga maglapad ang mga demonstrasyon sa karsada.

Ginakutaw ni Duterte ang paminsaron sang pumuluyo agud laptahon ang ila atensyon sa salalakot nga halambalanon agud ipahilayo ang ila isip sa mga pangunahon kag gilayon nila nga problema nga bunga sang korapsyon, pagpatumbaya sa masa kag pagprayoridad sa interes sang pila.

Sining nagtaliwan nga mga bulan, napungan nga mag-igrab sa porma sang malaparan nga protesta sa madalom nga kaakig sang pumuluyo sa mga kasal-anan, krimen kag pagpabaya sang rehimeng Duterte sa obligasyon sini sa banwa sa atubang sang pandemya. Lakip sa mga ini ang pagsapsap sang badyet sa serbisyo sa ikaayong lawas kag sabat sa kalamidad, kawad-on sang libre kag masaligan nga *testing* sa Covid-19, kulang nga ayuda sa mga nadulaan sang trabaho kag kita sa kasyudaran kag sa mga mangunguma sa kaumhan, manubo nga sweldo sa mga nars kag indi pag-empleyo sang dugang nga nars sa mga pangpubliko nga ospital, pagprayoridad sang pagbakal sang helikopter, *fighter jet*, pribado nga *jet* ni Duterte kag iya mga heneral, bomba kag iban pa nga kagamitan panggera, pagpahanugot nga buhinan ang sweldo sang mga mamumugon, sa korapsyon sa pagbakal sang mga *personal protective equipment* kag kagamitan medikal, korapsyon sa Philhealth, paghatag sang pagpamuno sa pag-atubang sa pandemya sa mga heneral sa baylo nga sa mga duktor, sobra-sobra nga pagpangutang para sa negosyo nga imprastruktura sang pila ka

oligarko, plano nga pagpapanaog sang dugang nga buhis kag wala-tuo pa nga mga tikang nga pabug-at kag paantus sa pumuluyo.

Base sa kaundan sang kontra-pumuluyo kag kontra-imol nga badyet sa 2021 nga nakatalana nga ipasar sa reaksyunaryo nga kongreso, magalala pa ang paantus nga ginabatas sang pumuluyo. Magapadayon ang pagprayoridad sa militar kag sa mahigko nga gera batuk sa banwa, sa negosyo sang mga oligarko, sa korapsyon kag pagpabor sa mga sulugon kag mga tampad nga pulitiko, sa pagpreparar para sa eleksyon 2022; samtang padayon nga ginapabay-an ang pangabuhian, pangpubliko nga ikaayong lawas kag edukasyon.

Kinahanglan ibun-ag sang pumuluyong Pilipino ang malapad kag maiging nga hublag protesta sa mga maabot nga bulan batuk sa mga polisiya nga paantus kag pabug-at. Ang pagprotesta amo ang yabi para punggan nga mapatuman ang bag-o nga mga buhis kag iban pa nga polisiya kag tikang nga labi nga magapasadsad sa pangabuhian sang masa.

Dapat labi nga pabaskugon sang mga pungsodnon-demokratikong pwersa ang hilikuton sa pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa malapad nga masa sang mga mamumugon, mangunguma, pamatan-on, mamumugon sa ikaayong lawas, mga wala sang trabaho, propesyunal kag iban pa nga sektor nga ginabunalan sang krisis sa ekonomya kag pangabuhian.

Samtang ginasagang ang pasista nga pagpang-atake sang rehimeng Duterte, dapat hugot nga uyatan ang mga mainit nga isyu sang pumuluyo. Tinguhaon nga tukuron ang paghiliusa sang bilog nga banwa sa isa ka maathag kag simple nga tangkas sang mga gilayon nga demanda sa atubang sang pandemya, kalamidad kag krisis sa ekonomya. Ibuyagyag ang kontra-pumuluyo kag kontra-imol nga rehimeng US-Duterte kag ang naganaknak nga kagarukan sang nagaharing sistema.

Dapat todo-todo nga magpropaganda gamit ang mga porma nga direkta nga nagalab-ot sa masa samtang nagapakasanyog sa pagkontra sa disimpormasyon sa masmidya kag *social media*. Dapat

pila ka beses nga palaparon kag pabaskugon ang mga organisasyong masa agud hatagan-kusog ang masa nga ihayag ang ila mga reklamo kag demanda.

Dapat tun-an, tasahon, sumahon kag pangibabawan ang nangin mga kalakasan kag kahuyangan sa pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa ginatos ka libo o minilyon nga pumuluyo sa tunga sang pandemya kag kalamidad kag sa atubang sang wala-pili nga pasistang pagpamigos kag brutalidad sang tiraniko nga rehimen.

Sa basehan sang pagtasar sa mga hilikuton sa nagligad nga tuig kag pagtanya sa subong nga kusog, dapat iplatar ang mga hilikuton kag planuhan ang masunod nga mga tikang sa pagsulod sang tuig. Dapat magserbi ang mga ini sa pag-angkon sang katuyuan nga hugpungon ang malapad nga pumuluyo kag ibun-ag ang malapad nga daku nga balod sang protesta kag mga paghimakas para isulong ang interes sang masa.

Dapat palig-unon ang paghiliusa kag determinasyon sang tanan nga pwera nga pungsodnon-demokratiko nga pas-anon ang mga mabudlay nga katungdanan sa pihak sang pamahog nga pagpamigos kag mga pag-istriktong sa tabon sang pandemya.

Sa sulod sang pila ka semana, pagadumdumon sang Partido ang ika-52 anibersaryo sini. Ginakalangkagan sang malapad nga masa kag sang ila mga rebolusyonaryong pwera ang okasyon nga ini agud saulugon ang mga naagum sa nagtaliwan nga tuig, tasahon ang ila kusog kag iplatar ang mga tulungdan para malab-ot ang dugang pa nga mga rebolusyonaryo nga kadalag-an sa 2021.

Lubos nga batuan ang wala-hawid nga pasistang terorismo sa kaumhan

Disyembre 21, 2020

117

Wala-hawid ang pasistang terorismo sang rehimeng US-Duterte sa kaumhan subong nga tuig. Wala sang tupong sa kapintas ang mga armadong gaway ni Duterte batuk sa masang mangunguma kag imol. Sa tunga sang nagadalasa nga pandemya kag mga kalamidad, sige-sige ang saywar, pagkugmat kag pagpaniktik sa mga baryo kag komunidad nga ginadudahan nila nga may mga organisasyong masa kag sanga sang Partido o indi gani nagasuporta kag nagasimpatiya sa Bagong Hukbong Bayan (BHB). Ang kampanya nga ini sang paglupig sa masa, sa idalom sang ginatawag nga Joint Campaign Plan-Kapanatagan, kadungan sa mga daku, maid-id kag nagapadayon nga operasyon pangkombat nga nagatum-ok sa mga prenteng gerilya sang BHB.

Ginadumog, ginasakup kag ginahari-harian sang Retooled Community Support Program (RCSP) sang Armed Forces of the Philippines (AFP) ang mga baryo. Malaut nga pasistang katuyuan sini nga kakason ang anuman nga marka sang impluwensya sang rebolusyonaryong hublag. Nagalawig ang RCSP sang 3-6 bulan sa pinakamalip-ot, o tubtob tatlo ka tuig sa tuyo nga lutuson ang

pagbato sang masa.

Pasista nga tuyo sini nga waskon ang paghiliusa kag pagbuligay sang masa. Ginaisa-isa kag ginadumog nila ang mga ginadudahan nga kabahin sa mga organisasyong masa, ang mga may paryente nga Pulang hangaway o kadre sang Partido, anay hangaway o sin-o man nga nagabalibad nga magduko, magsurender o mag-ulamid sa ila kasimaryo.

Ginagamit sang mga pasista ang *red-tagging*. Ginalawag ang mga ngalan sa radyo o ginapagkit sa mga tarpolin. Ginaekisan sang pula ang mga balay nga ginadudahan. Ginapatawag o ginasugat sila agud magreport kag “maglimpyo sang ngalan” sa mga kampo militar, kag didto “magsurender” o magpagamit sa mga paniktik kag magsugid, o mag-entra sa mga proyekto nga ginakwartahan sang militar.

Ang nagabalibad insigida nga ginakulong o indi gani ginapaandaman nga patyon. Ginabalik-balikan sa balay, nga sang ulihi ginapalibutan, ginasaka, o ginareyd kag ginarekisa masami sa dis-oras sang gab-i. Ang padayon nga “magpakatig-a” dalayon nga ginapatay. Asud-asod ang mga kaso sang pagmasaker nga ginapagwa sa balita nga engkwentro sa BHB. Sining 2020, indi magnubo sa 290 ang mga mangunguma nga ginpatay sang mga pasista.

Ang masang mangunguma pilit nga ginapasunod sa mga arbitrario nga polisiya nga ginapapanaog sang mga pasista, pareho sang paglimitar sa mahimo nga baklon nga pagkaon kag suplay, o indi gani pagdumili nga magtrabaho sa ila uma sa tabon sang “social distancing”. Lunsay wala sang ligal nga basehan ang mga ini, lapas sa kinamatarung kag sobra nga pabug-at sa masa.

Ginatublag ang kalinong sang tagabaryo. Nagapanguna ang mga tampalasan sa mga pabulang, pahubog, pagdroga, pornograpiya kag pagpanghimulos sa mga babaye. Nagapalupok sila sang pusil sa gab-i agud mangkugmat. Nagahulog sang bomba kag nagapanganyon sa mga bukid nga malapit sa baryo nga nagasamad sa mga uma kag propyedad sang masa, kag nagadala sang sobrang kahadlok, labi na sa mga bata.

Nagapalapta ang kaaway sang wala-tuo nga intriga agud samaron ang ginasaligan sang masa kag waskon ang ila mga organisasyong masa. Ginasamaran nila ang hangaway sang banwa kag ginapaandaman ang tagabaryo nga sila ang pagabaslan kon maglunsar ang BHB sang taktikal nga opensiba sa ila lugar.

Madalom ang gintuga nga halit sang mahigko nga gera sang pasistang rehimen sa pila ka prenteng gerilya. Nangin pasibo kag nadisorganisa ang masa kag indi makabato sa atubang sang pagpanalakay kag abuso sang kaaway. Bangud ini sa pila ka kahuyangan sang mga komite sang Partido kag yunit sang hangaway nga madasig magsanto sa estilong dumog sang kaaway kag maghimo sang kinahanglanon nga mga tikang para ipabilin ang hugot nga angtanay kag pagbuligay sa masa.

Pero, sa mas madamo nga prenteng gerilya, maisog nga nanindugan kag nagabato ang masa upod ang ila hangaway. Nag-agum man sila sang halit, padayon sila nga nagabangon kag nagahimakas.

Sa hugot nga pagbulig kag ubay sang Partido kag hangaway, nahimo sang masa nga ipabilin ang paghiliusa kag ululupod nga maghulag kag magbato sang gitgitan. Kon upod ang hangaway, wala sila nahadlok. Nagapanindugan sila para sa ila mga kinamatarung kag ipakig-away ang ila mga kaayuhan. Wala sila sang ginabayaan. Ang kaayuhan sang kada isa ginapakig-away sang tanan. Ang kapintas kag pagpangpresyur ila ginaatubang sang kolektibo kag maisog. Manggaran na ang inagihan sang masa sa pagbato, sa atubang man o iban nga matinugahon nga paagi. Ululupod nga ginasupak ang mandu sang kaaway, ginalikawan o ginabalewala. Wala sila naubusan sang paagi tubtob determinado kag mataas ang diwa nga magbato.

Sige-sige nga ginapabaskog kag ginapalapad ang mga organisasyong masa agud hugpungon ang paghiliusa kag pataason ang ila diwa kag ikasarang nga magbato. Bisan ara sa baryo ang kaaway, matigayon nila nga magpulong kag mag-assemblya nga indi makita o mabatian sang mga pasista. Ang pinakamalig-on nga

organisasyon aktibo sa propaganda kag edukasyon. Lubos nila nga ginapakamalaut ang teroristang mga krimen sang AFP kag rehimeng Duterte kag ginabuyagyag ang mga pasista nga kabutigan sini.

Sa atubang sang bunal sang kampanyang pagpamigos sang rehimen, wala ginapabay-an nga mabugto ang bugkos nga nagaangut sa masa kag hangaway. Bangud kinahanglanon, madamo nga paagi sa pagpatunda kag pag-angut. Wala untat ang pagbulig sang hangaway sa mga paghimakas antipyudal sang masa. Aktibo man ang hangaway sa pagbato sa armadong gaway sang kaaway. Ginabungkag ang lambat sang mga espiya sang kaaway. Ang ginainitan sang kaaway ginainakop o ginapangitaan sang masilungan. Ang mga pasistang kriminal sa baryo ginasilutan —ginaisnayp o ginapalukpan sang eksplosibo.

Ginapamatud-an sa bilog nga pungsod nga wala san-o man lubos nga malutos ang determinasyon sang masang pigos nga magbato kag lutuson ang pasista nga pagpang-abuso. Dapat magkuha sang leksyon kag inspirasyon sa maisog nga mga inagihan sa pagbato sang masa, sang hangaway kag Partido kag ang labi nga paglapad kag pagdalom sang rebolusyonaryo nga baseng masa sa kaumhan.

Sa handum nga magpabilin sa poder kag padayunon ang pagkuripon kag korapsyon, pat-ud nga indi pag-untatan sang pasista nga rehimeng Duterte ang masa kag padayunon ang pagpamigos kag pagpaantus sa ila. Apang samtang labing nangin mapintas kag brutal si Duterte, labi lamang nangin determinado ang masa kag hangaway nga magbato kag magsulong sa dalan sang inaway banwa.